The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas teiru.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 14, 1960. 74./1003. n-rs. TREŠDIEN, 1960. GADA 14. SEPTEMBRĪ 10. gads.

POLITISKO ‚OLIMPIĀDI' GAIDOT

Chruščevu Apvienoto Nāciju pilnsapulcē atbalstīs vairums Austrumeiropas satelitvalstu valdību galvas

20. septebrī, kad atklās Apvienoto Nāciju rudens sesiju, sāksies komūnistu bloka politiskais lieluzbrukums brīvajai pasaulei. Redzot, cik rūpīgi Padomju Savienība šo uzbrukumu gatavojusi, vairs nav jābrīnās par Chruščeva lēmumu personīgi proponēt komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotajās Nācijās un turpināt pagājušā gadā uzsākto atbruņošanās kampaņu.

Spriežot pēc līdzšinējās Rietumu reakcijas, gaidāmais komūnistu lieluzbrukums Apvienotajās Nācijās nāk kā pilnīgs pārsteigums. Protams, jau labi sen bija zināms, ka pilnsapulcē gatavojās uzstāties pats Chruščevs. Tāpat bija zināms, ka viņš ir sācis aizkulišu kampaņu Āzijas un Afrikas valstīs, lai iegūtu pēdējo atbalstu savu politisko nodomu īstenošanai. Bet nebija zināms, ka Chruščevs šo lietu ņem tik nopietni un pamatīgi; neviens nezināja, ka viņš uz Ņujorku eksportē pat vairumu satelitvalstu valdību galvu, lai savu otro uzstāšanos Apvienotajās Nācijās padarītu vēl iespaidīgāku. Ar tvaikoni Baltika, kas jau atstājis Kaļiņingradas ostu, Chruščevam līdzi brauc Ungārijas varas vīrs Kadars, Bulgārijas Živkovs un Rumānijas Georgius Deis. Bez šīs Chruščeva atbalstam paredzētās trijotnes Apvienoto Nāciju pilnsapulcē ieradīsies arī Polijas , Čechoslovakijas un Albānijas ministru prezidenti. Lai Rietumu pārsteigums būtu vēl lielāks, Ņujorkā savu valstu delegācijas vadīs arī Dienvidslavijas prezidents Tito, Indonēzijas prezidents Sukarno un Nkruma no Gānas, kā arī Apvienotās Arabu Republikas prezidents Nasers. Nav nekādu šaubu, ka viņu balsis jau laikus aizrunātas un viņi visi atbalstīs Padomju Savienības prasības pilnsapulcē.

Kamēr Padomju Savienība vervē atbalstītājus visās malās, Rietumi uz Apvienoto Nāciju pilnsapulci gatavojas apatiskā apjukumā. Līdz šim vēl nav skaidri zināms, vai prezidents Eizenhauers pilnsapulcē runās vai ne. Tāpat nav zināms, vai Anglijas ministru perzidents Mekmillens un Francijas prezidenst de Golls Ņujorkā vispār ieradīsies. Šādas nenoteiktības rezultātā brīvajai pasaulei būs ļoti grūti cīnīties pret lieliski organizēto komūnistu bloka kopību.

Dažādajiem pārsteigumiem, kādus Padomju Savienba nolēmusi sagādāt Rietumiem gaidāmajā Apvienoto Nāciju pilnsapulcē, Sav. Valstis paguvušas likt pretim tikai vienu — ierobežot Chruščeva un pārējo komūnistu bloka valstu galvu kustības brīvību. Tālāk par Manhatanu Chruščevam nebūs nekāda braukāšana. Ar to Vašingtona grib parādīt, ka Padomju Savienības ministru prezidents nav vēlams viesis Sav. Valstīs. Tā ir pirmā reize, kad amerikāņi šādā veidā ierobežojuši kādas valsts galvu. Tālāk Vašingtona paskaidro, ka šoreiz gādāt par Chruščeva drošību būs daudz grūtāk nekā viņa pirmās vizītes laikā. Riska pieaugumu izskaidro ar Padomju Savienības naidīgo politiku pret Sav. Valstīm un amerikāņu lidmašīnu notriekšanu un notriekto lidotāju apcietināšanu.

Sakarā ar jautājumiem, kuņus Chruščevs grib ierosināt Apvienoto Nāciju pilnsapulcē, amerikāņu naids pret viņu vēl var tikai pieaugt, bet nekādā ziņā mazināties. Vispirms viņš pa Padomju Savienība grib panākt komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās, kas automātiski nozīmētu nacionālistu izslēgšanu. Tālāk Chruščevs grib panākt pilnsapulces rezolūciju, ka ASV vainīgas agresijā pret Padomju Savienību. Drošības padomē krieviem tas neizdevās, bet Chruščevs ir nolēmis mēģināt vēlreiz — paļaujoties uz savu samobilizēto atbalstītāju un līdzskrējēju balsīm. Lai šis atbalsts kļūtu vēl iespaidīgāks, Chruščevs jau paziņojis, ka pilsapulcē cīnīsies par saimnieciskās un financiālās palīdzības plāna izstrādāšanu jaunajām Afrikas valstīm. Plaši populārs būs arī Chruščeva ierosinājums izveidot no atomieročiem brīvas joslas visā pasaulē.

Kā jau minēts Chruščevs šoreiz uz Ņujorku dodas pa jūras ceļu. Un ne bez iemesla. Sagaida, ka pēc sesijas Chruščevs savas jūrnieka gaitas turpinās, kuģojot siltākos ūdeņos — no Ņujorkas tiešā ceļā uz Havanu, viesos pie Kubas Kastro.

DAUGAVAS VANAGI!
Lasiet paši savu laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ.
Šo laikrakstu izdod Daugavas Vanagu organizācija.

KRITIZĒ HERTERU

KAS PALĪDZĒJA FIDELIM KASTRO GĀZT BATISTAS DIKTĀTŪRU KUBĀ.

ASV Senāta iekšējās drošības apakškomiteja nule kā publicējusi dažus datus par notikumiem Kubā, kuri eventuāli noveda pie Batistas diktātūras krišanas un nostabilizēja Kastro resp. komūnisma varu amerikāņu aizdurvē. Minētā apakškomiteja savā izmeklēšanā atradusi, ka lielākie palīgi tagadējam Kubas ministru prezidentam bijuši paši amerikāņi, jo sevišķi Sav. Valstu prese. Iztaujājot divus agrākos Sav. Valstu sūtņus, izmeklēšanas komiteja atradusi, ka Kuba Fidelim Kastro pasniegta apmēram tādā pašā veidā, kā Ķīna komūnistiem. Komisija kritizēja ārlietu ministra Hertera Kubas politiku un pat izteica šaubas, vai Herteram vispār kāda jēga par šo politiku, vai šai jautājumā galvenie noteicēji nav zemākie Ārlietu ministrijas ierēdņi.

Kā jau to varēja sagaidīt, Senāta iekšējās drošības apakškomitejas konstatējumi ārkārtīgi saniknojuši ārlietu ministru Herteru, kas komitejas datus ieskata par tīrām muļķībām un uztraucas, ka komiteja paļāvusies uz divu agrāko sūtņu liecībām, bet nav pūlējusies painteresēties, kas šai jautājumā sakāms Ārlietu ministrijai.

KATOĻU DIENAS TORONTO

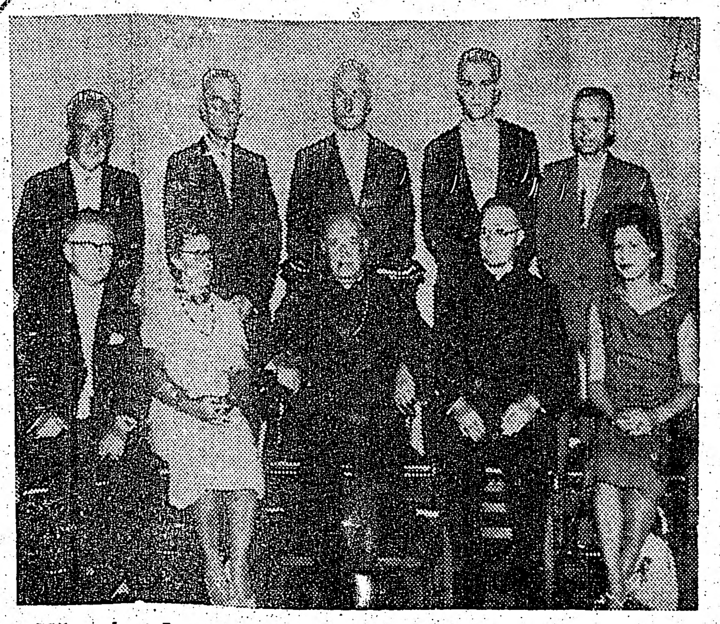

Sēž no kreisās: J. Niedar, B. Senkēviča, V. E. bīskaps J. Rancāns, prof. B. Kokins, V. Mileiko. Stāv: B. Čevers, A. Budže, S. Gabrans, A. Stikuts, J. Gertmanis.

Tikko aizvadītās Ziemeļamerikas latviešu katoļu dienas bija vienas no sekmīgākajām pēdējo gadu laikā. Tanīs bija ieradušies 9 latviešu garīdznieki ar V. E. bīskapu J. Rancānu priekšgalā, 63 vienību delegāti un daudzi viesi pat no visattālākām Kanadas un ASV vietām. Triju dienu sanāksmēs, sarīkojumos un draudzīgās pārrunās aizvadītais laiks iezīmējies ar auglīgām atziņām un jauniem ierosinājumiem trimdas dzīves turpmākai veidošanai.

Neviens ceļš nav par garu, lai pasaules tālumos izkaisītie latvieši atrastu viens otru.
Bīskaps J. Rancāns.

Katoļu dienas ievadīja ar svinīgu atklāšanas aktu 3. septembrī, plkst. 11 dienā, Sv. Meķeļa katedrāles dziedāšanas skolas zālē. Kad vienību delegāti un viesi bija sapulcējušies, ieradās augstie viesi: Toronto bīskaps V. E. D. Allans kā kardināla J. Mak Guigana pārstāvis, kurs bija aizbraucis uz pēkšņi mirušā Filadelfijas kardināļa O'Haras bērēm, un V. E. bīskaps J. Rancāns. Kanadas latviešu katoļu apvienības valdes priekšsēdis J. Niedra viesus sagaidīja pie ieejas un pēc pasniegtām ziedu veltēm tos aizvadīja uz prezidija galdu. Bīskaps D. Allans sirsnīgiem vārdiem sveica katoļu dienu dalībniekus, novēlot labākos panākumus iecerētās darba kārtības risināšanā. Prāvests Dr. B. Kokins viņam pateicās par sveicieniem un sirsnīgo atbalstu, ko šejienes latviešu katoļu saime līdz šim baudījusi.

Uz KLKA's valdes pr-ža J. niedras aicinājumu akta dalībnieki ar klusuma brīdi godināja nesen mirušā Rīgas bīskapa Dr. P. Stroda piemiņu, un, pieminot cietēju dzimteni, vienojās mūsu tautas lūgšanā.

Bīskaps J. Rancāns teica izjustu svētku ievadījuma runu, tanī sevišķi uzsvērdams un pasvītrodams mūsu morālo spēku saglabāšanas un tautas vienības nozīmi. Neviens ceļš nav par garu, lai pasaules tālumos izkliedētie latvieši atrastu viens otru un neviens upuris nav par lielu tautas vienības saglābšanai. Sirmais garīdznieks un valstsvīrs savu uzrunu nobeidza ar seno romiešu teicienu: „Caveant consules" (Lai konsuli ir nomodā), kas bija domāts kā uzmudinājums mūsu trimdas saimei, tā arī brīdinājums mūsu naidniekiem.

Kā pirmais sanāksmi sveica Amerikas latviešu katoļu apvienības prezidents prāvests N. Trepša. LNAK sveicienus nodeva tās valdes pr-dis V. Upeslācis. Toronto latviešu biedrības vārdā sveica A. Gribusts, LKSA „Dzintars" uzdevumā — tās ģenerālsekretārs Balodis no Ņujorkas un korporācijas Lacuania vārdā — Dr. H. Tichovskis. Ar rakstiem sveica DV Kanadas valdes pr. V. Mukts, mons. J. Velkme no Čikāgas, ALKA's vicprezidents J. Gžibovskis no Indiānapoles, vairākas organizācijas, garīdznieki un sabiedriski darbinieki.

Nobeigums 5. lpp.)

KANADAS VANAGI PAR DV PRIEKŠNIEKU IEVĒLĒJUŠI PLKV. V. JANUMU

Ziemassvētku ziedojumu vākšana no 15. oktobra līdz 15. decembrim.

DV KV VALDES SĒDE HAMILTONĀ

Sakarā ar to, ka Hamiltonas nodaļa 10. septembrī svinēja nodaļas 10 gadu svētkus, DV KV noturēja valdes sēdi vēl pirms svētku sākuma ar aprēķinu, lai valdes locekļi pēc sēdes varētu piedalīties šais svētkos. Valdes sēde notika Hamiltonas latviešu biedrības jaunajā namā, 16 Queen St., N., kas ir mājīgi iekārtots un ļoti piemērots sanāksmēm u. c. sabiedriski kultūrālām vajadzībām. Kaut gan telpas nav lielas, tās organizāciju iekšējām vajadzībām ir ļoti piemērotas.

Pirms DV KV sēdes sākuma DV Hamiltonas nodaļas priekšnieks V. Tuklers sveica DV Kanadas valdes un rev. kom. locekļus, norādot uz šīs sēdes svarīgumu, kurā ir arī iespējams piedalīties vietējās nod. pārstāvjiem. Tālāk nama pārvaldnieks Rudzītis norādīja, ka šīs telpas vienmēr ir pieejamas latviešu organizācijām. Viņš izteica savu prieku par to, ka DV KV notur savu valdes sēdi šais telpās un ka arī turpmāk labprāt vēlētos, ka šādas sēdes notiktu šai namā.

Valde, noklausījusies DV Kanadas vēlēšanu komisijas ziņojumu par DV priekšnieka vēlēšanu rezultātiem, konstatēja, ka Kanadā šais vēlēšanās piedalījušies 484 biedri, no kuriem par plkv. V. Janumu nodotas 255 balsis. Tā Kanadas Vanagi no savas puses par DV priekšnieku ievēlējuši V. Janumu, kas jau kopš DV organizācijas dibināšanās ir organizācijas priekšnieks. Tas pierāda, ka bijušie cīnītāji, paša pulkveža vārdiem runājot — dēli — vēl vienmēr dāvā savu uzticību cienījamam karavīram un sabiedriskam darbiniekam. No pārējiem diviem uzstādītajiem kandidātiem V. Hāzners saņēmis 180 un Ž. Jansons 49 balsis.

Šais vēlēšanās Kanadā piedalījušies vairāk vēlētāju nekā iepriekšējās, kas notika pirms 3 gadiem.

Sakarā ar to, ka Vanadžu pārstāve M. Gruzīte no saviem pienākumiem atteikusies, valde nolēma izkārtot Vanadžu pārstāves vēlēšanas. Līdz ar to valde lūdz Vanadžu kopas uzstādīt kandidātes DV Vanadžu pārstāves amatam Kanadā. Kandidāšu saraksti piesūtāmi DV KV līdz š. g. 15. oktobrim. Līdz Vanadžu pārstāves ievēlēšanai, DV KV pieaicināja Tūrisma sekcijas kasierī I. Breikšu (Hamiltonā) pārstāvēt Vanadzes pie DV KV. Tā kā līdzšinējais LNAK Jaunatnes nozares vadītājs, kas bija referents pie DV KV, darba apstākļu dēļ turpmāk nevarēs savus pienākumus pildīt, valde uzdeva Jaunatnes daļas vadītājam J. Breikšam vajadzības gadījumos sazināties ar LNAK Jaunatnes lietās.

(Nobeigums 4. lpp.)

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Pagājušās nedēļas nogalē diplomātiskās attieksmes ar Dominikāņu republiku pārtraukusi Brazilijas valdība. Dienvidamerikas valstīs viena pēc otras seko Amerikas valstu organizācijas lēmumam un pārtrauc diplomātisko sadarbību ar minēto republiku. To jau izdarījušas arī Sav. Valstis. Tas tomēr neaizkavēs šīs republikas diktātoru Trubilto, kā savas valsts delegācijas vadītāju, piedalīties Apvienoto Nāciju pilnsapulcē. Truhilo to savu nodomāto piedalīšanos jau paziņojis.

● Sav. Valstu ātrākā izmēģinājumu lidmašīna X-15 turpina lidojumus, gatavojoties starpplanētu lidojumiem. Nedēļas nogalē lidmašīna 80.000 pēdu augstumā sasniegusi 2.100 jūdžu ātrumu stundā. Lidmašīnas mērķis ir — lidojot ar 4000 jūdžu ātrumu stundā, sasniegt 100 jūdžu augstumu.

Jauniešu iesvēte Pokipsijas lat viešu ev. - lut. draudzē notika 4. septembrī. Attēlā iesvētītie jaunieši ar mācītājiem. Pirmā rindā no kreisās: Ņujorkas draudzes mācītājs R. Zariņš un Pokipsijas draudzes mācītājs A. Anševics. 2. r no kr.: Laila Miķelsone, Gundega Zirne, Maija Bērziņa. 3. rindā no kr.: Harolds Mailepors un Jānis Vīksne. Foto O. Liels.

SEKMĪGI MANEVRI

● 10. septembrī līdz šim lielāko pārbaudi pieredzēja Ziemeļamerikas gaisa aizsardzības sistēma, sākot ar radara stacijām ziemeļos un beidzot ar raķetēm un iznīcinātājiem vispār. Simtiem amerikāņu bumbvežu vienlaicīgi „uzbruka" vairākām Sav. Valstu un Kanadas pilsētām. Ziemeļamerikas gaisa aizsardzības vadība manevrus atzīst par sekmīgiem. Kaut gan manevru laikā notika vairāk nekā 2.000 atsevišķu lidojumu, sešu stundu ilgā pārbaude beidzās bez zaudējumiem un ievainotiem.

KONGO JAUTĀJUMS NONĀCIS DROŠĪBAS PADOMĒ

Ņujorkā sagaida ierodamies ministru prezidenta Lumumbas un prezidenta Kasavubas delegācijas.

Nedēļas nogalē pārtrauca steigā sasaukto Apvienoto Nāciju Drošības padomes sēdi. Sarunu atsākšanu paredz nedēļas sākumā, kad Ņujorkā no Kongo būs ieradušās afrikāņu delegācijas, šoreiz veselas divas, pārstāvot prezidentu Kasavubu un ministru prezidentu Lumumbu, kas vēl vienmēr turas pie sava amata, no kura prezidents viņu atcēlis jau divas reizes.

Politiskais chaoss Kongo republikā vēl vienmēr turpinās, un nevienam nav īsti skaidrs, kā rokās atrodas valdības groži. Lumumba vēl vienmēr turas pie sava ministru prezidenta amata. Tai pašā laikā republikai ir arī cits ministru prezidents, ko pēc Lumumbas atcelšanas izraudzīja prezidents Kasavubu.

Kamēr politiskās neskaidrības turpinās, militārā laukā Apvienotās Nācijas var jau atskatīties uz zināmiem panākumiem — to spēkiem izdevies panākt pamieru starp Lumumbas, Kasai un Katangas provinču armijām. Pagājušās nedēļas nogalē Lumumbas spēki mēģināja iebrukumu Katangā, bet bez panākumiem. Arī no Leopoldvilles pienākušas ziņas, ka Apvienotām Nācijām izdevies pārliecināt ap 3.000 Lumumbas karavīru nolikt ieročus līdz tālāku rīkojumu saņemšanai.

Ziņa par pamieru ārkārtīgi sakaitināja Lumumbu, kura politiskās dienas līdz ar to liekas skaitītas. Vispirms viņš paziņoja, ka ģenerālsekretāra vēstījums Drošības padomei ir nepatiess; ka nekas tamlīdzīgs nav noticis un ka viņš un neviens cits vēl vienmēr atrodas valsts vadībā.

Lumumba, kā zināms, no amata atcēla prezidentu Kasavubu, tiklīdz pēdējais bija atcēlis viņu. Vēlāk Lumumba savu karavīru pavadībā devās uz Leopoldvilles raidstaciju, lai atsauktu „nepatieso" pamiera ziņu. Bet no tā nekas neiznāca. Kongo galvaspilsētas raidstacija vēl vienmēr atrodas Apvienoto Nāciju apsardzībā, un Gānas karavīri piedraudēja atklāt uguni pret Lumumbu un viņa pavadoņiem, ja pēdējie iedomātos raidstaciju ieņemt ar varu. Tas netika mēģināts.

Lumumba, ministru prezidents bez republikas, visās savās nelaimēs tagad vaino AN ģenerālsekretāru Hammeršildu. „Hammeršilds," saka Lumumba, strādā imperiālistu interesēs, viņš strādā pret Afrikas interesēm un viņa politika draud izraisīt jaunu pasaules karu." Bet Lumumba nebūt nav vienīgais, kas negrib samierināties un paklausīt Apvienoto Nāciju lēmumiem. Kā vienmēr pagātnē, tā arī tagad to dara Padomju Savienība. Pagājušās nedēļas nogalē padomju valdība paziņoja, ka nav tādas varas, kas to varētu apturēt un piespiest pārtraukt palīdzību Kongo republikai. Hammeršilds, kā zināms, Drošības padomē prasīja, lai ieinteresētās valstis pārtrauktu tiešu palīdzības sniegšanu Kongo un sūtījumu sādali uzticētu Apvienotajām Nācijām. Atskaitot Padomju Savienību, visas pārējās valstis to arī dara. Krievi savu palīdzību turpretī nodod tieši Lumumbam. Līdz šim pēdējā spēki saņēmuši lidmašīnas un smagās auto mašīnas, kā arī medikamentus un pārtiku. Apvienoto Nāciju militārai vadībai ir pat pamatotas aizdomas, ka vienā otrā pārtikas un medikamentu kastē paslēpti ieroči un municija. Noraidot Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra pārmetumus, Padomju Savienības valdība paskaidro, ka tai ir tiesība palīdzīt katrai valstij, kas vien no tās šādu palīdzību lūdz. Ja vispār kāds šai gadījumā savas tiesības pārkāpjot, tad tās esot Apvienotās Nācijas resp. ģenerālsekretārs Hammeršilds, kas mēģinot ierobežot Padomju Savienības rīcības brīvību.

JAUNAS KREMĻA NEDIENAS

ATVAĻINĀTAJIEM PADOMJU ARMIJAS VIRSNIEKIEM PIONIERU DZĪVE SIBIRIJĀ NEMAZ NEPATĪK.

Lai kaut cik mēģinātu sastutēt jau tagad brūkošos septiņgades plānus (pēc kuriem Padomju Savienībai visās saimniecības nozarēs būtu jāpārspēj ASV), Kremļa varas vīri, meklēdami jaunu darba spēku, daļēji tiešām arī izdara pieteikto armijas konvencionālo spēku demobilizēšanu. Vai no nelietderīgās „kroņa maizes" ēšanas atbrīvos Chruščeva pieteiktos 1,2 milj. vīru, par to ir ļoti pretrunīgas ziņas, un īsto demobilizēto skaitu neviens arī nav spējīgs uzzināt, bet atvaļinātie virsnieki un karavīri sarkanajam caram un viņa galmam cerēto ieguvumu vietā sagādā jaunas un smagas nepatikšanas.

Lielo vairumu no demobilizētajiem komūnisti, kā zināms, nosūta uz „lieliskām" darba vietām Sibirijā un citur, kur arvien vēl valda pilnīgi neciešamas apgādes un citas grūtības. Nonākot solītajās „lieliskajās" darba vietās, demobilizētajiem bieži ilgāku laiku nākās palikt bez pajumtes, ēdiena un cita visnepieciešamākā. Ar šo civīlo „pionieru" dzīvi, grūto darbu un niecīgo peļņu pavisam neapmierināti ir bijušie virsnieki, kuri līdz šim armjā vismaz materiālā ziņā atradušies priviliģēto kārtā.

No Hamburgā saņemtām ziņām secināms, ka šo un citu iemeslu dēļ demobilizēto aprindās jaužami tīri revolūcionāri strāvojumi, kuri pēc dažām pagaidām nepārbaudamām ziņām dažās Sibirijas vietās ir izraisījuši ne vien protesta demonstrācijas, bet pat sava veida sacelšanos. Daudzi demobilizētie sarkanie virsnieki, iepazinušies ar patieso dzīvi kā tādu, vairs nevēloties nekā zināt par „varonīgā" darba nepieciešamību un, nodzīvojuši saņemtos valdības pabalstus, no savām jaunajām darba vietām bēgot.

Ir ziņas, ka daļa no šiem bēgļiem, kā jau kungu tautas piederīgie, mēģina apmesties uz dzīvi tieši okupētajās Baltijas valstīs. . . . Tā kā rudens un ziemas tuvošanās šos izbadējušos Sibirijas bezpavalstniekus var saniknot vēl vairāk un pamudināt uz īstiem demobilizētu krievu zaldātu varas darbiem, tad Kremlis ar viņu problēmām būs spiests nodarboties vairāk kā paredzēja plāni . . .

Sagaida kuplu valsts galvu salidojumu AN

Sagaida, ka pilnsapulces rudens sesija piedzīvos lielāko valdību galvu salidojumu Apvienoto Nāciju darbības vēsturē. Iniciātors, kā zināms, ir Chruščevs, kas pirmais paziņoja, ka nolēmis personīgi vadīt savas valsts delegāciju. Brīvās pasaules prese par šo notikumu pagaidām vēl izsakās ļoti uzmanīgi. Vienīgi Vatikāna oficiozs katēgoriski apgalvo, ka no saspīlējuma samazināšanās nekas neiznāks.

Toronto latviešu sestdienas skolā

nākošo sestdien, 17. septembrī mācības sāksies pl. 9-os rītā parastajās skolas telpās, Sv. Andreja baznīcas mājā, izņemot pirmās 3 klases, t. i. pirmskolas, sagatavošanas un 1. klasi, kurām mācības notiks DV namā, 123 Huron ielā, tanī pašā laikā — no pl. 9 līdz 1 dienā.

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

BADA BIEDI AUSTRUMVĀCIJĀ

(mo) Sakarā ar lauksaimniecības kollektīvizāciju Austrumvācijas valdība panākusi diametrāli pretējo iecerētajam: lauksaimniecības produkcija totāli sabrukusi, un visā Austrumvācijā valda ievērojams pārtikas līdzekļu trūkums.

Pakļaujoties Maskavas kakla kungu spiedienam, šī gada sākumā Austrumvācijas valdība izdarīja pēdējo nacionālizācijas paņēmienu, kollektīvizējot pat mazāko lauksaimniecību, tirdzniecības un amatniecības uzņēmumu. Partijas šefs Valters Ulbrichts ar lielu patosu steidzās pasludināt, ka šajā attīstībā Austrumvācija drīz vien produkcijā pārsniegšot Rietumvāciju. Kopš šiem solījumiem pagājis tikai nepilns pusgads, un jaunā saimniecības plāna izpilde uzrāda tiešām varenus panākumus, diemžēl — tikai pretējā virzienā.nā. Vispār pārtikas un pirmo nepieciešamības preču apgādē ir iestājies liels lūzums, kas atsevišķās vietās pieņēmis draudīgus apmērus. Kā ziņas no Austrumvācijas vēstī, tad rindas pārtikas preču veikalu priekšā aug garumā un pašreiz pieņēmušas apmērus, līdzinoties stāvoklim 50. gadu sākumā. Trūkst maizes, miltu, sakņu, augļu, par gaļu un kartupeļiem nemaz nerunājot.

Kaut gan pārtikas apgādes stāvoklis ir kritisks, Austrumvācijas valdība strikti noraidīja kā Rietumvācijas, tā arī amerikāņu palīdzību, sakot, ka visā Padomju okupācijas joslā no bada biediem neesot ne vēsts. Tai pašā laikā gan vietējā prese un radio meklē vaininiekus gan ražošanas, gan arī sadales lielajā aparātūrā, pārmetot ideoloģijas izpratnes trūkumu. Pašu galveno pārtikas krizes radītāju apstākli gan valdības un partijas centri delikāti noklusē, ka privātsaimniecībai iznīcinātais lauksaimnieks, degradēts laukstrādnieka kārtā, vairs nav ieinteresēts produkcijas celšanā un agrāko 14 vai 16 intensīva darba stundu vietā apmierinās ar minimālo kollektīvo saimniecību darba laiku.

Lai kritisko stāvokli glābtu un ievāktu nekavējoties ražu, Austrumberlīnes iedzīvotāji uzaicināti pildīt nacionālo pienākumu un aktīvi iesaistīties ražas novākšanas darbos. Pēc preses ziņām darbos uz laukiem jau nosūtīts lielāks skaits pārdevēju, karavīru un pat Austrumvācijas gaisa satiksmes sabiedrības darbinieku. Tiem nu ir jāglābj ar katru dienu vairāk grūstošais ražošanas plāns, jo pretējā gadījumā jau tuvāko nedēļu laikā bada biedi varētu izvērsties akūtā bada stāvoklī.

Tai pašā laikā Austrmvācijas bēgļu savienības l i e l ā k a i s centrs Bonnā izlaida uzsaukumu visiem Rietumvācijas iedzīvotājiem ar pārtikas līdzekļu sūtījumiem atbalstīt draugus un piederīgos padomju okupācijas joslā, tā parādot savas simpatijas un kopsaderību ar saviem tautas brāļiem pāri dzelzs aizkaram.

Rietumu piekrastes jaunieši pulcējas Oregonā

3., 4. un 5. septembrī Portlandē, Oregonā, notika 9. Rietumu piekrastes jauniešu sanāksme. To ievadīja ar svētbrīdi prof. K. Kundziņa vadībā. Jaunieši, skaitā ap 120, bija pulcējušies no Kalifornijas, Vašingtonas novada un Oregonas, lai noklausītos V. Pūpola referātu. Gvido Augusts bija sūtījis no Kalifornijas zīmīgu ierosinājumu par nākamās maiņas sagatavošanu: ir laiks ievadīt jaunāko paaudzi sabiedriskā darbā, citādi darbības apsīks un nākamā reizē varēsim runāt ne vairs par jauniešiem, „bet latviešu dienām."

3. septembra programmu noslēdza koncerts, kurā piedalījās Aina Lūse un Andrejs Kurmiņš. Abi dziedoņi deva vērtīgu koncertu. Pirmā daļā klausījāmies latviešu autoru (A. Kalniņa, Em. Dārziņa, V. Dārziņa, Paula Šūberta, J. Mediņa) darbus, otrā daļā operu ārijas. Izskanēja: J. Norviļa duets „Latvietim." Pateicībā par skaisto un vērtīgo koncertu dziedoņi guva skaļus aplausus. Rūpīgi klavieru pavadījumus veica V. Lapše.

4. septembra programmas iekšā bija jaunatnes dienām veltītais dievkalpojums Sv. Džeimsa baznīcā. Piedalījās mācītājs Jānis Mednis no Montānas. Mācītājs savā svētrunā runāja par zemes tāli, par izturību un gribu noturēt latvietību pret visiem pretiniekiem.

To tik labi izteica arī R. Vanaga garīgā dziesma dievkalpojuma noslēgumā: „Mēs viena tauta, viena saime, mums zeme viena, liktens viens." Kā solisti piedalījās A. Lūse un A. Kurmiņš ar dziedātām C. Tranka „Kungs, Tava svētība" un J. Mediņa Lūgšanu.

Rakstnieku rītā piedalījās M. Timma ar savu darba fragmentu, A. Sudmalis lasīja dzejas. Sekoja ļoti īpatnējā, bet patīkamā sniegumā Olafa Stumbra „Dažas ļoti personīgas par dzeju un dzejniekiem". Šīs pārdomas noslēdza dzejas, paša autora lasījumā.

Interesanti un vērtīgi referāti, kas ierosināja vairākas pārrunas, bija mācītājam J. Mednim un G. Ķeniņam.

Vakarā bija deju vakars.

5. septembrī risinājās pārrunas, tika uzklausīti pulciņu ziņojumi un vēlēti ALJA's Ziemeļrietumu pārstāvji.

Plkst. 11.30 no rīta noslēdza vitās Rietumu piekrastes jauniešu sanāksmes noslēguma svētbrīdis.

Z. R.

PA SKUJU TAKU

Savus 68. šūpļa svētkus nesagaidīja, pēc atkārtotas smagas operācijas acis uz mūžu slēdzis Pēteris Ozols. Sv. Jāņu bēru namā 6. sept. teica mācītāji P. Hufmanis un V. Isaks, bet ar viņu jošes skaņām no sendienu draugu atvadījās prof. R. Mikelsons. Aizgājēja mirstīgās atliekas guldītas Ozollauku (Oaklawn) kapsētā, pie maza ezeriņa, zem ozola lapotnes. Pēdējos atvadu vārdus, viņa pīšļus zemes klēpim nododot, teica 1. Latviešu ... Lūss.

P. Ozols dzimis 1892. g. 21. ... Kuldīgā. Ar savu centību bija sasniedzis grāmatveža vietu amerikāņu International Harvester pārvaldē Maskavā, bet nodibinoties neatkarīgai Latvijai, sūtņa Feldmaņa - Grodsa Latvijas sūtniecības dienestā ... reevakuāciju.

Atgriežoties dzimtenē, P. Ozols nodibināja Rīgā lielāko latviešu augļūdeņu rūpniecības iestādi (plaši iecienīta bija viņa dabiskā dzērveņu limonāde). Tāpat viņš kalpoja Latvijas bankas padomes priekšsēdētājs. Bēgļu gaitās Vācijā strādāja Ludvigsburgas YMCA vadībā, bet Amerikas krastā savu pensiju pelnīja kā grāmatvedis. Aizgājējs bija kaislīgs makšķernieks un gaužām lepns uz saviem 11 mazbērniem, kuri visi dzīvo Indianapolē.

Vieglas svešzemes smiltis!

DV TORONTO SAIME
24. septembrī, plkst. 8.00 vakarā, savā namā
rīko
ASTERU VAKARU
biedriem un ievestiem viesiem.
Programmas daļā: Modris LORBERGS lasīs savas atmiņas. ● Dziedās sieviešu dubultkvartets LĪGA.
ATSPIRDZINĀJUMI. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

LAI ZOBENS NEIERŪS . .

Atskats uz aizvadītajām 5. DV dienām Klīvlendā

> „Un dēli tai dižonu slavu cels
> Ar darbiem un varenām dziesmām".

Šie Straumes Jāņa cildenie vārdi būtu liekami Daugavas Vanagu karogā, tik raksturīgi tie ir šīs organizācijas darbībai, kur viss DV darbs centrējas dzimtenes brīvības un pelnītās diženības atjaunošanai. Šis darbs svešumā izpaužas palīdzības sniegšanā tautiešiem un latviskās kulturāli-sabiedriskās dzīves veidošanā, it sevišķi dziesmu gara stiprināšanā, kā to tik skaisti dzirdējām Klīvlnedas DV dienu vīru koru kopkoncertā.

Daugavas Vanagiem nepiederas runāšana, bet viņu sūtība ir darbs un atkal darbs. Darbs ir darba dienām, bet svētdiena pieder dziesmām, un tā nu jau vairākus gadus nepārtraukti DV dienas ir ne tikai DV darba svētki, bet arī ASV un Kanadas vīru koru dziesmu svētki. To apliecinās visi tie daudzie simti klausītāju, kas dzīvoja līdzi svētku norisei un dzirdēja mūsu vīru koru varenību. Kā neatņemama sastāvdaļa svētku koncertā ir ne tikai katra atsevišķa koŗa vadītāja — diriģenta, bet pazīstamo virsdiriģentu B. Skultes un J. Cīruļa žesti, kas liek ikvienai dziesmai izvīties krāšņi un cildenī.

Kāds sirms DV, kam ilgāku laiku nebija iezdevies būt līdzīgā sarīkojumā, pēc vīru koŗa kopkoncerta aizkustināts piebilda: „Jā, šāds koncerts ir ne tikai mūzikāls baudījums, bet vēl vairāk tautisks stiprinājums, varētu pat teikt — ugunskurs, kas sasilda svešumā izmētātos latviešus."

Kāds cits „kanaks" papildināja iepriekšējo runātāju: „Šāds pārdzīvojums, kad visi piecēlušies dzied „Še kopā mēs, biedri, kam lemts nebij' mirt", ir savā ziņā baigs, un man, tāpat kā citiem, bija slepeni jānorauš asara, tāpat kā toreiz Austrumprūsijā, kad 18. novembra vakarā visi kopā kaŗa nometnē dziedājām Latvijas himnu" . . .

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā jau bija lasāmi plaši atreferējumi par DV dienu sarīkojumiem, sanāksmēm un pārrunās izteiktajiem ierosinājumiem. Vēl tomēr jāatzīmē dažas zīmīgas domas, kas izskanēja DV darbinieku sanāksmē.

Svētku sarīkojumu starpbrīžos mūsu līdzstrādniekam bija izdevība apmainīties domām ar dažiem svētku viesiem:

Kanadas DV priekšnieks V. Mukts izteicās: „DV dienas vieno un padziļina mūsu sadarbību. Tās uzmudina jaunam darbam ne tikai rīkotājus, bet vēl vairāk kaimiņu apvienību viesus, kas vērtē un vēro svētku norisi. Mēs, Kanadas DV, allaž ar dziļām simpatijām vērojam kaimiņu darbu. DV darbs nu ir iegājis noteiktā ritmā un kārtībā. Turpmāk darbība tikai jākāpina un jāpadziļina, kas, protam, prasīs jaunu aktīvitāti un piespiešanos no darbinieku puses, bet šai ziņā mums bažu nav, jo DV vidū netrūkst darītāju."

Kanadas DV valdes pr. v. E. Krūka: „Priecājos būt Klīvlendas DV dienās un vērot to aktīvitāti, kādu parāda šie svētki, kas savā ziņā ir ievads 3. Vispārējiem ASV dziesmu svētkiem, kuŗu organizētājos ir arī laba daļa DV dienu rīkotāju. Patīkami iepriecināja DV teātra aktīvitāte, bet it sevišķi ātrā un veiksmīgā dekorāciju maiņa, ko redzu pirmoreiz."

Ročestras DV apvienības pr-ks K. Serdāns: „Ir patīkami būt klāt DV dienās, kur rodas izdevība tikties ar citiem DV vadošiem darbiniekiem un vērot citu apvienību darbu. Mūsu samērā nelielajā latviešu kolonijā darām iespējamo DV darbības sekmēšanai, bet it sevišķu vērību piešķiram jaunatnes atbalstīšanai, jo tie kādreiz būs mūsu darba turpinātāji."

Filadelfijas apvienības pr. A. Pupurs: „Mūsu apvienības jaunākā nozare ir mednieku un makšķernieku kopa, kuŗas dalībnieki šodien grupu šaušanas sacensībās izcīnīja 2. vietu, bet dāmu individuālās sacensībās mūsu apvienības Vanadze Ausma Ābrama izcīnīja pirmo vietu. Rudenī atkal mūsu teātris atsāks rosīgu darbību ne tikai pašu mājās, bet arī dos viesizrādes kaimiņu pilsētu latviešiem. Decembra sākumā atzīmēsim apvienības 10 darbības gadus."

Kalamazū apvienības pr. A. Mežsēts: „Ir jādomā par mūsu tautas daļu, kas smok dzimtenē, un mums jākāpina palīdzība tiem ne tikai atsevišķi, bet šai ziņā būtu jārada apstākļi, kas šo morālisko un saimniecisko atbalstu padarītu efektīvāku. Jaunatnei jābūt mūsu rindās, jo viņu dedzība ir vajadzīga aktīvitātes uzturēšanai un kvēles saglabāšaani."

Ņujorkas apvienības pr. A. Valters: „Domāju, ka mēs nestāvam uz vietas savā darbībā, un kamēr vien mums būs darbinieku rezerves, mēs iesim uz priekšu."

Dimoinas apvienības pr. V. Palks: „Mēs esam paši jaunākie DV saimē ASV. Mūsu dzimšanas diena ir tikai 1959. g. 8. novembris, un šodien mūsu rindās jau 46 Vanagi, bet drīz mūsu skaits būs lielāks. Nākotnē daudz nodomu, bet arī šai īsajā darbības laikā esam šo to labu paveikuši. Gudrojam nākamā gadā Dimoinā sarīkot rietumu DV dienas."

DV ASV valdes sekretārs V. Lazdiņš ierosina domu par bij. gūstekņu darbu skates sarīkošanu visās apvienībās, tā dodot iespēju plašākai latviešu sabiedrībai skatīt šos darbus.

V. Zobens (Linkolna) pastāsta par grūtībām ar Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēstures izdošanu, kas prasa līdzekļus.

A. Mežsēts (Kalamazū) saka, ka trimdā uzaugušai latviešu jaunatnei nav objektīva ieskata par DV cīņu Latvijas atbrīvošanā un tiem sniedzama informācija par mūsu darbu un uzdevumiem.

A. Līgotnis (Detroita) savā runā atzīmē, ka būtu veicināma mūsu sporta lietu kārtošana. Šai ziņā labi panākumi Detroitā, kur sporta lietas sekmīgi vada J. Skrīveris.

J. Skrīveris (Detroita) pastāsta par sporta lietām DV darba rāmjos un uzsver, ka šeit vēl daudz darba un uzdevumu priekšā, kas prasa nākotnē aktīvu darbību.

A. Līdacis (pirmais DV ASV zemes valdes priekšnieks): „Esmu te, lai priecātos par DV aktīvitāti un lielo uzņēmību, kuŗa dod tik redzamus panākumus, par ko pateicība pienākas visiem aktīvajiem darbiniekiem, kas DV darbu pacēluši šai augstajā pakāpē un organizāciju izvērsuši par respektējamu saliedētu vienību, ar ko rēķinās visa trimdas sabiedrība. Jūs esat tā zelta ķēde, kas saista latviešu sabiedrisko sadarbību."

Nobeidzot šo skrejošo aptauju, varētu pievienoties veca caŗa laika kaŗavīra un ilggadīga DV P. Kriškāna domām: „Divi dienas vēroju jūsu rīkošanos, un man jāsaka, ka te jau nav tikai svētki vien, bet kāda liela latviešu spēka un vienības demonstrācija, aiz kuŗas stāv liels padarīts darbs un daudz uzdevumu."

Skaista un svinīga bija Lielā junda, no kuŗas neidzēšamā atmiņā paliks īpaši bij. 32. pulka komandieŗa vietnieka majora V. Haznera vārdi, nobeidzot svinī-

(Nobeigums 4. lapp.)

ZĀĻU SŪTĪŠANA UZ LATVIJU KĻŪS GANDRĪZ NEIESPĒJAMA

(LZA) Mūsu laikraksta lasītājus jau īsumā informējām ar DV Sainīšu nodaļas aizrādījumu, ka ar 1. oktobri uz Latviju varēs nosūtīt zāles tikai pēc Latvijā izrakstītas ārstu receptes, uz kuŗas jābūt atzīmei: „Ārstniecības līdzekļu saņemšanai no ārzemēm. Tādi ir īsumā okupētās dzimtenes muitas jaunie noteikumi.

Ievērojot, ka šai svarīgajā lietā ir ieinteresēti trimdinieki brīvās pasaules zemēs, kur tie mīt, mūsu laikraksta līdzstrādnieks Skandināvijas zemēs par jauno rīkojumu ievācis tuvāku informāciju, jo okupantu muitas noteikumi vienlīdzīgi attiecināmi uz visām brīvās pasaules zemēm, no kurienes saiņi tiek sūtīti.

Ar dāvanu un zāļu saiņu pārsūtīšanu ne vien uz Baltijas republikām, bet arī uz pārējām satelitu zemēm un pašu Padomiju, kopš pirmās dienas Skandināvijas valstīs, ar sēdekli Stokholmā, nodarbojas viena no lielākajām spedicijas firmām „A/B Nyman & Schultz" Pirmajos gados saiņu pārsūtīšanai vienpersonīgas tiesības bija minētai spedicijas firmai. Tā apkalpo arī trimdiniekus Vācijā, kuŗu saiņi tika pārsūtīti caur Stokholmu

Pēdējos gados saiņu pārsūtīšanu uzņēmušies arī daži trimdinieki, bet to darbība, salīdzinot ar minēto lielo spedicijas firmu, ir pārāk nicīga. Firmai dāvanu saiņu pārsūtīšanai iekārtota plaša speciāla nodaļa, kurā nodarbināti pāri par 50 ierēdņu un kalpotāju. Mūsu līdzstrādniekam ar šīs firmas attiecīgās nodaļas vadītāju bija saruna, lai noskaidrotu okupantu jaunā rīkojuma par zāļu pārsūtīšanu tuvākus apstākļus.

Firmas darbiniekiem nav noslēpums, ka, sevišķi Baltijas valstu leļļu valdības vīriem dāvanu saiņu jautājums ir kā dadzis acīs, un tie cenšas visādiem līdzekļiem panākt sūtījumu pārtraukšanu, tomēr Maskavas rīkojuma grozīšanu līdz šim nav panākuši.

Attiecībā uz medikamentu pārsūtīšanu nav tuvāk zināms, vai jaunais rīkojums dots ar Maskavas piekrišanu vai arī ar „republikas" pašas ziņu. Izmantojot iespēju pēc vecajiem noteikumiem, trimdinieki vārda pilnā nozīmē šturmējot firmu ar dažāda veida zāļu pārsūtīšanu saviem tuviniekiem, radiem un paziņām, tā ka personālam darba pilnas rokas.

Nav noslēpums, ka komūnistu okupētajās zemēs un arī pašā Padomijā pat ar zeltu nav pērkami dažāda veida visnepieciešamākie preparāti, bet to negrib izrādīt brīvajai pasaulei.

Spedicijas firmas darbinieki norāda, ka, sakarā ar jaunā rīkojuma izdošanu, daudz vainas esot jāpieraksta pašiem sūtītājiem, jo gandrīz katrs savā sūtījumā pielicis lielākā vai mazākā daudzumā vitamīnus, penicilinu, digitalis u. c. zāles, vai pašam saņēmējam tās būtu vajadzīgas vai ne. Bet ja nu zāles nevajadzētu pašam saņēmējam, tad droši tās nepieciešamas kādam tuviniekam, vai arī sliktā kā gadījumā, tās varētu pārdot un iegādāties nepieciešamāko dzīvei. Tagad valda uzskats, ka zāļu pārsūtīšana ar 1. oktobri būs gandrīz neiespējama. Ja nu Latvijā ārsts izrakstīs slimniekam recepti, ka vajadzīgas tādas un tādas zāles, un aptiekā tās nebūs iespējams iegūt, ārsts tomēr nebūs noteicējs, ka receptē minētās zāles ievedamas no ārzemēm. Pēdējo apliecību vajadzēs iegūt no attiecīgā komisāriāta, bez tam arī apliecību, ka zāles republikā nav iegūstamas.

Ja šādas apliecības kādam mirstīgajam arī izdosies iegūt, tad ārzemēs tās vajadzēs pārtulkot attiecīgās zemes valodā un apstiprināt, jo šī apliecība jāpievieno pasta sūtījumam. Līdz šim firmai nav pienākuši nekādi tuvāki norādījumi.

Ievērojot, ka zāļu sūtījumi ir dzimtenē daudzu simtu dzīvības jautājums, tad tikko būs saņemtas jaunas instrukcijas, tūliņ informēsim mūsu lasītājus.

KANADĀ
TORONTO

● Toronto latviešu sporta kluba gadskārtējā pilnsapulce notiks trešdien, 14. septembrī, pl. 7,30 vakarā, Sv. Andreja baznīcas zālē.

Darba kārtība:

Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana, valdes ziņojums, kases pārskats, revīzijas komisijas ziņojums, kluba turpmākā darbība, dažādi jautājumi.

● Uz 50 mūža gadiem 6. septembrī atskatījās Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes padomes loceklis Andrejs Atteka. Jubilejas gadījumā viņu apsveica draudzes vadība un māc. A. Lūsis noturēja īsu svētbrīdi. Draudzes pr-ks Ž. Rūtenbachs pasniedza jubilāram velti — Jauno derību ādas sējumā. Draudzes dāmu komiteja bija sūtījusi ziedus. A. Atteka draudzes padomē darbojas ilgus gadus un bijis arī Saulaines pārvaldes pr-ks. Pirms 9 gadiem viņš ieradās Kanadā no Zviedrijas.

● DV Toronto nodaļa rīko sestdien, 24. septembrī, plkst. 8 vakarā, DV namā, 123 Huron St., „Asteŗu vakaru". Modris Lorbergs lasīs fragmentus no saviem jaunākiem darbiem. Dziedās sieviešu dubultkvartets „Līga" V. Lintiņas vadībā. Laipni aicināti nodaļas biedri ar ievestiem viesiem. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● DV Toronto nodaļa rīko piektdien, 14. oktobrī, UNF zālē, 297 College St., tenora Valdemāra Salnas koncertu.

● Sv. Jāņa latviešu ev. - lut draudzes koris, pēc vasaras pārtraukuma atjauno darbību. Pirmais mēģinājums svētdien, 18. septembrī, plkst. 3,30 p.p. (pēc dievkalpojuma), Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās. Tiek laipni lūgti ierasties visi līdzšinējie dziedātāji, un koris sagaida arī jaunus dzedātājus. Koris dziedās Pļaujas svētku dievkalpojumā.

● Māc. A. Čops kristījis Māru Anitu Zichmani, Herberta un Veltas meitiņu. Salaulāti: Evalds Maķis un Velta Buša.

● Ceļojošā teātra viesizrāde ar Anšlāva Egliša lugu 2 cēlienos „Pēc kaut kā cēla, nezināma" notiks sestdien, 1. oktobrī, plkst. 8 vakarā, Itona auditorijā, Eatons College St. Ieejas biļetes $3,-, $2.50, $2.- iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St. Izrādes dienā auditorijas kasē.

● Jaunatnes darbinieku kursos Kalamazū (ASV) piedalīsies arī jaunieši no Toronto. Kursi notiks 17. un 18. septembrī un, cik zināms, uz kursiem no šejienes dosies vairākas automašīnas ar jauniešiem.

K.

LONDONĀ, ONT.

● Londonā nav daudz latviešu. Tomēr katru gadu daži viņu jaunieši beidz vidusskolu. Šogad Londonas un tās apkārtnes vidusskolu 13. klasi ir beigušas 2 latvietes — Māra Dreimane un Ilze Grāvīte. Māra vidusskolu beigusi ar izcilām sekmēm un ieguvusi divas stipendijas — The Aluminum company of Canada" stipendiju $500,- vērtībā un Provinces stipendiju $400,- lielu. Viņa nodomājusi studēt medicīnu. Ilze Grāvīte studēs valodas. Viņa ieguvusi Provinces stipendiju $250,- vērtībā.

Ps.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Šinīs dienās Toronto policija apcietinājusi apakšzemes konstrukciju inspektoru, Džordžu Haskinu, sakarā ar pasta vāģa aplaupīšanu š. g. 28. jūlijā, kad bandīti aizbēga ar vērtspapīriem par 43.000 dolariem. Bez Haskina apcietināti vēl divi citi līdzzinātāji, kuŗus tiesās vistuvākā laikā.

Pagājušā nedēļā Toronto viesojās krievu profesors Īsaks Žarovs, ko patlaban uzskata par izcilāko chirurgu visā Maskavā. Īpašā preses konferencē I. Žarovs izteicies, ka rietumniekiem nākotnē vajadzētu biežāk lietot t.s. lokālo anestēziju.

Kanadas valdība konstatējusi, ka ⅔ Kanadas immigrantu nav izrādījuši interesi par pavalstniecības pieņemšanu.

Kanadas valdības izstrādātais ziemas darbu plāns stāsies spēkā jau sākot ar 15. oktobri, paziņojusi darba ministrs Starrs.

NORANDĀ

DV Norandas nodaļas grāmatnīcas grāmatu izlozē grāmatas laimēja sekojošu ložu īpašnieki:
2; 8; 10; 17; 37; 44; 48; 52; 56; 59; 61; 62; 64; 71; 73; 75; 79; 83; 88; 90; 91; 92; 93; 94; 104; 109; 110; 112; 116; 118; 119; 121; 123; 125; 129; 131; 132; 133; 135; 137; 138; 140; 141; 143; 147; 156; 160; 161; 162; 165; 166; 170; 171; 172; 181; 186; 189; 190; 191; 195; 200; 201; 202; 204; 208; 214; 2.5; 219; 220; 221; 223; 224; 226; 240; 246; 253; 254; 265; 267; 271; 276;; 278; 280; 281; 286; 288; 289; 291; 296; 311; 313; 315; 319; 322; 323; 327; 340; 349;

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas latviešu apvienības sekrteāriāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgajiem sekojošas personas:

Arvīds, Krišjāņa d., Celmiņš, dzimis 1905. g., no Liepājas, pasta ierēdnis; Kārlis Gustavs, no Ventspils (vēstule sekretāriātā); Visma Krūmiņa, dzim. 1938. g., Ventspilī, meklē vecmāmuļa Latvijā; Lūcija, Jāņa m., Peka, dzim. Rudzīte, dzīvojusi Pittsburgh, Pa.; Irēna, Jāņa m., Rudzīte, dzim. 1916. g., ārste, it kā dzīvojusi Ņujorkā; Pēteris Ruks, no Valkas, bijis izpalīgs vai kādā citā militārā vienībā; Ludvigs Treimanis, no Pabažu pag., dzim. 1896. g., meklē meita dzimtenē; Edvard Tumal un Adolph Tumbal, abi no Liepājas, pirmais ap 59 gadi un otrs ap 52 gadi vecs, meklē meita; Elza Vizule, dzim. Dandena, dzim. 1919. g., meklē māte; Dailonis, Jāņa d., Pērkons, apm. 36 g. vecs, dzīv. Rīgas jūrmalā.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenaon St., N. W., Washington 10, D. C., USA. (Telef. DUpont 7-7812). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja vēstuli vai adresi tiešā kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. --HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Ievērojams izdevums

Latviešu kultūras pieminekļu serijā iznāks par lielu retumu kļuvušais 1808. g. izdotais D. Vāra, Palcmariešu dziesmu krājums ar vairākiem simtiem dainu, kas nav uzņemtas nevienā no līdzšinējiem izdevumiem. Grāmatu saņems tikai subskribenti, kas piesacīsies līdz š. g. 1. okt. Box 34, Upsala, apgādam „Senatne". Tā maksās 2.- dol.

LASĪTĀJU vēstules

JAUNIE TULKOS DAINAS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ar interesi izlasīju LA O. Akmentiņa domas par dainu tulkošanu angļu valodā, iepazinos arī ar „vēsā prāta" kunga „ziemeļvēju" appūstajām domām citur.

Man kā vienam no jaunās paaudzes pārstāvjiem jau 1957. g. bija maza „saskriešanās" ar dainām augstskolā, kad es sakarā ar angļu valodas un literātūras studijām tās apcerēju un devu tematiskus tulkojumus. Bija patīkami no profesoriem un pārējiem studentiem dzirdēt, ka dainas tiešām vērtīgas un atspoguļo veselu un dziļu dzīves filozofiju. Uz jautājumiem, kur atrodams dainu tulkojums, man, diemžēl, bija jāatbild, ka tāda mums, latviešiem, vēl nav. Un ja mēs klausīsimies „ekspertus' un „svaidītos", latviešu kultūras zelts joprojām būs aprakts tikai pašu laidarā, un nebūs pieejams cittautiešiem.

Žurnāls „Zintis" jau š. g. decembra n-rā ievietos garāku apceri par dainām un Kr. Baronu, kā arī dos dainas, sadarbībā ar vairākiem tulkotājiem, angļu valodā. Šos rakstus un tulkojumus paredzēts apstrādāt no filozofiskā viedokļa, nostādot latviešu domas blakus un pretstatā citu domām par tām pašām temām. Žurnāls „Zintis" redakcija aicina arī pārējos dainu tulkotājus iesūtīt tulkojumus kopā ar latvisko tekstu līdz š. g. 30. novembrim (Magazine „Zintis", 7.9 W. Willow St., Chicago 14, Ill.). „Zintis" 1. n-rā, kas nupat kā iznācis, jau ievietots Jāņa Veseļa raksts par dainām, kuŗas atspoguļo seno latviešu reliģiju.

Hu. At.

BALSOSIM PAR ĪSTO VĪRU

Latvija Amerikā redakcijai:

Lai pateicība M. Gremzdem un A. Kalniņam!

Minētie kungi ar saviem ļoti rūpīgiem un pareiziem politiskiem apskatiem Latvija Amerikā slejās attiecībā uz ASV prezidenta vēlēšanām un kandidātiem, ir pelnījuši sevišķu atzinību un pateicību.

Būtu vēlams, ka Latvijas Amerikā slejās dotu vairāk vietas šādiem rakstiem, jo vēlēšanas nav tālu.

Cik ļoti pareizi ir teikts, ka mums, trimdas latviešiem, ir jābūt skaidrībā, kas vadīs brīvo pasauli cīņā pret komūnismu? Mums nedrīkstētu būt šaubu, ka to ar sekmēm varētu veikt republikāņi ar Niksonu priekšgalā. Lai balsotāji tikai ļauj viņiem to darīt!

Bez jau pieminētiem cīņas veidiem — militāro un ekonomisko, sevišķi gribētu pasvītrot ideoloģisko, jo pieminētiem republikāņu kandidātiem šai laukā ir sevišķas spējas un pieredze, un īsts principa cīņas gars.

ASV dzīvo ļoti daudz balstiesīgo latviešu. Visi esam cīnītāji pret komūnismu, tādēļ būsim modri, un ne tikai balsosim par īstiem cīnītājiem, bet arī ieteiksim to darīt pašiem amerikāņiem.

Mums, brīvības cīnītājiem, nekas nevar būt kopīgs ar demokratiem — Stīvensenu, vai vēl ļaunāk — F.D.R. laiku un tradiciju atgriešanos. Tie laiki noveda verdzībā 100 miljonu brīvu pilsoņu.

Tautieši un tautietes, cīnīsimies šoreiz pareizā pusē, tad mūsu sirdsapziņa būs tīra!

A. R.
Sv. Katerinā.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Jānis Grīns

JĀŅA MEDIŅA PIRMĀS OPERAS

1919. g. beigās (2. decembrī) Rīgā atklāja Nacionālo operu — ar pārstrādātu Vāgnera Tanheizeru, kuŗš bija rādīts jau agrāk. Piemēroti būtu bijis atklāt ar latviešu operu, bet tādas vēl nebija. Taču jau nākošā sezonā varēja uzvest pirmo tādu — Alfrēda Kalniņa Baņutu, kuŗas lielās mūzikālās vērtības diezgan nenovērtēja un kuŗas iespaidu samazināja diezgan vājais librets un neparasti apaļie pirmo partiju dziedātāji. Bet jau 1921. g. pirmoreiz varēja inscenēt Jāņa Mediņa divdaļīgo Uguni un Nakti, kam sekoja tā paša komponista Dievi un cilvēki. Un jaunā Nacionālā opera kļuva īsti nacionāla, latviska prāvā repertuāra sastāvā.

Jānis Mediņš šaržista Berga skatījumā.

Tie bija jaunās demokratiskās Latvijas republikas pirmie, možuma pilnie gadi. Mūsu tauta bija kļuvusi suverēna, un zinātnes un mākslas rādīja krietnu pacēlumu. Cits pēc cita atgriezās dzimtenē kaŗa un revolūcijas izklaidumā aizkavējušies, daži ar vērtīgām veltēm. Atgriezdamies no Sibirijas apkārt Āzijai, Jānis Mediņš pārveda Uguns un Nakts partitūru. Raiņa tekstu viņš bija komponējis nesaīsinātu, tā kā šo operu pirmā laikā uzveda nesaīsinātu divi vakaros; vēlāk tomēr komponists savu darbu stipri saīsināja.

Rainis savu lielisko Uguni un Nakti bija radījis jau 1905. gadā — tieši kā libretu operai, jo pēc tādiem bija prasījusi Rīgas latviešu biedrības mūzikas komisija. Žūrijā Raiņa librets bija atzīts par mākslinieciski augstvērtīgu, gan ar piezīmi, ka opera ar šo tekstu būtu grūti uzvedama. Ne velti Raiņa ģeniālais darbs atsauca atmiņā Vāgnera operu libretus. Var pieminēt, ka šinī sacensībā bija iesniegts arī studenta H. Krūmiņa librets, par kuŗu Alfr. Kalniņš vēlāk komponēja savus Saliniekus.

Raiņa Uguni un Nakti, domātu kā libretu, Jaunais Rīgas teātris ar panākumiem izrādīja — kā varoņdrāmu. 1910., 1911. g. šīs izrādes pulcināja apmeklētāju barus, un to vidū būs bijis arī jaunais Jānis Mediņš un priecājies par Kugas dekorācijām un kostīmiem, par Ādolfa Kaktiņa vareno Lāčplēsi. Kā citādi viņš, tikai 23 gadu vecumā, būtu sācis komponēt operu par Raiņa tekstu. Viņa saglabājies Uguns un Nakts sākuma uzmetums, datēts ar 1913. g. 14. jūliju. Darbs ātri sekmējies, arī kad bijis jāpārceļas uz Maskavu, kur tas paveikts pāri pusei. Sekojošie kaŗa un vēlāk revolūcijas viļņi Jāni Mediņu aizsvieda Sibirijā, kur viņš iestājās par kapelmeistaru Troickas pulkā. Tur viņš 1918. g. nobeidzis savu lielo operu, komponēdams bez klavierēm, Kamarčagas stacijā, krietni uz austrumiem. Manuskripts uz 2.000 lappusēm svēris pie 50 kg, un šo smagumu komponists, viņa kundze un draugs Dr. Ziediņš dažkārt stiepuši uz muguras.

Jāņa Mediņa Uguns un Nakts I daļa piedzīvoja pirmuzvedumu 1921. g. 26. maijā, II daļa tā paša gada 8. decembrī. Dekorācija un kostīmi O. Skulmes, režija E. Lauberta, diriģēja autors. Galvenajās lomās jaunās nacionālās operas pirmie spēki: Ad. Kaktiņš — Lāčplēsis, M. Brechmane-Štengele — Spīdola, A. Benefelde — Laimdota, J. Niedra — Melnais bruņinieks. Skaisto operas Prologu dziedāja Jānis Kārkliņš.

Turpat pēc 40 gadiem vēl atceros saldās trīsas, kas pārņēma ķermeni, sēdot pirmizrādē. Jau Prologs burvju kārtā pārcēla tādā latviskā senatnē, kur vērās aina pēc ainas ar pārjaunotiem Lāčplēša, Spīdolas, Laimdotas tēliem, kas jau tik mīļi un pazīstami no lasītā, no teātrī dzirdētā un redzētā. Ap viņiem un zem viņiem šalkoja orķestŗa mūzika, piešķirot vēl lielāku burvību. Kāds prieks laistījās draugu un paziņu acīs izrādes starpbrīžos. Izrādē bija apvienojušās tēlojošās un skaņu mākslas. Kāda laime būt par liecinieku!

Ak, cik dedzīgi toreiz dzīvoja līdzi šīm izrādēm jaunās Latvijas metropoles sabiedrība, kā jūsmoja laikraksti! Un tas bija tikai sākums: 1922. g. 23. maijā atkal izrādīja Jāņa Mediņa jaunu operu Dievi un cilvēki (ar L. Paegles tekstu). Atceros, ka šī opera vairs tā nepacilāja, — nevarēja iejusties svešajā, vecajā Ēģiptē.

Komponists Alfrēds Kalniņš rakstīja Mediņam pēc Uguns un Nakts I daļas izrādes: „Sirsnīgu sveicienu skaistā, dižā darba darītājam. Apbrīnoju lielo, pie mums pavisam reti sastopamo iedzimtu mūzikālisku talantu, viņa brīvo, plašo lidojumu. Mūsu jaunākās mūzikas lielākai cerībai, spožākai un darbīgākai parādībai — tik nepagurt, tik neapsīkt!"

No daudzajām recenzijām tikai pāris citātu. E. Brusubārda „Jaunākās Ziņās". „Mediņa mūzikā sastopama neizsīkstoša melodiska bagātība . . . Lielu dzīvību Mediņa mūzikai piešķiŗ viņa bagātā instrumentācija, uzrādot atjautību un dažādību. Bagātu domu ierosināts ir viņa noteiktais stils."

Pāvils Gruzna pēc Uguns un Nakts pirmizrādes, raksta: „Ir kaut kas dziļi nacionāls šai sociālu simbolu pildītā „senā dziesmā". To nepārprotami pauž Jāņa Mediņa mūzika. **Te skan mūsu pagātne uz visiem mūžiem, kamēr vien mums būs sava kultūra.**"

Atzinīgi rakstīja arī Rīgas vācu (Rigasche Rundschau) un krievu laikraksti. Ar nelielām ierunām, Mediņa pirmās operas izpelnījās vispārīgu atzinību. Reti kāds radītājs mākslinieks tik labi sācis kā Mediņš.

1925. g. Nacionālajā operā pirmoreiz atskaņēja viņa Sprīdītis un 1935. g. Luteklīte. Bet operas bija tikai viena daļa no Jāņa Mediņa mūzikālā talanta auglības.

Aina Zemdega

KĀDA BĒRZA PIEMIŅAI

Trīs vīri piestājās kokam,
Kā zemes un debesu soģi
Ar lēmumu cietu:
„Šo bērzu jānocērt,
Lai ceļš uz cilvēces
Ērtībām ietu!"

Es biju tik' kukainis sīks,
Kas steigā trīsošām kājām
Gar gludu bikšu vīlēm
Uz augšu rāpās,
Lai tur, kur pie kakla
Balts krekls beidzas,
Mazliet pakutinātu:
„Bet tādu skaistu
Un lielu koku . . ."

„Ak, kādi sīkumi, kundze!"
Viņš smiedamās ar pirksta
Kustību vieglu
Nosvieda mani zemē.

Un nākošā rītā
Mirst bērzs, kas debesis
Mīkstām slotām
Simts vasaru slaucījis,
Simts ziemu sniegu
Savā mizā sakrājis . . .

Būs atkal sniegi
Un balti mākoņi
Vasaras debesīs;
Un pavasara smaržas,
Kas velti meklēs
Tavus pumpurus,
Kur apmesties.
Tavā vietā būs stabs
Un metalla stieples,
No kuŗām mirst putni,
Kur lizdas vīs
Vienīgi lietus lāses.

SKATS CITTAUTU LITERĀTŪRĀ

KL. MORIAKA ROMĀNS ‚DINEJA PILSĒTĀ'

PAGĀJUŠĀ GADA BEIGĀS KLODA MORIAKA ROMĀNS „DINEJA PILSĒTĀ" (CLAUDE MAURIAC „LE DINER EN VILLE") IEGUVA VIENU NO FRANČU LITERĀTŪRAS GODALGĀM.

II

Jaunā filmu zvaigzne Marija Anžā ar savu skaistumu . . . un vīriešu palīdzību ir izlauzusi sev ceļu no Kanadas provinces līdz Parīzei, un viņa grib izlauzt to tālāk līdz pašai Holivudai. Līdzīgi Bertranam, viņa netic nesavtīgai mīlestībai: vīriešu mīlestība ir vajadzīga, lai sagādātu viņai briljantus, nercus un, galvenais, lomas ievērojamās filmās. Arī šinīs viesībās viņa ir ieradusies, lai sastaptu „ievērojamas personas". Viesību beigās tomēr notiek kaut kas neparasts: Marija Anžē jūt kaut ko līdzīgu mīlestībai pret jauno Žeromu, kas nebūt nav „ievērojama persona"! . . .

Dzīvi lasītāju acu priekšā nostājas Eiženija tēls. Viņa ir „bijusi modē", t. i. ir bijusi Parīzes salonu zvaigzne pirms gadiem 20, bet tagad viņa ir veca, vientuļa, nevienam nevajadzīga — un laimīga, ja viņu vispārīgi kāds uzaicina uz pusdienām un velti viņai kaut mazāko uzmanību. Bet, kā tipiska Parīzes labāko aprindu sieviete, viņa mirdz ar savu garīgo kultūru: savā erudīcijā literātūras un vēstures laukā viņa sekmīgi sacenšas ar saviem galda biedriem, vīriešiem.

Stipri, bet asprātīgi karikēta ir Lisjenna Osborne. Visa viņas domu gaita liekas norādot uz viņas angļu sakšu izcelsmi, kaut arī autors tieši uz to neaizrāda, pat pilnīgs pieturas zīmju trūkums viņas domu fragmentu interpretējumā! (Viesībās viņa visu laiku ir nodarbināta ar domām par savu fizisko labsajūtu; ar nepatiku domā, ka viesības ir aizkavējušas viņu sauļoties, iegādāties dažus sporta piederumus un baudīt televīzijas priekus, kā arī par to, ka viņas mīlulis suns Zigs ir viens pats mājā! Tālāk viņa sapņo, kā pēc vīra nāves viņai būs vairāk naudas, un viņa varēs ierīkot televīzijas aparātus katrā istabā, kā arī iegādāties vēl divus suņus. Ar šausmām viņa noklausās, ka atbildi pēc iespējas tālāk katru nepatīkamu domu, vajag tikai baudīt dzīvi, baudīt to! Kaut arī viņai trūkst visielementārāko zināšanu garīgās kultūras laukā, viņa tomēr pieskaņo sevi par ļoti inteliģentu . . . un nodarbinātu („par ko visu man jādomā! . . .). Pie galda viņa, protams, nedrīkst ēst tik daudz, cik gribētu, jo pastāvīgi domā par savu slaido līniju. Ar tipisko savas rases snobismu viņa domās kritizē namatēvu un namamāti, jo tie ir uzaicinājuši viņu uz pusdienām, sestdienā, kad parasti rīko viesības („nabaga ļaudis vai arī tie, kas strādā".

Viesību laikā galda biedrs runā par visu: sievietes skar modes un apkalpotāju jautājumu, vīrieši arī drusku plāpāšanas par paziņām.

Viegli ieskanas arī rasiski aizspriedumi pret nēģeriem un žīdiem. Bet valdošais sarunu tonis ir tomēr stipri intellektuāls, — un tā ir franču „labāko aprindu" viesību raksturīgā pazīme. Viesību dalībnieki dzīvi debatē ne tikai par savas zemes, bet arī par cittautu literātūru. Sarunā mirdz vārdi: Didrō, Barress, Prusts, Grīns, Anatols Franss, Andrē Žids, Bergsons, Marō, Goethe, Džoiss, Dostojevskis un Pasternaks. Un ne tikai vārdi, — birst citāti (pat no Pasternaka ‚Doktora Živago"), gadu skaitļi, salīdzinājumi, mēģinājumi atklāt jaunas perspektīvas (daži mēģina saskatīt „prustiskus" elementus jau pirms Prusta, piemēram, Anatola Fransa darbos). Tiek skarti arī glezniecības jautājumi, — pieminēts impresionisms, abstrakta glezniecība u. c. Sarunās ar literāro erudīciju mirdz ne tikai abi profesionālie literāti, bet visi, atskaitot Mrs. Osborni un Mariju Anži, kurām audzināšana nav sniegusi nepieciešamās zināšanas, lai varētu piedalīties šinī literāra turnīrā. Ir jūtams pat īpata veida snobisms: katrs cenšas spīdēt ar savām zināšanām, pat izrādīt literāru stīdu (britu sabiedrībā tas būtu „shoking"!).

Bet zem šīm intellekta dzirkstelēm, kas sprēgā kā šampanietis sagatavotās kristāla glāzēs, jūtas dziļākās psicholoģijas, dziļāku jūtu trūkums, šaurs, kails egoisms. Sarunu biedri tikko klausās viens otra vārdos, jo ir nodarbināti tikai ar savu šauro „es", ar savām sīkajām, egoistiskām problēmām. Viņi sauc viens otru par draugiem, bet viņus nevieno tikai kopīgā sabiedrības vide un paražas. Neviens vairs neatceras agrāko „draugus", īpaši, ja tie ir zaudējuši savu labklājību vai arī tos ir piemeklējusi nelaime. Nav ne mazākās līdzjūtības pret dzīves cīņā kritušo draugu, kaut arī ar to saista 20 gadu ilgas „draudzības" saites.

Brīžiem liekas, ka viesību dalībnieki runā vārdus, lai apslēptu to, kas nodarbina viņu domas, to, ko autors sauc par „subjektīvo reālitāti". Vārdi, kas nāk pār viņu lūpām, iegūst līdz ar to it kā simbolisku nozīmi.

Lasītājs jūt arī īpato juteklisko atmosfairu, kas valda tēlotājā sabiedrībā — par spīti ārējai, korrektai pieklājībai. Jāatzīst, ka autors, tēlojot savu varoņu vispaslēptākās domas un dziņas, tomēr neklūst vulgārs, pārāk natūrālistisks.

Piešķiŗot Klodam Moriakam prēmiju „Prix Medicis", vērtētāji, acīm redzot, ir gribējuši godalgot vienu no „avangarda rakstniekiem. Kl. Moriaka piederība pie šī avangarda ir skaidri redzama — pat sīkumos: piemēram, priekšmetu un personu apraksti, kuŗus viesību dalībnieki redz pa logu un kuŗiem nav nekāda acīm redzama sakara ar varoņu domām un jūtām, atgādina pazīstamo „jaunstrāvnieku" Rob - Grijē un Bitora rakstīšanas paņēmienus.

Britu prese kritiski aizrādīja, ka Kl. Moriaka darbam trūkstot dziļuma, ka autors tanī rādot tikai savu rakstnieka technikas virtuozitāti. Liekas, ka autors arī nav pretendējis uz dziļumu, bet ir gribējis sniegt vienīgi satīrisku izgriezumu no pēckaŗa Parīzes „labākās sabiedrības". Franču „avangarda" rakstnieku darbiem bieži ir satīriska ņokrāsa (piemēram, Natalijas Garotes tēlojumos).

Autora techniskā virtuozitāte ir tiešām ievērības cienīga: nav viegli sniegt tik oriģinālā, īpatā formā vides un raksturu tēlojumu, kas šķiet tik pilnasinīgs, tik dzīvs! . . .

Austra Augenberga

SPĒLĒ TEĀTRI UN BAUDA ZIEMAS PRIEKUS

DIVU JAUNAVU ROSĪBA AUSTRĀLIJĀ

Mūsu laikraksta lasītājiem jau daļēji būs pazīstams fizioterapistes Maijas Āboliņas vārds, kad runa ir par Austrālijas latviešu sabiedrisko dzīvi. Kopā ar savu draudzeni Zaigu Ābolu, kas strādā ABC raidītājā, šķiet, viņas visaktīvāk piedalās jauniešu pasākumos Sidnejā, ziedojot gandrīz visu savu brīvo laiku mūzikai un teātrim. Teātris, kā visur citur, pulcina visvairāk mūsu jauniešus Austrālijā. Nupat Maija, kas pieķērusies teātrim ar visu sirdi, tēlojusi Ieviņu R. Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos". Sava loma Maijai bijusi arī lugā „Satikšanās Sanlisā" un „Klauns Fiasko". Ar Sidnejas latviešu teātra kopu centīgā jaunava apceļojusi gandrīz visus lielākos latviešu centrus austrumu piekrastē. Par viesošanos Austrālijas galvaspilsētā Kanberā Maija mums raksta: „Izrāde bija teicami apmeklēta, tikai aktieriem bija grūtības ar spēlēšanu, jo skatuve bija nesamērīgi maza un neparasta. Izrādes nobeigumā braucām 120 jūdzes tālāk uz „Snowy" kalniem slēpēt. Sniega kupenas un gleznainā daba mums atgādināja Latvijas ziemu." Pēc ziemas priekiem nākošā izrāde notikusi Melburnā, gūstot ne mazāku atsaucību skatītājos.

Ego.

Uzņēmumā: Kamēr Kanadā un ASV valda liels karstums, tikmēr Austrālijā Maija Āboltiņa un Zaiga Ābola bauda ziemas priekus.

Otto Grebžes izstāde Kvebekā

Pēc sekmīgi noslēgtas 50 gadu jubilejas izstādes Toronto, kuŗā O. Grebže pārdeva 56 darbus, mākslinieks devies uz Kvebeku, kur Lilijas Treimanes salonā, Val - David P. 2., iepretim Santaklausa ciemam (netālu no Montreālas), atvērta viņa darbu skate līdz 10. oktobrim.

No Stratfordas uz Ņujorku

Operetes „HMS Pinaforte" izrādes Ņujorkā guvušas teicamas mākslas kritiķu atsauksmes. Šajā operetē piedalās arī latvietis Igors Gajevskis, jūrnieka loma.

● Augusta mēnesī bezdarbnieku skaits Vācijā bijis viszemākais kā jebkad kopš 2. pasaules kaŗa beigām. Visā Vācijā patlaban ir tikai 113.109 bezdarbnieku.

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta viņete.

(75. turpinājums)

Un — tad jau — Šillera Marijai Stjuartei arī vajadzētu izskatīties pēc Brunhildes . . . Klausies tālāk: Citādi maz mācījies no balādes meistara Plūdoņa, viņš tam seko, operēdams ar pantmēra un pantu struktūras maiņu. Bet sasniegtā dažādība nekalpo izteiksmes atbalstīšanai — varēja tā un varēja citādi. Tas ir galīgi pliks apgalvojums bez pierādījuma. Ja es ar pantmēra maiņām esmu varējis panākt spriegi drāmatisku kāpinājumu, kas lasītāju rauj uz priekšu, tad taču laikam, ielikdams īstos ritmus īstajās vietās. Nezinu gan, ka kāds, manas balādes lasīdams, aizmidzies ar degunu būtu iekritis grāmatā. Bez tam — es domāju — ir ļoti noderīgi zināt citu darbus, bet mācīties gan vajag visvairāk pašam no sevis — no savām kļūdām."

Ojārs smaidīdams skatījās, kā Augusts pārskatīdamies paceļ pie mutes krūzīti, ko noteikti nebija gribējis ņemt (ar rūgto un melno kafiju), un teica rāmā balsī: „Ja visi rakstītāji kādreiz sadomātu un sāktu pūlēties izdabāt kritikai, ir ļoti iespējams, ka literātūras vispār vairs nebūtu . . . Piemēram, es biju pārliecināts, ka mans romāniņš „Rūda", kā kritiķi vairākkārt uzsvēruši, ir pirmziemnieka darbs. Ticot šai kritikas versijai, pāris reizes ķēros klāt, lai darbu salabotu. Tomēr izrādījās, ka cita nekā tur nevar izlabot, kā vienīgi dažas gramatiskas formas. Pašam jāsaka — tīri par pārsteigumu — „Rūda" ir un paliek „Rūda", un savādāk to neesmu varējis uzrakstīt. Tad vēl — mūsu kritiķi bija palaiduši garām kādu satura momentu, kas tikai vienam pašam nebija pagājis secen, tas ir, ka „Rūda" iznākšanas brīdī bija utopisks romāns, jo sabiedriski ekonomisko problēmu nostādīja kā uzņēmēja sadarbību ar saviem darbiniekiem, iesaistot tos uzņēmumā kā līdzīpašniekus. Nu, vai tas nav gluži smieklīgi — tagadējās pēckaŗa Rietumvācijas tautsaimnieki jau sākuši iet šo ceļu, nobiedēdami marksistus gluži stīvus. Lūk, šis piemērs rāda, ka mūsu kritiķiem trūkst erudīcijas, kas atklātu kāda darba pazīmes visos virzienos. Kritiķiem vajadzēja zināt, ka „Rūda" ir sabiedrisku problēmu romāns, bet tā ka tur nebija skaidri uzrakstītas žurnālistiskas deklarācijas par darba saskari ar vecā kapitālisma idejām, palika kā tāds nenovērtēts."

„Kritiķi ir kretīni," skumji noklanīja galvu Augusts un iekāra smailo degunu kafijas tasītē, šoreiz īstajā, kur nebija ielieta kafija . . .

„Beidz kunkstēt un domā labāk par kādu jaunu darbu. Piemēram, tu varētu uzrakstīt 18. novembŗa sarīkojumam noderīgu drāmatisku balādi, mēs to pamēģinātu inscenēt."

„Esmu jau sācis — strādāt gar lugu," atzinās Auriņš.

„Tā nav tik steidzama, jo šoziem iestudēsim Anšlava Eglīša „Par purna tiesu." Bet teātrim gribētos mūsu pirmos valsts svētkus svešumā, kad varam tos atkal svinēt pēc pašu prāta, atzīmēt ar kādu īpašu patriotisku uzvedumu. Kā būtu, ja šādai izrādei tu sadzejotu tekstu?"

„Es nezinu, ko un kā?"

„Sāc domāt, tad idejas radīsies. Piemēram, tā varētu būt 17. novembŗa vīzija, kad Brāļu kapos Latvijā slepus sanākuši svētceļnieki mulsdami skatās varoņu tēlu parādē, kas iznirst no mūžu tumsas kā tautas likteņa cīņas liecinieki, tās cīņas, kas vēl nav beigusies. Pa vidu tekstam mēs varētu iepīt pieskaņotas koŗa un solo dziesmas."

„Es nezinu — tu esi kūdītājs — tik lielu gabalu . . ." būdams šobrīd bez kādas iedvesmes, atmurmināja Augusts.

„Raksti, cik lielu gribi — ja skatuve būs par mazu, plēsīsim nost un būvēsim jaunu, lielāku," iesilies teica Lubāns.

„Jaunu skatuvi, kad tagadējā tikko kā uzbūvēta? Ojār, man liekas, tu arī jau būsi sācis iereibt. Tā kafijas tasīte laikam tomēr ir drusku par lielu . . ."

Bet Lubāns tik dziļi kā Augusts kafijas tasītēs ieskatījies nebija un domāja pagaidām ar pilnīgi skaidru galvu: „Lielākiem inscenējumiem pašreizējā skatuve izrādās nav piemērota. Un mēs pie tādiem esam nodomājuši ķerties — neatkarīgi no tā, vai 18. novembŗa uzvedums mums sanāks vai nesanāks. Teātŗa kasē šis tas ir iekrājies, un es esmu jau runājis ar Pēteri Rožlapu. Zini, viņš ieracies savā pagrabā kā kurmis alā un dienas gaismā pagaidām negrib rādīties, jo tam, ko šobrīd darām, ne tuvu nav tādu dimensiju, kādas mākslai bija uz operas skatuves. Tomēr viņš solījās jaunās skatuves būvēšanā būt mums izpalīdzīgs."

„Tiešām nedomāju, ka sāksi ar tādu švunku — komitejas amatvīros ticis," Augusts neticīgi nogrozīja galvu.

„Es taču jums visiem priekšvēlēšanu sapulcē teicu, ka sāksim nometnes dzīvē jaunu — garīgā izsalkuma apmierināšanas posmu. Un tāds nav domājams bez labu mākslinieku labiem koncertiem un teātŗa izrādēm. Spēlēsim paši un aicināsim ciemos tos, kas labāki par mums, aicināsim bez bailēm palikt profesionāļu ēnā, jo mūsu izrādēm ir vēl cita nozīme un jēga. Piemēram, es iedrošinos paregot, ka pienāks diena, kad profesionāļu trupām amatieŗu ansambļos būs jāmeklē jauni talanti un jaunas asinis. Vai latviešu teātrim trimdā vajadzētu izpūst pēdējo elpas vilcienu, sažūstot slavenō skatuves lauvu dzīslām?"

„Tur tev ir taisnība. Un tāpēc skaties, ka kāds jau tagad nekāro pievākt Maiju Brakmani," piebilda Augusts.

Jaunu cigareti aizdedzinājis, Ojārs turpināja: „Tāpat, man liekas, ļoti svētīgi būtu sarīkot plašāku rakstnieku vakaru ar viesiem no citām nometnēm. Mūsu sejas pašmāju ļaudīm vairāk vai mazāk aprastas. Turpretī ne vienam vien gribētos redzēt vaigā Anšlavu Eglīti vai Knutu Lesiņu. Viņiem vēl varētu pievienot Zinaīdu Lazdu, Ilonu Leimani, Ritu Liepu un Veltu Tomu. Pats vairs lāgā neatceros, kad pēdējo reizi šīs dāmas esmu saticis."

„Es viņas vispār personīgi nepazīstu," atzinās balādists.

„Pagaidi — nupat man iešāvās prātā — kā būtu . . ." romānists intensīvi domādams, sakrunkoja pieri. „Mēs taču varētu saorganizēt kaut ko līdzīgu Preses ballei."

„Īstu balli?"

„Rakstnieku kungi gan nebūs redzami frakās un neizskatīsies tik cēli kā kādreiz Rīgā, bet tas nekas. Varbūt ir taisni labi — atspiežot krūti pret krūti, starpā nestāvēs vietā sastīvinātā krūteža . . . Un tādā kārtā visiem var iznākt daudz sirsnīgāka tuvināšanās — pašiem autoriem vienam ar otru un ar cienītāju bariņu. Piemēra pēc, gluži kā septītās debesīs tu varēsi izvirpuļot valsi ar skaisto Veltu Tomu."

„Pasargi Dievs — es nesmu nekāds veiklais dancotājs," Auriņš atgaiņādamies pacēla gaisā abas rokas.

„Tad tevi varēsim nolikt aiz piestākļa."

„Aiz piestākļa? Ko es tur darīšu?"

„Liesi slāpes cietējiem balleniekiem glāzēs dažāda stipruma atspirdzinātājus dzērienus. Redzi, jo vairāk naudas par balli ieņemsim, jo vairāk pašpalīdzības fondā mums sanāks līdzekļu. Par tāda fonda nodibināšanu esmu domājis, lai paši varētu palīdzēt trūcīgajiem amata brāļiem. Tāpēc, saproti, šo balli mēs nerīkotu vienīgi ballēšanās pēc . . ."

„Tādā gadījumā turi mani no bāra pēc iespējas tālāk nost. Tiklīdz ko būšu iedzēris pāris glāzītes, aizmirsīšu skaitīt naudu un izdalīšu dzērienus draugiem par brīvu," vaļsirdīgi atzinās Augusts.

„Hm — vajadzēs padomāt šim amatam par kādu citu."

„Es ieteiktu Ciruļdziesmu."

„Cīruļdziesmu?" un Ojārs skatījās Augustā tādām acīm, it kā balādists nupat būtu atļāvies nepiedienīgu joku.

„Taisni tā, jo Ģedimīns — tu laikam nemaz vēl nezini? — liktenīgas mīlestības spiests, kļuvis par pilnīgu atturībnieku."

Lubāns šim Auriņa apgalvojumam laikam negribēja ticēt, jo izvairīgi atteica: „Šos tīri techniskas dabas jautājumus izšķirsim, kad pienāks laiks. Vispār, šī balle ir tālākas nākotnes iecere. Tagad — kā jau es teicu — mums jāsaliek kopā prāti, domājot par 18. novembri. Pantus no tevis man vajadzētu dabūt pēc iespējas drīz, kamēr vēl neesi iejūdzies jaunajā redakcijas darbā."

Augusts pagalam apstulbināts skatījās draugā. Par kādu redakciju viņš runāja. Galva pēc dažām ar skubu izmalkotajām tasītēm (sirdīgi pūloties aizskalot pašapziņai uzpilinātos kritikas rūgtos pilienus) diezko skaidra vairs nebija, bet nevarēja arī būt tik neskaidra, lai nesajaudātu apjēgt, ko Ojārs saka. „Ja tu ko zini, tad zini to, ko es vēl nezinu . . . ."

„Tā apmēram būs."

„Un tā kā — cik noprotams — šī tava zināšana ir par lietām, kam sakars ar mani, kas esmu šādu vai tādu iemeslu dēļ atstāts pilnīgā nezināšanā — es domāju — būtu gan laikam tiesīgs pieprasīt kādus paskaidrojumus . . . Augusts tīši mēģināja runāt tā, it kā uzņemdams visu par joku.

„Būtu gan," Ojārs smaidīdams skatījās draugam cauri, kas velti pūlējās paslēpties aiz šķietami nenopietnā un vienaldzīgā balss toņa.

„Tu esi ko uzzinājis — mums tomēr ir izredzes — tikt nometnē pašiem pie sava laikraksta?" (Turp. sekos)

ZIEMASSVĒTKU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJA KANADĀ

(Pārnesums no 1. lpp.)

Pārrunājot Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju, valde nolēma izgatavot vienveidīgas ziedojumu vākšanas listes visām nodaļām.

Ziedojumu vākšana paredzēta no 15. oktobra līdz 15. decembrim. Šai sakarā DV KV lūdz nodaļu valdes līdz š. g. 15. oktobrim pieprasīt vajadzīgo ziedojumu listu skaitu. Listēs ir paredzēti vairāki nodalījumi tāpēc, lai ziedotāji varētu izšķirties, kādam mērķim ziedojumus domāts. Iepriekšējo gadu prakse rādīja, ka daudzi ziedotāji vēlējās ar DV organizācijas starpniecību pārsūtīt naudu saviem piederīgiem, tā ietaupot pārsūtīšanas izdevumus katrā atsevišķā gadījumā, jo naudu pārsūtot lielākos sūtījumos, pasta un pārsūtīšanas izdevumi ievērojami samazinās. DV KV nolēma ziedojumu vākšanas listēs iekārtot attiecīgu aili ziedojumiem ar vārdu.

Aprūpes daļas vadītājs informēja par Ziemassvētku kartītēm, kas jau tiek iespiestas, to paraugs jau varēja apskatīt uz vietas. Krāsu kombinācijas un motīvi ir izdevušies ļoti labi, tā kā var rēķināties, ka šogad kartītes būs vēl gaumīgākas kā iepriekšējos gados. Pie kartīšu technīskās sagatavošanas cītīgi darbojās Daiļamatnieku savienības priekšnieks Hugo Mercs, fotografs Jānītis un Offsett Platemaking firmas vadītājs A. Liepiņš.

Sakarā ar to, ka ienākušu pajas un citām zemēm, valde nolēma kartīšu skaitu palielināt par 1.000 komplektiem, pavisam sagatavojot 32.000 kartīšu. (4.000 komplektu ar 8 kartītēm katrā komplektā). Viena komplekta cena $1.25. DV nodaļām un grāmatniekam un tālākpārdevējiem 25% atlaide, pasūtinot ne mazāk kā 12 komplektus un pieprasot rakstveidā līdz 15. oktobrim. Dažas firmas un atsevišķas personas ir izteikušas vēlēšanos saņemt kartītes ar firmu vai personu iespiestiem vārdiem; valde nolēma to izkārtot, ja ieinteresētie pieprasa ne mazāk par 12 komplektiem (96 kartītes). Šādiem pasūtinājumiem vārdus iespiedīs bez maksas, bet toties tie nebaudīs tiesības uz atlaidi. Ieinteresētām firmām un personām šie pasūtinājumi piesakāmi rakstveidā DV KV, 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada, līdz š. g. 15. oktobrim. Uz šiem noteikumiem iespiedīs ne vairāk kā 12 vārdus. Ja kāds vēlētos iespiest vairāk kā 12 vārdus, arī tas būs iespējams par nelielu piemaksu.

Valde nolēma atbalstīt 3 lūgumus apavu un apģērbu iegādei trūkumcietējiem aiz dzelzs aizkara, divi no tiem Sibirijā un viens Latvijā.

Piešķīra $20.- Latviešu nacionālajam fondam Skandināvijā, pretkomūnistisko propagandas marku izdošanai, tāpat valde nolēma iegādāties propagandas materiālus pie DV KV informācijas nodaļas un pretkomūnistisko grāmatu iegādei nodošanai latviešu bibliotēkām. Šai vajadzībai atvēlēja 150 dol. Lai sekmīgāk šo darbu varētu veikt, valde lūdz nodaļas un atsevišķas personas pieteikt DV KV bibliotēkas, kurās šāda satura grāmatas trūkstu. Apstiprināja $300.- izmaksu no Bēru fonda š. g. 3. septembrī nelaimes gadījumā mirušā DV Niāgaras nodaļas biedra Kārļa Vītola piederīgiem.

Slēdzot sēdi, valdes priekšsēdis izteica DV pateicību Hamiltonas nodaļai un Hamiltonas latviešu biedrībai par uzņemšanu un atļauju lietot telpas.

Sēdē piedalījās visi valdes locekļi (izņemot biedrzini A. Udris, kurai darba apstākļu dēļ nevarēja ierasties), revīzijas komisijas pr-dis un sekretārs, kā arī DV Hamiltonas nodaļas pr-ks un nama pārzinis, kas pats ir arī DV biedrs.

‚Draudzības universitāte' Maskavā

Maskavas tuvumā ierīkotā „Draudzības universitātē" pēc oficiālām ziņām ir uzsākusi savu darbību š. g. 1. augustā un tā domāta galvenokārt Afrikas, Āzijas un Dienvidamerikas studentiem. Līdz šim no minētajām un vēl citām zemēm esot pieteikušies jau 10.000 studentu, kuŗi tur par brīvu gribot studēt matēmatiku, fiziku, filoloģiju, inženieŗzinības un tieslietas . . . Maskavas raidītājs tomēr stāsta, ka šinī gadā „Draudzības universitātē" immatrikulēšot gan tikai 500 studentus, un tikai vēlāk studentu skaits pieaugšot uz 3000 — 5000. Nav šaubu, ka Kremļa lielkungi studentu izvēlē pielietos, maigi izsakoties, sevišķu mērauklu, un no šiem ļaudīm, bez šaubām, galvenokārt mēģinās izaudzināt pasaules revolūcijas taisītājus.

As.

VALDEMĀRS SALNA POŠAS KONCERTIEM

CIKĀGĀ (A.K.) — Viens no latviešu ievērojamākajiem tenoriem, operdziedonis Valdemārs Salna, kas pagājušajā nedēļā DV dienu ietvaros koncertēja Klīvlendā, patlaban pošas vairākiem koncertiem, kas notiks lielākos latviešu centros ASV un Kanadā. Oktobra sākumā V. Salnas pirmais koncerts notiks Detroitā, pēc kam mākslinieks dosies uz Toronto, kur viņa koncerts notiks oktobra vidū. Novembrī paredzēti divi koncerti: viens Čikāgā, otrs Milvokos. Decembrī V. Salna koncertēs Ņujorkas Karnegi hallē. Par savu pagājušo koncertturneju ASV mākslinieks izsakās: „Mani koncerti San Francisko, Losandželosā, Longvjū, Portlandē, Takomā un Sietlā bija visur teicami apmeklēti, kas rādīja tikai to, ka latviešiem joprojām ir liela interese par mākslu un saviem māksliniekiem. Šajās pilsētās tautiešu sirsnība bija nesamaksājami liela."

Tālāk sarunā uzzinājām, ka V. Salna joprojām pieņem skolniekus, tos apmācot dziedāšanā, sākot ar Šūberta „lideriem" un nobeidzot ar itāliešu operu ārijām.

MIRIS JUSIJS BJERLINGS

Mūzikas mīļotājus negaidot pārsteidza ziņa, ka pagājušās nedēļas nogalē ar sirdstrieku miris viens no ievērojamākiem pasaules tenoriem — zviedrs Jusijs Bjerlings, tikai 49 gadu vecumā.

Bjerlings bija saistīts arī Metropolitena operā Ņujorkā, koncertējis lielākos Eiropas, ASV un Kanadas centros, un visur viņa uzstāšanās, īpaši dziedot operu ārijas, uzņemta ar neaprakstāmu sajūsmu un ovācijām.

Viņa balsi lietpratēji vērtēja kā vismaz tikpat skaistu kā Džili un Karuso, bet, diemžēl, vājas veselības dēļ pēdējos gados Jusijam vairākkārt bija jāatsauc savas turnejas un izrādes. Zviedrijā klīda arī baumas, ka Jusijs pārāk dziļi mīlējis ieskatīties pudelē, un turnejās viņu bieži pavadījuši vairāki „dvēseles un miesas sargi", ar uzdevumu paglābt dziedoni no neceļiem.

Andersene dzied Toronto

Ar ovācijām Toronto klausītāji uzņēma pasaulslavenās dziedātājas Mariannas Andersenes koncertu CNE laukumā, kad māksliniece sniedza 45 min. garu programmu. Koncertu sponsorēja laikraksts „Toronto Daily Star."

NOZĪMĪGS PASĀKUMS

Čikāgas tuvumā, Glenvjū flotes lidotāju stacijā, šīs bāzes virsnieku un slavenā cīnītāja pret komūnismu Dr. Švarca vadībā, interesentiem bija dota iespēja piecās dienas ilgstošos kursos iepazīties ar komūnisma būtību, ideoloģiju, taktiku, stiprām un vājām pusēm un gūt zināšanas, kā ar to cīnīties.

Piedzīvojušu virsnieku un mācības spēku vadībā 11 stundu garajā ikdienu darba cēlienā piedalījās caurmērā 1000 dedzīgu klausītāju dienā, lielāko tiesu skolotāji, arī mācītāji, un laba daļa skolu jaunatnes. Īpašās praktisko darbu grupās tika apmācīts apm. 500 personu cīņai pret komūnismu, kā organizēt pārrunu grupas, priekšlasījumus, attiecīgu grāmatu lasītāju pulciņus, politiskus darbiniekus, vēstuļu rakstītājus laikrakstiem, politiķiem, deputātiem u. t. t.

Interese, ar kādu jaunie un vecie kursu dalībnieki uzņēma speciālistu sniegto vielu, bija apbrīnojama, un no katra lekciju noslēdzošo jautājumu posma varēja spriest, ka amerikāņu sabiedrība ir aptvērusi stāvokļa nopietnību, atmetusi vienaldzību un tagad ir gatava stāties pretī sarkanajām briesmām, atgriežoties pie patriotisma, savu kļūdu atzīšanas, spējīgu un nesavtīgu personību godināšanas un morālu principu atzīšanas.

Sēkla, ko Dr. Švarcs ar saviem palīgiem šāda veida kursos izsēj, nesīs bagātīgus augļus, jo visi šie ar apliecībām beigušie vairāki simti dalībnieku un daudz atsevišķo priekšmetu klausītāji, nesīs jauniegūto pārliecību un cīņas sparu tālāk.

A šiem kursiem (adrese: Education For American Security — USA Naval Air Station, GLENVIEW, Illinois) tur tiek radīts centrs, kur pieprasīt materiālus, filmas, skaņu lentas, literātūru, lektorus un padomus cīņai pret komūnismu, jo šādu cīņu atzīst par tikpat svarīgu kā kaŗaspēka apmācību un apbruņošanu.

Informācijas centrs Toronto kā savu pārstāvi bija sūtījis Ervīnu Ūdri no Londonas, kas tur piebiedrojās čikāgiešiem — nenogurstošajam darbiniekam T. Zieriņam, tautietēm D. Vallenei un E. Veitmanei un jaunatnes pulciņa priekšniekam L. Neimanim.

Nākamie kursi Dr. Švarca vadībā notiks Dallesā, Teksasā, no 20.—24. septembrim; Losandželosā no 18. — 22. oktobrim; Filadelfijā no 15. — 19. novembrim un pavasarī atkal Čikāgā.

Silti ieteicams tautiešiem šos kursus apmeklēt un organizācijām jau laikus par tiem interesēties, ko lieliski bija pratuši mūsu Čikāgas jaunieši, tā nokļūstot kursu atbalstītāju sarakstā. Bez tam lektori katru dienu pieminēja mūsu dzimtenes vārdu, un izrādīšanai sarunāta filma „Mana Latvija". Personīgās pārrunās pa šīm dienām tika iegūts daudz draugu un sabiedroto cīņai, kas kļūst aizvien nozīmīgāka un sola labus panākumus.

R. Marsietis.

FILMU Pasaule

DIVI FESTIVĀLI

Ar augusto Do beidzās Venēcijas filmu festivāls, kad daudzi apmeklētāji un filmu producenti bija nemierā ar žūrijas komisijas godalgoto franču kaŗa filmu „Passage du Rhin" (Reinas ceļš). Pēdējā saņēma festivāla pirmo godalgu — „Zelta lauvu." Visneapmierinātākais cilvēks bija producents Goffredo Lombardo, kas skaļi protestēja, ka viņa filma „Rokko un viņa brāļi" nav ieguvusi 1. godalgu. Lombardo izverdumiem vēlāk pievienojās arī krievu filmdirektors Sergejs Bondarčuks, pavēstot „lielo pārestību un netaisnību." Ar godu un bez starpgadījumiem savu godalgu saņēma amerikāņu filmaktrise Širleja Maklīna par lielisko tālojumu filmā „The Apartment." Filmu ļaudis bija vienīgi vīlušies, ka Širleja jau bija atstājusi Venēcijas filmu festivālu pēc godalgas pasludināšanas.

STRATFORDAS FILMU FESTIVĀLĀ 10.000 APMEKLĒTĀJU

Kā tagad zināms, Stratfordas (Ont.) internacionālais filmu festivāls pulcinājis ap 10.000 skatītāju no ASV un Kanadas. Vislielākie panākumi bijuši japāņu filmai „Hiroshima Mon Amour" un indiešu filmai „The World of Apu." Kanadiešu kritiķi bija vienīgi neapmierināti ar austriešu krāsu filmu „Fidelio," norādot, ka Bēthovena opera gan vokāli, gan techniski nav attaisnojusi cerētos mērķus.

VAI SKATĪSIM FILMAS ARĪ SVĒTDIENĀS?

„Motion Pictures Theatres" apvienības sanāksmē Toronto visdzīvākās debates risinājās par eventuālām filmu izrādēm svētdienās. Pagaidām Ontario provinces „Lord's Day Act" paragrafs aizliedz svētdienās rādīt filmas publiskos teātros. Tomēr ir cerības, ka līdz ar nākošajām provinciālajām vēlēšanām tiks grozīts arī šis nepraktiskais likums.

Karikatūru izstāde Toronto

Veiklais karikatūrists Rūsiņš Kaufmanis no 12. septembŗa — 5. oktobrim Odeon - Carlton teātrī, Toronto, rīko savu otro izstādi, kuŗā galvenokārt būs redzami Kanadas valstsvīru, mākslinieku un redzamu sabiedrisko darbinieku šarži. R. Kaufmaņa 1. izstāde Ītona auditorijas telpās pagājušajā gadā guva lielu ievērību Kanadas presē.

Lai zobens neierūs

(Pārnesums no 2. lpp.)

go karoga nodošanas aktu:

„Pirms tēvzemei brīvību dēli spēj pirkt, būs karogam varoņu asinīs mirkt" Šāda devīze bija rakstīta Latvijas vecākā kājnieku pulka karogā, un tai kalpojuši neskaitāmi latviešu kaŗavīru pulki: strēlnieki brīvības cīnītāji un beidzot leģionāri, kā arī latviešu partizāni pēc kaŗa. Šobrīd mēs sasaucamies, kas vēl esam dzīvi palikušies, bet tai pašā laikā godināsim visus tos, kas savas dzīvības atdevuši par mūsu dzimteni. Tāpat godināsim to piemiņu, kas gadu tecējumā šķīrušies no DV organizācijas, aiziedami Visuvarenā priekšā. Celsimies kājās un klusuma brīdī lieksim galvas Aizsaules pulku priekšā.

Domās pārstaigāsim cīņu laukus, kuŗi vēl nav izsārtojuši brīvības dienai, lieksim vēlreiz galvu mūsu kaujas karoga priekšā un solīsimies ar nezināma dzejnieka vārdiem: Tēvzemi mīlēt nav viss, Tēvzemi sargāt nav daudz — Mūždienu pūliņos jāceļ, Tēvzemes slava un gods.

Tālāk seko Lielās Jundas ziņojums, ko ģen. O. Dankerim nodod DV ASV pr-ks A. Vanags, uzsveŗot, ka tēvzeme ir briesmās un latvju tauta apdraudēta, bet DV stāv modri sardzē un gatavi vērsties pret ienaidnieku.

Ģen. O. Dankers pateicas par ziņojumu un apsveic DV organizāciju viņas jubilejā,novēlot, kaut nākotnē DV strādātu tikpat neatlaidīgi un viņu darbs vainagotos vēl labākiem sasniegumiem.

Visi vienojas lūgšanā: „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils" un Jundas nobeigumā dalībnieki vienoti nodzied Latvijas himnu.

E. P.

GOODMAN & WORTS LIMITED paziņojums

Andrew Zaparyniuk.

Goodman & Worts firmas Ontario provinces pārdošanas daļas vadītājs paziņo, ka Andrew Zaparyniuk pieņemts darbā kā Toronto pārstāvis.

Zaparyniuk, kam liela prakse sabiedriskā dzīvē un darbā Toronto lielpilsētā, palīdz izkārtot lietas sakarā ar banketu, viesību, kāzu un deju vakaru sarīkošanu. Viņu iespējams sastapt Goodman & Worts firmā, 2 Trinity Street, tel. EM 2-1832 birojā, CR 8-1466 mājās.

Goodman & Worts firma ir nodibināta 1832. gadā. Tā ir pazīstama kā Kanadas vecākā dzērienražotāja firma.

JAUNAS SASKAŅAS RADĪŠANAI

Modernizētā satiksme un ziņu dienests dīvainā kārtā tautas daudz netuvina vienu otrai. Par kādas zemes esmi mēs bieži iedomājamies tikai saņemot par to ļaunas vēstis. Bet būtiskais, kas šīs tautas raksturo, piešķiŗ tām īpatnību, izveido pārsteidzošus notikumus, tas paliek joprojām svešs un neuzminēts.

Kādēļ lai arī mēs pūlētos to veikt? Mēs taču maksājam savus nodokļus, un, ja kaut kas vajadzīgs un iespējams līdzēt, gan valdības piešķirs zināmas summas. Tās arī tiek piešķirtas, un diezgan pamatīgas, atpalikušo tautu dzīves līmeņa celšanai.

Taču saņēmēju pateicības trūkums ir nereti tikai mazākais ļaunums.

Vai kāds ir vērojis ubagotāju sēžam blakus cepurei, saņemtām rokām, noliektu galvu? Viņš neredz sejas, dzird tikai pa retam vaŗa gabaliņus noskanam. Viņš redz labus tērpus, soļu steigu, bet viņš neredz smaidu, laipnu seju, nedzird atskanam līdzjūtīgu vārdu. Un taču arī viņam sirds ir izsalkusi pēc visa tā, tāpat kā miesa pēc barības. Tikpat daudz atpalikušās tautas mana devēju ļaužu tuvumu. Tie paliek tāli, neredzēti, bagāti, lepni, nepieejami. Kaut kur džungļos paceļas spēkstacijas, apūdeņošanas dambji, fabrikas, iezarojas ceļi, ceļas skolas un slimnīcas — viss brīvo tautu dāvana. Tas ietekmē zināmas ļaužu daļas dzīvi, bet tuvības starp tautām trūkst.

Tā nav ar tiem, kuŗiem propagandas bungas ievada ikvienu panākumu. Visi būvētāji un speciālisti ir apmācīti „draudzību taisīšanai", lipīgi pielaikojoties vietējo ļaužu paražām un mentālitātei. Viņiem sekmju netrūkst, jo nav pretestības, nav neviena, kas atklātu patiesību. Bet — patiesība ir vienkārša: sniegtie līdzekļi ar varu atrauti darbā pagurušu, verdzinātu, beztiesīgu un slikti apgādātu ļaužu miljoniem sarkanās imperijas zemēs, lai savažotu jaunas zemes un tautu miljonus, kam vēl ir brīva lemšana par pašu zemes likteņiem. Ja arī sarkanie atturas atklāti iegūt jaunas territorijas, viņu ieperināšanās ir kā vēža process atlikušās pasaules daļas tautās, vadīts ar lielu mērķtiecību, īstu neatlaidību, gūstot neapzinīgo miljonu atbalstu.

Patiesi, savu dzīvi un nākotni mēs esam atstājuši mechanizētā procesa varā. Mūsu cerība vēl ir atpirkt brīvās tautas no pazušanas ar miljonu dāvanām. Un ja viss jūk un izput, mūsu raķetes var izrādīties pārāk atbaidošas, lai aprītu mūsu dārgās dzīvības un to zemi, uz kuŗas stāvam.

Lai valdības ņem nodokļus un rīkojas. Mēs paši gan nepapūlēsimies šai darbā. Lielākais, darīsim iekšējās misijas darbu, lai vēža šūnu nerastos par daudz mūsu pašu vidū. Īstenībā tā ir pašnāvnieku filozofija, un ja kāds nodomājis mirt, tā organisms izirst par spīti vislabākā mediķa pūlēm. To katrs nopietns ārsts apliecinās. Tas pats notiek ar sabiedrību, ar tautām un valstīm. Ārējā, fiziskā varenība nav garantija pastāvēšanai. Brīvajai pasaulei ir papilnam smadzeņu enerģijas, viscēlākie cilvēcības principi ir tās pusē, bet vēl vairāk ir gļēvulības un kūtruma ar visu to kaut ko pozitīvu veikt.

Mums nav teikšanas šo tautu dzīvē. Bet mēs esam daļa no viņu miljoniem. Kāds politikas profesors radio lekcijā izgaismoja šīsdienas politikas taisīšanu. Pāri par 90% no vēlētājiem ir inerta masa. Bet nelielas „spiedienu grupas" ar lielu enerģiju un neatlaidību cenšas ietekmēt valdības un parlamentus viņām vēlamā likumdošanā. Arī mūsu sabiedriskā dzīve turas vienīgi uz nedaudziem enerģiskiem un spējīgiem cilvēkiem. Ja nu visi tie, kam ir iegūtas augstākas zināšanas, ir visa jaunības jūsma, enerģija un ideālisms, vēl dzīves nenobrāzti, liktu visas savas spējas pozitīvā darbā, panākumi būtu apskaužami labi.

Visa teiktā īstenošanai priekšlikums būtu šāds. Brīvajai pasaulei jāpanāk personīgi sakari ar atpalikušo vēl brīvo zemju piederīgiem — vislabāk organizētā veidā, kādu iestādījumu gribētos nosaukt par „Rašu draudzības līgu". Līgas biedri vispirms izpētītu iespējas personīgu sakaru izveidošanai ar krāsaino tautu ļaudīm. Nokārtojot tulkošanas jautājumus, katrs līgas biedrs uzņemtos korespondēt ar vienu vai vairāk jauniem paziņām. Stāstot par dzīvi un darbu, varētu ieminēties par principiem un ideāliem, kuŗu dēļ cilvēkam vajadzētu stāvēt un tos aizstāvēt. Pretim nāktu ziņas par viņu problēmām, bēdām un grūtībām. Daudziem no līgas biedriem rastos iespējas aizsūtīt pārtikas, apģērbu vai citu nepieciešamību saiņus — katram sirdsdevības un iespēju robežās. Tālāk varētu rasties iespējas jauno draugu apciemojumiem, vēl dziļāk un tuvāk iepazīstot viņu dzīves īstenību. Kādēļ lai ekskursijas notiktu tikai izpriecu nolūkos? Varbūt zināmai grupai būtu iespējas izsaukt kādu no viņa krasta amatu, technīskās prasmes, vai universitātes izglītībai. Noteikti jāpieņem, ka šāda cilvēcīga un personīga interese no šejienes nepaliktu ierobežota tikai attiecīgās personas zināšanai. Savstarpējo saprašanos varētu paplašināt, nosūtot filmas, skaņulentas, lektorus un savācot līdzīgus materiālus arī no otras puses. Rastos arvien vairāk informācijas, faktu un iespēju paplašināt draudzības un sadarbības robežas. Līgas grupas varētu iegūtos materiālus publicēt attiecīgas zemes presē, rīkot diskusiju vakarus, organizēt palīdzības akcijas jo lielos mērogos.

Līgas biedriem nedrīkstētu būt citu interešu kā palīdzēt vājākiem iegūt cilvēcīgāku dzīvi un apliecināt savu personīgu interesi par viņu likteni un līdzjūtību viņu bēdām. Šis pasākums no mazuma var izaugt tādā lielumā, kuŗam nekādas noziedzīgas idejas nespētu stāties pretim. Normāli domājošs cilvēks novēršas no ļaunuma, ja vien viņš šo ļaunumu spēj izprast un savlaicīgi uzminēt. Un normāli domājošs cilvēks var kļūt par ideālistu un labdari, ja redz mērķi un vajadzību šāda mērķa īstenošanai. Cilvēki dzīvo politiski un sabiedriski inerto dzīvi tikai tādēļ, ka nav ideāli noskaņotu vadītāju, kas ar savu degsmi spētu aizraut vienaldzīgos. Ļaudīs rodas drosme, tautas apņēmība iet cīņā, tad, kad briesmas kļūst nenovēršamas. Jā, bet kādēļ mums vienmēr un atkārtoti jānonāk līdz šim briesmu punktam un jāiet bojā savas tuvredzības un šaursirdības dēļ? Vai nav labāk notikumus veidot vēlamā virzienā?

Vai šī būtu jauna ideja? Gribas palikt pie kādā citā vietā teiktā, ka jaunas idejas nemaz nav tik viegli atrodamas. Šis ir tikai aicinājums īstenot kādu divi tūkstoši gadu vecu ideju. Ja mēs strādājam saskaņā ar kosmisko gribu un spēkiem šīs planētas dzīves normālizēšanai, mūs var sagaidīt tikai sekmes — kādos vējos arī liktos rāda enerģija izšķiesta. Tiesa, mūsu nastas ir smagas — daudziem no mums jāpalīdz piederīgiem, saviem nacionāliem mērķiem. Bet dzīve bez mērķa un savtīga dzīve ir rūgta, nožēlojama un — atkal no mūžības viedokļa — nevajadzīgi izšķiesta. To cilvēks izprot tikai mūža galā, kad nekas vairs nav labojams un visi izbaudītie jaukumi un prieki kļūst par neko nebijušu.

Ja mūsu nostāja komūnisma uzmācībai ar vienīgo tezi „pret" neapmierina, te ir iespēja atklāt visu mūsu cilvēcīgo lielumu un īstenot viscēlākos kristiānisma ideālus. Ne vārdos, bet darbos.

N. S.

VAI PĀRMAIŅAS DIENVIDSLAVIJĀ?

Pēc drošām ziņām no Belgrades izriet, ka komūnistiskā Dienvidslavija atrodas ievērojamu saimniecisku pārmaiņu priekšvakarā. Tito valstībā jau ilgāku laiku atrodas kāda Internacionālā valūtas fonda misija, kuŗa palīdzot izstrādāt Dienvidslavijas, kā arī muitas un tirdzniecības pārkārtošanas plānus. Domā, ka Tito valdība no Internacionāla valūtas fonda šo plānu reālizēšanai saņems tuvākā laikā 50-60 miljonus dolaru, un rēķinās, ka atgriežoties pie kaut cik normālas saimnieciskās sistēmas, Tito arī ideji̇ski var pagriezt Kremlim muguru daudz vairāk nekā līdz šim.

Nedienas ar vilkiem

Pēc ziņām no Polijas, tur tagad ar vilkiem un lūšiem sākušās tīrās nedienas. Vilki, par spīti mednieku — galvenokārt komūnistisko funkcionāru pūlēm, esot savairojušies tādos daudzumos, ka pat dienas laikā vairs negriežot ceļu apsargātiem ganāmpulkiem. Kādas nelielas pilsētiņas (Zywiec) tuvumā vilki saplēsuši 150 aitas. Līdzīgas ziņas nāk arī no Latvijas.

ONTARIO PROVINCES RAKSTU SERIJAS TURPINĀJUMS, KAS ĻOTI VAR INTERESĒT JAUNKANADIEŠUS.

IZGLĪTOŠANĀS IESPĒJAS JAUNKANADIEŠIEM

Vienalga, vai jums ir bērni skolas vecumā vai ne, jums ir svarīgi zināt par izglītošanās iespējām kā šeit dzimušajiem kanadiešiem, tā ieceļotājiem. Mūsu ieteikums ir šo sludinājumu izgriezt jūsu pašu vajadzībām un eventuālai uzrādīšanai attiecīgās iestādēs.

Ieceļotājiem ar bērniem — Likums paredz, ka bērniem vecumā no 6 līdz 16 gadiem ir jāiet skolā, ja vien nav kādi speciāli apstākļi, kas to liedz.

Fiziskās un veselības mācības — Fiziskās un veselības mācības ir obligātas visiem skolēniem no 6. līdz 12. gradam. Tās aizņem apm. 10% no visām mācībām. Mācību priekšmeti: veselība, drošība, alkoholisms, drošības noteikumi ūdenī, vadīšanas mācība sportā un nometņošanā, fiziskā apmācība, atlētu apmācība, pārtikas uzglabāšana.

Jaunkanadiešiem izsniedz apliecības par skolu beigšanu — Ontario izglītības departaments izsniedz attiecīgas apliecības tiem jaunkanadiešiem, kuŗi iztur pārbaudes valodas un pavalstniecības priekšmetos, kuŗos mācības organizē Izglītības departamenta sabiedriskās apmācības nodaļa. Šīs apliecības ir noderīgas kā pierādījums par zināmu izglītības līmeni.

Valodu un pavalstniecības mācības — Šīs mācības vada Izglītības departamenta sabiedriskās apmācības nodaļa. Tās tiek mācītas pēc skolu parauga vietējās skolās, bet kur skolu nav, tur ir iekārtotas nodaļas ar klasēm. Tāpat slimnīcās ir nodaļas, kuŗās vasaras mēnešos pa dienu iespējams mācīties kursos, it sevišķi tādiem, kas pa vasaru brīvi no darba. Sabiedriskās apmācības nodaļas pārziņā ir arī mācības par materiālu uzglabāšanu un informācija.

Kursi korespondences ceļā — Sakarā ar to, ka mācības korespondences ceļā ir zināmā mērā apgrūtinātas, tāpēc arī netiek praktizēta angļu valodas mācīšana korespondences ceļā. Tiem, kas ir spējīgi mācībām sekot angļu valodā, iespējams mācīties korspondences ceļā:

(1) vispārizglītojošos priekšmetus līdz 13. gradam;

(2) speciālizglītojošos priekšmetus: a) auto mechaniku, b) koka apstrādāšanu un celtniecību, c) praktizēties mechaniskās darbnīcās, d) radio teorijā un praksē;

(3.) Brīvlaikā kursus rīko citu provinču Izglītības departamenti kopā ar Kanadas darba departamentu: lauksaimniecībā, būvniecībā, tirdzniecībā, techn. zīmēšanā, matēmatikā, fizikā, izrakteņu un navigācijas zinībās.

Vakarskolas — Katrā lielākā centrā, kā arī daudzās mazākās vietās pie pamatskolām, vidussskolām, technikumiem u.c. ir iekārtotas vakarskolas, kur pieaugušiem iespējams turpināt izglītību kā vispārizglītojošos, tā arī speciālos priekšmetos. Kursi parasti notiek divas reizes nedēļā divas stundas, sākās oktobŗa mēnesī un turpinās līdz Lieldienām. Mācības maksa no $5,- līdz $10,- gadā. Ir lielas mācību līdzekļu iespējas, skolotāji labi sagatavoti. Ikvienam jaunkanadietim iespējams mācīties angļu valodu, kā arī citus priekšmetus, gandrīz katrā vietā Ontario provincē. Viss, kas vajadzīgs, ir neliela pieteikšanās maksa, un mācieties, ko vēlaties.

Tuvāka informācija saņemama vietējās skolās vai Ontario izglītības departamentā, Parliament Buildings, Toronto. Jūs varat arī piezvanīt Sabiedriskās apmācības nodaļai, EM 3-1211, local 22625.

EE60-6

Hon. John P. Roberts, Q.C. Minister of Education

ONTARIO DEPARTMENT OF EDUCATION, PARLIAMENT BUILDINGS, TORONTO

JAUNĀK JAUNĀM IDEJĀM U
JAUNAM SPARAM

KĀ DARBOJAS BALTIJAS PĒTĪŠANA
INSTITŪTS BONNĀ

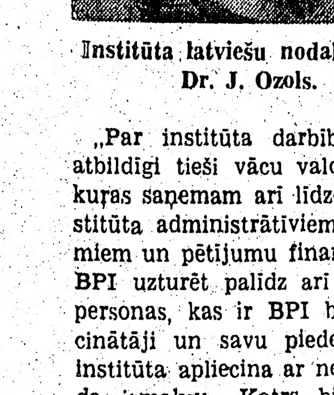

Institūta latviešu nodaļas vad. Dr. J. Ozols.

...AS RADĪŠANAI

N. S.

JĀNĀK JAUNĀM IDEJĀM UN JAUNAM SPARAM

KĀ DARBOJAS BALTIJAS PĒTĪŠANAS INSTITŪTS BONNĀ

Klusāk un pieticīgāk, kā tas būtu bijis nepieciešams, Bonnas universitātes bēniņos mīt iestāde, kas nodarbojas ar Baltijas jautājumu pētīšanu. Liecības rakstos min, ka par institūta dibināšanu uzskatāms 1952. gads, kaut gan ideja par BPI veidošanu jau dzimusi bij. Baltijas universitātei Hamburgā likvidējoties. Vērojot aizvadītā laikā padarīto, vispirms jāsaka, ka institūtam dažādu apstākļu dēļ piemitušas vairākas dabas. Institūts gan novietots Bonnas universitātes telpās, taču ar universitāti pašu tam tik vien oficiālu sakaru, kā kopīgi putekļi. Tīri administratīvi BPI padots vācu iekšlietu ministrijai, no kuras arī saņem darbībai nepieciešamos līdzekļus. Arī pētniecības ziņā institūts darbojas bez īpaša kontakta ar Bonnas universitātes zinātniekiem.

Divas dabas mājojušas arī institūta garīgajā dvēselē. Daļa trimdas sabiedrības (un laikam arī naudas devēji) sagaidīja, ka institūta darbs pieskarsies aktuālām mūsdienu problēmām, bet, diemžēl, visā pastāvēšanas laikā tas lielākā vai mazākā mērā galvenokārt nodarbojies ar stipri abstraktām un „vecmodīgām", politiski sterilām temām.

Beidzot institūts ir arī trejdabis: tā darbības un vadības līnijas jākoordinē triju Baltijas valstu zinātnieku starpā, kas ne vienmēr spēj galdu atstāt ar vienprātīgu lēmumu. Šie un daudzi citi aspekti visus šos gadus noteikuši BPI attīstības gaitu, tempu un, vērojot šodien sasniegto, var teikt, ka viena otra iecerēta ideja nav apgūlusi nepadarīta. Sabiedrībā it kā apsīkusi interese par BPI darbību un dzird, ka arī vācu naudas devēju aprindās cilā plānus, vai nākotnē nevajadzētu revidēt uzskatus par institūta turpmāko likteni un tā pastāvēšanas nepieciešamību.

Lai dzirdētu tuvāku informāciju par institūta darbību un turpmāko likteni, esmu uzmeklējis tā pašreizējo administratīvo vadītāju no latviešu puses *Dr. J. Ozolu.* Jaunais institūta vadītājs darbā iestājies nesen un tikai pamazām iedzīvojies pārvaldes operācijās, savstarpējo sadzīves jautājumu izkārtošanā un pētījumu programmas izstrādāšanā.

Institūta latviešu nodaļas vad. Dr. J. Ozols.

„Par institūta darbību esam atbildīgi tieši vācu valdībai, no kuras saņemam arī līdzekļus institūta administratīvām izdevumiem un pētījumu finansēšanai. BPI uzturēt palīdz arī privātas personas, kas ir BPI biedri-veicinātāji un savu piederību pie institūta apliecina ar nelielu gada iemaksu. Katrs biedrs kā pretvērtību saņem BPI oficiālo publikāciju — „Commentationes Balticae" ar kopā 7 burtnīcas. Tajos sakopoti gada laikā veiktie pētījumi. Protams", stāvokli raksturo energiskais archaioloģijas doktors, „pašu biedru līdzekļi ir tikai simbolisks apliecinājums, ka arī baltieši ir ieinteresēti šādas institūcijas darbā. Diemžēl, ir arī jāliecina, ka interese par BPI pašu baltiešu sabiedrībā pēdējos gados gājusi mazumā."

Bez tīri administratīvo izdevumiem, līdzekļu devējs atvēlējis zināmu summu pašu pētniecības darba finansēšanai, gan ar stipendijām nodrošinot zinātnisko darbu izdošanu. Tā, ka stipendijas nevar piešķirt uz mūžīgiem laikiem, bet tās ierobežotas uz 25 mēnešiem, pusgadu u. t. t. Noteikts arī stipendijas lielums. Iespēju robežās BPI lielu vērību piešķir arī jaunās akadēmiskās saimes pabalstīšanā.

„Summa, kuru izdalām starp studentiem, nav īpaši noteikta. Reizumis mums ir izdevies saņemt ap DM 8.000,- gadā, kas, sadalīta uz visām trijām tautībām, nav sevišķi liela. Summas taisnīgā sadalīšanā piedalās BPI vadība un atsevišķo nacionālo studentu grupu pārstāvji."

Bet kā no Dr. Ozola raksturojuma spriežams, tad šis darbs nenorit bez traucējumiem.

„Liekas, ka mūsu cilvēki lāga nezina, ko grib," ar zināmu rezignāciju saka doktors. „Tieši naudas sagādē man pēdējā laikā ir bijuši divi nepatīkami pārprātumi. Tā kādam studentam no Zviedrijas biju sagādājis apmēram DM 350,- lielu stipendiju mēnesī, lai viņš varētu pielikt punktu pasāktam darbam. Vācu iestādes un mūsu institūtam radnieciskās pētniecības vietas studenta apstrādājamo temu akceptēja un izrādīja pat lielu interesi par to, jo tā pieskārās šīdienīgai problēmai. Pēkšņi saņēmu no kandidāta vēstuli, ka stipendiju noraidot, jo tā viņam esot par mazu. Protams, institūta un mans uzdevums nav eventuālajiem stipendiātiem sagādāt ienākumus, no kuriem viņi varētu iekrāt vecumdienām!"

Līdzīgs gadījums bijis arī ar kādu citu latviešu studentu no Beļģijas. Jāliecina, ka DM 350,- ir pietiekami liela summa, lai viens cilvēks varētu brīvi nodoties iecerētām studijām un savs grasīsi atliktu arī vēl akadēmiskiem priekiem.

„Varat iedomāties," turpina Ozols, „ka šādi gadījumi par institūtu un mani, kā lietu kārtotāju, neatstāj pārāk labu iespaidu mūsu draugu aprindās. Tie redz, ka mūsu nodomi nav nopietni. Svaidāmies un svārstāmies."

Bet blakus naudas jautājumam ir arī citas problēmas, kas saistītas ar BPI darbu un likteni. No pašu baltiešu sabiedrības un studentu atsaucības atkarāsies BPI turpmākā nākotne. Lielāku interesi BPI darbam varētu sagaidīt no studējošās jaunatnes. Dr. Ozols zina liecināt, ka daudzos studentos interese par institūta darbību atmostas tikai vienreiz gadā, proti: stipendiju piešķiršanas laikā.

„Tas zināmā mērā izskaidrojams ar to, ka institūta galvenais uzdevums ir nodoties humānitāro zinātņu pētīšanai un radniecisko zinātņu studentu atbalstīšanā. Bet baltiešu studentu grupa Vācijā šīm zinātnēm piešķir ļoti maz vērības. Iemīļotākie studiju priekšmeti vēl arvien ir medicīna, inženierzinātnes un citi techniskie priekšmeti. Techniskos priekšmetu studentus atbalstām tad, ja stipendiju skaits ir liels un apmierināti humānitāro priekšmetu studenti. Fiziku, ķīmiju, matemātiku visā pasaulē nemāca vienādi. Turpretim latviešu vēsturi un valodu varam mācīties tikai par tik, par cik paši šai disciplīnai pieejam ar ideālismu un jo šos studentus arī pietiekami atbalstām."

Dr. Ozola spriedumiem jāsecina, ka jūtams ārkārtīgs to speciālistu trūkums, kas Baltijas jautājumus var pārstāvēt pasaules zinātnieku forumā, kongresos u. t. t. Ja arī turpmāk humānitāro zinātņu speciālistu sagatavošanā piegriezīsim tikpat maz vērības kā līdz šim, tad nebūs jābrīnās, ka galu galā Baltijas nacionālā mērogā informātori par Baltijas problēmām internacionālā mērogā būs komūnisti vai pusintellektuāļi.

Daudz veicama arī pašā BPI iekšējā darba pārkārtošanā. Vispirms būtu jārod plašākas un no universitātes neatkarīgas telpas. Institūta bibliotēkā sējumu skaits gan ir liels, bet uz pirkšanu sakārtots grāmatas, kas saistās ar Baltijas jautājumiem. Pilnīgi novārtā atstāta dokumentācija. Nekas nav darīts, lai uzturētu kaut vai trimdas nopietnāko periodiku, publikācijas u. t. t. Nav arī stipendiju par tā saucamo Padomju Latviju.

„Esmu šeit samērā īsu laiku un domāju, ka BPI darbs stipri jāpārkārto," uzsver Dr. Ozols. „Bet es neesmu viens, līdzās man jāpārliecina arī pārējiem baltiešu pārstāvjiem. No igauņu puses institūtā darbojas prof. Toomse, kas ilgus gadus jau kamēr mīt Londonā. Lietuviešus pārstāv prof. Ivinskis, kas savukārt atrodas Romā. Šāda atbildīgo personu izkliedēšana apgrūtina, es varētu teikt — pat paralizē. Esmu nācis ar

(Nobeigums 8. lpp.)

KATOĻU DIENAS TORONTO

Vienību delegāti ar bīskapu J. Rancānu vidū. J. Kreiļa uzņ.

(Pārnesums no 1. lpp.)

Aktam sekoja Kanadas vienību delegātu kongress. Par tā vadītāju ievēlēja mag. iur. B. Čeveru no Otavas, viņa vietnieku A. Budži, sekretāriem — A. Gertmani, A. Stikutu un V. Koroļkeviču, visi no Toronto. Par kongresa goda priekšsēdi ievēlēja bīskapu J. Rancānu, bet goda prezidijā: ALKA's prezidentu pr. N. Trepšu, dek. D. Mūrnieku no Ņujorkas, pr. J. Pudānu no Albānijas, ASV, pr. A. Pekšu no Montreālas, pr. S. Mozgu no Londonas, pr. B. Baginski no Čikāgas, Tēvu Jāni Evang. no Montreālas un Dr. B. Kokinu no Toronto.

Par KLKA's centrālās valdes darbu aizvadītajos 2 gados pārskatu sniedza J. Niedra. Vienību darba pārskatus sniedza: Toronto — V. Miklaševics, Montreālas — pr. A. Pekšs, Londonas — A. Jurkāns, Hamiltonas — P. Zariņš, Otavas — B. Čevers. Pārējās vienības bija iesūtījušas rakstveida pārskatus. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza B. Senkeviča.

Jaunajā KLKA's valdē ievēlēja (balsu secībā): J. Niedru, A. Gertmani, B. Čeveru, V. Mileiko, A. Budži, S. Gabrānu un S. Vasarāju. Revīzijas komisijā: A. Stikutu, V. Koroļkeviču un B. Senkēviču.

Valde konstruējās sekojoši: pr-dis J. Niedra, pr-ža vietnieki — B. Čevers un A. Budže, sekretāri A. Gertmanis un S. Gabrāns, kasiere V. Mileiko, loceklis S. Vasarājs. Revīzijas komisijā amati sadalīti: pr-de B. Senkēviča, sekretārs A. Stikuts un loceklis V. Karoļkevičs.

Kongresa laikā lasīja divus referātus: pr. A. Pekšs „Kristīgais humānisms" un pr. J. Pudāns „Laulības dzīve un laime". Kongress pieņēma daudzus svarīgus organizācijas dzīves regulēšanas lēmumus, un noritēja spraigā noskaņā. Tani bez 63 oficiālajiem delegātiem piedalījās daudz viesu no Toronto un citām vietām.

3. septembra vakarā Columbus Hall apakšējā zālē notika saviesīgs vakars, kurš jāatzīst par līdz šim labāk apmeklēto katoļu sarīkojumu.

Svētdien, 4. septembrī, plkst. 11.30 dienā, Newmann kluba baznīcā notika svinīgs dievkalpojums, ko vadīja V. E. bīskaps J. Rancāns, piedaloties visiem ieradušamies garīdzniekiem. Sprediķi teica prāvests J. Pudāns no Albānijas, ASV. KLKA's koris V. Rundāna vadībā dziedāja Sv. Ambrozija Missu un speciāli šim gadījumam sagatavoto „Ecce sacerdos magnus", kas atskanēja bīskapam J. Rancānam un garīdzniecībai ienākot baznīcā. Baznīca bija dievlūdzēju pārpildīta un starp tiem bija arī latviešu māmuļa, kura tikai dienu iepriekš ieradusies no Latvijas. Ar viņu pēc dievkalpojuma apsveicinājās un sirsnīgi aprunājās bīskaps J. Rancāns un pārējie garīdznieki.

Dievkalpojumam sekoja pusdienas Royal York viesnīcā.

Svētdienas pēcpusdienā notika plašs katoļu rakstnieku cēliens ar Dr. H. Tichovska referātu „Kristīgā literatūra."

Atreferējumu par rakstnieku cēlienu un atvadīšanos no Dr. H. Tichovska sk. V. Tomas rakstā LA iepriekšējā n-rā.

Pirmdien, 5. septembrī notika dažādu organizāciju un grupu apspriedes.

Visu katoļu dienu laikā bija atvērta J. Dekšņa gleznu izstāde. Savu labi izdevušos gleznu — Aglonas katedrāle, J. Deksnis dāvināja Kanadas latviešu katoļu apvienībai, ko pēdējā nodomājusi izlozēt.

Ziemeļamerikas latviešu katoļu dienas ir izskanējušas, bet tanīs atjaunotā sirsnība un nelokamā griba, iet taisni iesākto ceļu Dieva godam un cietējas dzimtenes Latvijas atbrīvošanai, vēl ilgi spārnos tautiešu sirdis un prātus.

TOP 3. DZIESMU SVĒTKI

KANADAS DZIESMU SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJAS DARBS

Kanadas dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē piedalījās pr-dis E. Krūka, pr-ža vietn. A. Jankovskis, sekretārs Ž. Šmits un Informācijas daļas vad. B. Senkēviča.

E. Krūka ziņoja, ka 20. augustā noslēdzies programmas vāka un žetonu konkursa darbu iesūtīšanas termiņš ,un saņemti 8 autoru darbi.

A. Jankovskis informēja, ka dziesmu svētkiem jau pieteikušies 18 jaukti koŗi ar 731 un 4 vīru koŗi ar 163 dziedātājiem no Kanadas un ASV. Pieteikusies arī 1 individuāla dziedātāja no Otavas.

Jaundarbu konkursa žūrijas komisijā darbosies komp. J. Cīrulis, igauņu un lietuvju pazīstamie komponisti, Kaljo Reids un St. Gailevičiuss. Igauņu komp. Kaljo Reids darbojas kā mūziķis, un ir arī mūzikas kritiķis kanadiešu presē. Viņš beidzis ar uzslavu Tallinas konservātorijas komponistu, diriģentu un čellistu klasi. Bijis nodarbināts ASV un Kanadas radiofonos un strādājis arī kā mūzikas skolotājs Bethel vidusskolā.

Komp. St. Gailevičius beidzis Kauņas konservātoriju un papildinājies Parīzē. Lietuvas brīvvalsts laikā darbojies Kauņas radiofonā un Viļņas operā. Bēgļu laikā Vācijā nodibina un vada kori, vēlāk arī Montreālā, bet 1953. g. pārnāk uz Toronto un vada pazīstamo „Vārpas" kori, kas pēdējā koncertā dziedāja tikai paša diriģenta komponētos darbus. Līdztekus korim viņš vada arī klavieŗu un dziedāšanas studiju.

Dziesmu svētku teātŗa techniskā komisijā kā Latv. b-bas drāmatiskā ansambļa pārstāvis darbosies A. Butāns, bet no DV teātŗa — Ilze Rūdolfa. Nav vēl izraudzīts pārstāvis no Nacionālā teātŗa. Uzsākti arī lugas „Princese Gundega un karalis Brusubārda" iestudēšanas priekšdarbi režisores E. Kalniņas - Znotiņas vadībā.

Sēdes dalībnieki pievienojās filatelistu ierosinājumam, dziesmu svētku laikā rīkot pastmarku izstādi, un darba saskaņošanai kādā turpmākā sēdē aicinās piedalīties arī filatēlistu pārstāvi.

Pārrunāja daiļamatniecības izstādes jautājumu, izskanēja doma par šādas izstādes vēlamību, par ko vēl rūpēsies turpmāk. Sakarā ar novērotām grūtībām koristu izvietošanā, nolemj jau savlaicīgi aizrunāt YMCA's telpas koristu naktsmītņu vajadzībām.

Dziesmu svētku organizācijas darbs prasa daudz pūliņu, kādēļ rīcības komitejai nepieciešami palīgi, un nolemj aicināt talkā pagājušos dziesmu svētku darbiniekus, pārējos piesaistot uz prezidija locekļu ieteikuma. Aicinās talkā arī latviešu skautus.

Pārrunājot tautas deju jautājumu, nolemj griezties ar aicinājumu pie jaunatnes pulciņiem un citām organizācijām piedalīties ar tautisko deju kopām. Svētku propagandēšanai gatavos plakātus, izmantos radiofonu, presi u. t. t., kā arī sagatavos 5000 vēstuļu aploksnes ar māksl. Ed. Dzeņa dziesmu svētku zīmi. Sakarā ar lielo darbu slodzi, rīcības komiteja ir ieskatos, ka Informācijas daļas vadītājai nepieciešams palīgs. Kā rīcības komitejas pārstāvi žetonu un programmas komisijā izrauga R. Bregži.

Pārrunas skaŗ arī dievkalpojuma jautājumu, kā arī jaundarbu koncerta, teātŗa, tautas deju, rakstnieku cēliena un sporta spēļu u. c. dziesmu svētku sarīkojumus. Par dziesmu svētku atvadu sarīkojumu, rīcības komiteja pilnvaro pr-di E. Krūku stāties sakaros ar Hamiltonas latviešu organizācijām.

GATAVOJAS VĒLĒŠANĀM

Grand Rapidi (Mich.) V. Z. Latviešu ev. - lut. draudžu apvienības pārvaldes vēlēšanas izsludinājusi vispārējā konferencē ievēlētā vēlēšanu komisija Grand Rapidos, Mičigenā. To vada mag. iur. Alfr. Jaunais. Par kandidātiem pārvaldes garīgo locekļu amatiem uzstādīti 6 kandidāti: prāv. K. Birznieks, māc. A. Ernstsons, māc. A. Veinbergs, māc. H. Jesifers, māc. P. Nesaule un māc. A. Ozols, no kuŗiem ievēlami četri. Vairs nekandidēt līdzšinējais pārvaldes priekšnieks prof. Dr. K. Kundziņš. Laicīgo locekļu amatiem tāpat uzstādīti seši: P. Eglītis, A. Rūsis, A. Jūgs, E. Robiņš, E. Roze un R. Vēliņš, un no tiem ievēlami 3. Nekandidē līdzšinējais palīdzības un finanču nozares vadītāja palīgs prof. S. Vasiļevskis. Revīzijas komisijā ievēlami 3 no 5 uzstādītiem. Par kandidātiem nominēti: V. Cerbulis, E. Bērziņš, K. Karūsa, A. Krasts un V. Osvalds. Balsu skaitīšana paredzēta 14. oktobrī Grand Rapidos, kur atrodas vēlēšanu komisijas sēdeklis.

Pārvaldes priekšnieks prof. Dr. K. Kundziņš savā apkārtrakstā ziņo, ka radušās zināmas grūtības sprausto mērķu reālizēšanā, jo draudzes nav iemaksājušas paredzētās summas, un no 60 apvienības loceklēm pagaidām savas saistības nokārtojušas tikai 13. Šinī sakarībā viņš raksta:

„Tādu draudžu, . . . kā kasieris man ziņo, ir līdz šim bijušas tikai 13, kopā iemaksājot $ 840,- . . . Liels atbalsts pārvaldei tās uzticētajā darbā būtu, ja arī pārējās 47 draudzes, kārtojot savas iemaksas, pieturētos pie labā parauga. Tikai tādā veidā apvienības pārvaldei būtu iespējams bez liekiem pārtraukumiem pildīt ne vien kārtējās budžetā paredzētās iemaksas, bet arī pārējos vispārējās konferences uzliktos pienākumus, kā ticības mācības grāmatu izdošanu, citu garīgu rakstu izdošanu, piem., arī prof. Vēbusa un māc. P. Ķirsona izdodamās brošūras — pret koeksistenci ar komūnistiskām valstīm."

Kā zināms, maksājumi pārvaldei ir $1,- gadā no katra iesvētīta draudzes locekļa. V. Z.

Jaunatnes darbinieku kursi Kalamazū

ALJA kopīgi ar Kanadas latv. jaunatnes apvienību noorganizējusi jaunatnes darbinieku kursu nozari, kuŗas vadību uzņēmies kādreizējais ALJA's priekšsēdis Dr. Valdis Muižnieks. Šo kursu mērķis palīdzēt jaunatnes darbiniekiem iegūt jaunas idejas un zināšanas, kas varētu sekmēt atsevišķu pulciņu darbību. Šogad šādi jaunatnes kursi notiks 17. un 18. septembrī Kalamazū Latviešu biedrības namā, 2319 Amherst ielā. Pirmajā dienā tie sāksies plkst. 10.00 no rīta un beigsies pl. 6.00 p.p., otrā dienā sāksies pl. 9.00 un noslēgsies 3.00 pp. Kā lektori piedalīsies vairāki rakstnieki, audzinātāji un jaunatnes darbinieki.

Technisko kursu sarīkošanu veic Kalamazū Jaunatnes kopa, un, kā šīs kopas pr-ce V. Vinklere informē, kursos jau pieteikušies vairāk kā 50 jauniešu, no kuŗiem vairāk kā puse no Kanadas.

Sestdien, 17. septembrī, plkst. 9,30 vakarā, tanīs pašās telpās, kursu dalībniekiem un visiem Kalamazū latviešu jauniešiem kopīgs deju vakars. V. B.

SKATS AUTO RŪPNIECĪBĀ

Likraksts „The New York Times" vēstī, ka Kreislera auto firmas vadībā sagaidāmi radikāli pārkārtojumi sakarā ar kritiku, kas dzirdēta no vairākām pusēm. Līdz šim Kreislera firma jau izlaidusi 58.650 automašīnu, kas būs pērkamas kā 1961. gada modeļi. Kā zināms, pēdējos gados Kreislera firma darbojusies ar jūtamiem materiāliem zaudējumiem. Visienesīgākais bijis 1955. gads, kad pārdos 1.579.000 automašīnu, dodot firmai ap 100.000.000 dol. peļņu.

Kāda cita statistika rāda, ka ASV valdībai beidzot izdevies samazināt automobiļu importu no Eiropas un tanī pašā laikā panākt lielāku mašīnu eksportu uz ārzemēm. Pieaugot ASV ražoto automašīnu skaitam, amerikāņi tagad labprāt pērkot pašu māju ražojumus, atsakoties no vācu tautas vāga un citām eiropiešu ekonomiskajām automašīnām.

CEĻA VĀRDI

Klusums kļūst dzirdams, tas san kā bišu dziesma stropā. No šīs sanēšanas top baigi. Daudz vieglāk ir dzirdēt gaiļa brēcienus, vistu kladzināšanu un strazda dziesmu.

☆

Cilvēks ir vairāk kā nāve . . . Nāve atņem spēju elpot, asinīm ritēt, sastindzina muskuļus. Tās ir — beigas. Cilvēks moka garu un miesu. Cilvēks spīdzina, lai piespiestu kulsētāju muti runāt. Cilvēka prāts ir ļaunākais ierocis cīņā cilvēkam ar cilvēku . . .

Irma Grebzde

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGĀ

● Amerikāņu konservātīvo organizācijas „We, the People" gadskārtejais kongress notiks 17. un 18. septembrī Čikāgā, La Salle viesnīcā (La Salle un Madison ielu stūrī).

Kongresa priekšvakarā 16. septembrī, plkst. 7,45 vakarā La Salles viesnīcas Grand Ballroom telpās, rīkos plašu pretkomūnisma sapulci.

Šai sapulcē būs vairāki runātāji un rādīs filmu „My Latvia" par komūnismu mūsu dzimtenē, kā arī filmu „Operation Abolition", kas rāda šī gada maijā Sanfrancisko pilsētas komūnistu vadītos studentu nemierus pret ASV Kongresa Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komiteju. Tā parāda, cik ļoti veikli un sekmīgi sarkanie prot izmantot šīs zemes jaunatni savās interesēs.

Ieeja pretkomūnisma sapulcē brīva. Sils

LOSANDŽELOSĀ

● Dienvidkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja sestdien, 17. septembrī, draudzes zālē, 2450 Griffin Ave., Losandželosā, plkst. 7.30 vakarā rīko „raibu vakaru" ar plašu un vispusīgu programmu. Priekšnesumu sagatavošanā piedalās mākslinieces Velta Barvika, Stefanida Jansone un Vitolds Riķis. Dāmu komiteja apsolījusies gādāt par garšīgiem ēdieniem, kafiju un kūkām. Būs dabūjami arī atspirdzinoši dzērieni. Ieeja: $1.- no personas; bērniem līdz 12 gadiem ieeja brīva. Viss atlikums paredzēts par labu baznīcas iekārtas uzlabošanai.

● Losandželosā nesen ciemojās mūsu tautietis Nikolajs Ozoliņš no San Paulo, Brazilijā. Viņš nodzīvojis 33 gadus ārpus dzimtenes un saglabājis apbrīnojami skaidru latviešu valodu. Jau 1927. gadā, toreiz tikai 17 gadu vecais jauneklis kopā ar māti un brāli sēžas Rīgā tvaikonī, lai dotos pāri lielajiem ūdeņiem. Viņa tēvs 1926. gadā bija aizbraucis uz Braziliju uzņemt tirdznieciskus sakarus ar turieni, sākumā nedomājot tur palikt. Bet kad Latvijā sākās saimnieciskā krize, N. Ozoliņa tēvs izšķīrās aicināt arī ģimeni uz Braziliju un uzsākt jaunu dzīvi aizjūrā. „Mēs neesam redzējuši briesmas. Viss, ko jūs stāstāt par koŗu un komūnistiem, mums ir grūti saprotams," saka N. Ozoliņš.

● Deju skolotājam Imantam Sulainim ir pašam sava studija moderno deju apmācībām, un rudens sezonā viņš paredzējis organizēt grupu latviešiem, vecākiem par 21 gadu. Interesenti lūgti zvanīt pa tālruni GL 1-1622. Kā studijas vadītājs paskaidro, pirmā mācību stunda visiem brīva.

KALAMAZŪ

● 17. septembrī, plkst. 7,30 vakarā (precīzi) Kalamazū kolledžas Stetsona kapellā, Academy ielā, Kalamazū Jaunatnes kopas rīkotais jauniešu koncerts. Piedalīsies: A. Balcers, I. Balks, L. Braukis, D. Kalnājs, G. Licis, V. Ritums, V. Stokmanis, V. Vinklers, K. Druva un I. Gaide. Visi laipni ielūgti.

● Latvijas piensaimniecības seniors T. Kalniņš aizgājis pensijā, līdz ar to pārceļoties uz dzīves vietu, 214 W. Dutton ielā, telef. FI 3-3975, kur dzīvos kopā ar meitas ģimeni.

● Jaunatnes pulciņš Pērse ar Latvijas Amerikā starpniecību izsaka sirsnīgu pateicību visiem pulciņa labvēļiem šīs organizācijas 10 gadu pastāvēšanas svētkos. Jo sevišķu pateicību pulciņa valde veltī A. Kangaram par ierosinošo referātu un visiem tiem, kas atcerējušies jauniešus ar apsveikumiem un labā vēlējumiem, tāpat priekšnesuma devējiem jubilejas sarīkojuma vakarā.

● Prezidējošās pienākumus organizāciju padomē uzņēmusies latviešu ev. - lut. Vienības draudze, kuŗas uzdevumos ietilpst noorganizēt 18. novembŗa svinības vietējā latviešu kolonijā. V. Z.

BOSTONAS CHRONIKA

● Latvijas universitātes dibināšanas atceres diena Bostonā, akadēmisko organizāciju sarīkojumā, tiks atzīmēta 25. septembrī, plkst. 4,30 p.p., ALTA namā. Mag. hist. Vitauts Kalniņš (no Ņujorkas) runās par tematu „Latvju dainas kā pētīšanas priekšmets". Koncerta daļā uzstāsies Arijs Kellijs (Ņujorka) un Māra Eferte. Pēc tam saviesīga dzīve, spēlēs latviešu kapella. Ieejas maksa — $1.50. Bufete. K.

GRAND RAPIDOS (MICH.)

● Vienības draudzes kapu svētki notika 4. septembrī Vūdlavna kapsētā. Dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs J. Lazda, sprediķoja stud. theol. Ivars Gaide, kas šinī vasarā viesojies arī vairākās amerikāņu draudzēs Mičigenā. Iesvētīja kapa piemiņas plāksnes Ellai Pētersonei un Mārtiņam Gaidem. Jo kupls bija to ceļinieku pulks, kas šajā dienā bija nākuši pabūt kopā ar tuviniekiem un draugiem, kuŗu gaitas beigušās aizsaules dārzos. Vienības draudze š. g. 1. oktobrī paredzējusi noorganizēt nelaiķa skolot. M. Gaides piemiņas vakaru.

● No Vašingtonas D.C. uz dzīvi Grand Rapidos ieradusies Olga Romančenko.

● Īstas iebūviešu gaitas savā lauku īpašumā, kurš iegādāts pirms dažiem gadiem un atrodas starp Grand Rapidiem un Grand Heveni, vada A. Virsis un A. Šūpulnieks. Viņi izlieto vai katru brīvo laika sprīdi, lai cīnītos krūmainajā un kokiem aizaugušajā celmainē un radītu pietiekami plašu gabalu mājas celšanai un dārza izveidošanai. A. Šūpulnieks jau vāc diezgan labu ražu no sava sakņu dārza, turpat viņš izveidojis nelielu putnu farmu un nesen sācis celt dzīvojamo māju. Viršu ģimenes īpašumu savām nometnēm vairākkārtīgi izmantojušas Grand Rapidu skautu un gaidu vienības.

● Ne visiem palika labā atmiņā lieliski izdevusies 3. novada skautu nometne pie Clare ezera Mičigenā, kur nedēļas nogali pavadīja daudz skautu un gaidu vecāki un citi viesi. Pēdējie izmantoja labās peldēšanās iespējas, makšķerēja un citādi izklaidējās. Daži bija atraduši, ka ezeram piegulošajā mežā ir lieliskas iespējas sēņot, un pārveduši mājās krietni daudz baraviku, bērzlapīšu un arī kādu radniecīgu sēņu šķirni Latvijas mežos augušai, kuŗa tur bijusi sevišķi raženi pārstāvēta. Daži pret šo sēni izturējušies rezervēti, bet viena ģimene uz otras latviešu ģimenes ieteikumu, ka sēne nekaitīga, gandrīz vien salasījusi šo izskatīgo sēņu šķirni. Mājās sagatavots mielasts, bet tas beidzies ar jūtamām saindēšanās sekām. Citi ģimenes locekļi, kas sēnes iebaudījuši mazāk, šīs sekas jutuši mazāk, bet pašam ģimenes galvam gandrīz nācies meklēt ārsta palīdzību. Nav zināmi rezultāti par citiem sēņu lasītājiem, bet augšminētais norāda, cik uzmanīgiem jābūt, lietojot uzturam nepazīstamu sēņu šķirni.

● 8. oktobrī 14. Skrundas skautu vienība atzīmēs 10 gadu dibināšanas atceres svētkus. Latviešu skauti darbību Grand Rapidos uzsāka 1950. g. vasarā, un organizēšanas darbam daudz pūles pielika tagadējais latviešu skautu priekšnieks vad. A. Grigors.

LATVIJAS AMERIKA

pārstāvis

ST. KATARINES

R. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

MOONLITE VILLA PIE BALSAMA EZERA

ROSEDALE, Ont., Kanadā

Tel.: Burnt River 16, Ring 31

SĀKOT AR 10. SEPTEMBRI atvērta tikai nedēļas nogalēs makšķerniekiem un dabas mīļotājiem.

LABA ATPŪTAS VIETA ● PELDĒŠANĀS

SAUĻOŠANĀS ● LIELISKA MAKŠĶERĒŠANA

Laipni ielūdz:

M. VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un K. MAJORS

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Švecē.

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.

3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā

DV GRĀMATNICA PIEDĀVĀ

SKAŅU PLATES

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālīts māsas dancināja. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Cīruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Cīruļa vedības.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuļļaks.

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševics un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād. Ābele.

1009* THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausīs rīts. V. A. Krūma — Jūŗa un sirds. K. Līdaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM à $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — E. KARLSONE - BĒRZIŅA 45 RPM $2.00
J. Vītola — Lokaities', mežu gali; Ozolīti zemzarīti; Aijā Ancīt. J. Ķepīša — Div pļaviņas; Tek saulīte.

1028 V. SALNA, tenors 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $6.00
Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pacel savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, modies! Svētīgs, kas nestāv. To mīlestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa. Dievs, sargi mūsu tēvu zemi. Cēli kā dzimtenes dievnami.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

DĀVANĀM

○ JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
○ KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
○ ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
● KERAMIKA.

DV GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA.

NO VECĀS EIROPAS ATVADOTIES

NELITERĀRS SKATS PĀRI PLECAM (1.)

Mans tēvocis, Ropāžu pagasta Krampu Kalniņš, savā personā ilggadīgs pagasta tiesas vīrs, pudelēm svētītās saiešanās reizēs mīlēja bārstīt savas dzīves gudrības, kuŗu tam bija Dieva svētība. Ne vienmēr tās tika izteiktas vārdiem, kuŗus sieviešu klātbūtnē varētu bez sarkšanas uzklausīt. Bet kuŗš nu tādās reizēs sarka, ja galvā stiprais miezis meta kūleņus, un sievišķiem savā barā pašām bija vīriešu ausīm nedzirdāmas lietas pārrunājamas. Lai nu šā vai tā, tēvoča gudrības visas bija dzīves skolā pārbaudītas un saturēja sevī dziļu domu.

Pēdējos pāris desmit gados, pasaules trešās šķiras pilsoņa kārtības rullī un parāžas mācīdamies, bieži esmu atcerējies šos tēvoča neliterāros aforismus, secinādams, ka tie visi saknojas dziļā patiesībā un dzīves gaitā nepieciešami atcerēties, tāpat kā bērnu dienās stingri mācītā Tēvreize.

Viens no tēvoča iemīļotajiem teicieniem bija: „Tuvā un tālā ceļā dodamies, nekad neaizmirsti paņemt līdzi savu sēžamo."

Puikas gados ļoti brīnējos par šādu prastu un vienkāršu gudrību, jo savu sēžamo, pat gribēdams, nemaz mājā atstāt nevarēja. Vēlākajos gados tomēr konstatēju, ka bieži esi to mājās atstājis, jo vienā vai otrā gadījumā pārsteigumā atsēšanās iznāca tik strauja un sāpīga, ka lieti derējušas būtu pat divas.

Draugi Kanadā kādā slapjākā tikšanās reizē bija sadomājuši, ka nebūtu prāta darbs ļaut vienam no vecajiem kanakiem „trūkumcietēja dzīvi nabaga izpostītajā" Vācijā. Laikam sēde bija izbeigta vēl pirms rīta gaismas aušanas, jo tūlīt nākamajā dienā bija vienotiem spēkiem uzsākušī straujū uzbrukuma gājienu, kuŗa sekās pēc pāris nedēļām pastnieks agrā rīta stundā ilgi skandināja mūsu dzīvokļa zvanu Minchenē. Dusmas par miega traucēšanu bija lielas, bet sekojošais pārsteigums vēl lielāks, jo kāds misters no Vinipegas telegrafiski piedāvāja labi atalgotu vietu, prasot tūlītēju piekritēju atbildi.

Skaidra lieta, ka nabaga dīpīšu šādos apstākļos ne muti mazgā, ne bārdu dzen, ne arī par ģimenes budžetu domā, bet tūlīt sit atbildi, ka zābaki par pusautu un zaldāta mugursoma jau trieciena kārtībā. Ja lieta tiek tik strauji un tik moderniem sazināšanās līdzekļiem kārtota, tad skaidri papīri, ka kaķis bomi cejam vairs pārvilkt nevar.

Drošības labad likās vēl pamatīgi pārbaudīt Krievijas purvos izsalušās plaušas, rijot dažāda kalibra mēramos instrumentus. Dakteru spriedums bija, ka ar veco kalti tuvākos desmit gados nemiršot un varēšot indiāņu zemē godam pārstāvēt pasaules pilsoņu kastu. Viegliprātīgi mesās lāpītājiem ticēdams, samekļēju visus vajadzīgos dokumentus ar bildēm dažādās pozās un dažādās vecuma stadijās, kā arī neskopojos ar piecdesmitniekiem vairākos desmitos ejošo uzņēmumu apmaksai izceļošanas komisijas rentgenologam, ticēdams, ka ar to sen iecerētie debesu vārti tiks atvērti.

Bet solīts makā nekrīt, un tā pēc desmit mēnešu nepacietīgas gaidīšanas saņēmu lepni nozieģelētu vēstuli ar paziņojumu, ka nezināmu apstākļu dēļ mani pretī ņemt nevarot un arī dominijas apmeklēšanas vīzai es ne pēc ārējā skata, nedz iekšējās struktūras piemērots neesot. Nelaimīgā kārtā tuvākais sēžamais bija labi patālu, un tā paša personīgais mazliet cietāk atsitās pret cieto grīdu. „Melnā roka" bija pārņēmusi manu lietu savā zināšanā, un pēc bagātīgas pieredzes tajā vairs nevarēja līdzēt ne mācītājs, ne arī advokāts.

Pa vēl arvien piepaturētai kanaku vīzei trīs reizes slaidi nospļāvies, nosolījos vairs savu mūžu draugiem un dakteriem neko neklausīt. Desmit gadus biju godam strādājis, bet nu par slimu izstaisīts.

Pēdējā svētvakarā pastnieks atkal ilgi un dikti dancināja mūsu dzīvokļa zvanu, atnesdams raibām markām un zieģeļiem norabinātu vēstuli, gan turpat Minchenē nodotu. Labi, ka dzīves pieredzē biju iemanījies reizēm abām kājām plati nostāties, jo citādi pašā sēžamam atkal ciešana, jo laipnu lēdiju raksts aicināja ierasties uz vēlreizēju izceļošanas pārbaudi.

Palaidis dažu labu svētvakaram nepiemērotu epitetu, noliku vēstuli pie lietām, kas kārtojas pašas no sevis. Klusībā biju nozvērējies vairs kāju tajā vietā nespert un arī grūti pelnīto naudu par nekad pašam nesamaksātu ņemt un neredzētām melnraibām dvēseles bildēm nemaksāt. Vēl tomēr bija svētvakara pastnieks un dzīves kopīmazām jodzities kā tautas kopība vēlēšanu laikā.

Pārlaidis svētku laiku, apjautājos par izredzēm. Laipnās lēdijas smaidīja un ieteica uzķert piemesto salmu.

Attiecīgās dienas rītā pasitu padusē kuplo dokumentu krājumu ar pašā virsū uzlikto pēdējo atteikšanas vēstuli, savilku mā gas virspusē visu daudzajos gados sakrājušos žulti, un gāju ar visu savu raženo saimi atrādīties, kā kādreiz mans vecvectēvs, gribēdams no barona iepirkt brīvmāju.

Ir gaužam grūti ar laipniem cilvēkiem sākt kašķi, jo sevišķi tad, ja virknē aiz tevis vesels klājiens gaidītāju uz Paradīzes vārtu atvēršanos. To starpā arī Memmingenas skolmeistars Zivtiņš, kuŗš pēdējai glābšanas akcijai bija noziedojis savas ģimenes vesela mēneša budžetu.

Dakteris vairs daudz netaustīja, tūlīt sūtīdams pie pēdējā locekļa garajā pārbaudes ķēdē — vīzas virsnieka. Tas, noskatījis mūs pašus vecos, nopriecājās par jaunaudzi, klusībā jau droši vien izrēķinādams, cik gados tie varētu skaitliski palielināt lielo iespēju zemes iedzīvotāju skaitu, laipni paziņoja, ka mūsu ģimene būtu tieši piemērota kā rases, tā arī kvalitātes celšanai. Visā gājienā tikai mazs sīkums — braukšana desmit dienās.

Spītīgais latviešu gars cīnījās kā zirgs ar lietuvēnu. Piecas minūtes apdomāšanās laika tik vien pietika, kā pāris reizes dziļi ieelpot un, pašam neapjaušot, pateikt jā vārdu. Nu, un sēžamajam tā bija lielākā pārbaude kopš sēdēšanas aukstajā sniegā Belebelkas purvājos.

Kad divi dienas vēlāk pienāca galējā apstiprinātāja atbilde, tad skaidrs bija, ka veicīgi jāsaiņojas, lai Melnā roka neuzliktu atkal savu ķepu un nepaņemtu lietu savā zināšanā.

Nedēļas laikā uzteikt un izbeigt ilgtermiņa darbu līgumus likumiem piebārstītajā Vāczemē nav nieka lieta, bet vēl trakāk ir naudas tukšajā pēcsvētku un karnevāla laikā mēģināt pārdot jaunu dzīvokļa iekārtu, par gadiem ilgi krātās korespondences un laikrakstu kaudzes nolikvidēšanu nemaz nerunājot. Labi, ka gadās laipni un izpalīdzīgi cilvēki, kas bez lieka vārda pārņem drukātā vārda krājumus, ar solījumu tos neiznīcināt. Labi arī, ka pašu tautiešu starpā gadās tādi, kas stingru prātu noņēmušies palikt Vāczemē un kuriem zeķes galā paslēpušies pāris lieki graši, tā iespējot vismaz atpirkt vienu vai otru mēbeļu gabalu.

(Nobeigums 8. lpp.)

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Ieviņš — MEDULĀJS	4.00
A. Niedra — BULVĀRU ČIGĀNI	3.60
R. Bangerskis — MANA MŪŽA ATMIŅAS IV d.	6.00
F. E. Silampē — KALPONE SILJA	3.60
V. Kārkliņš — ZELTA ZVANS	4.50
E. M. Remarks — RIETUMU FRONTĒ BEZ PĀRMAIŅĀM	3.00
Ad. Šilde — VAŽU RĀVĒJI	2.80
Ad. fon Chamisso — PĒTEŖA ŠLEMILA BRĪNUMAINAIS STĀSTS	5.20
E. Ādamsons — RAKSTI I—II kompl.	13.80
J. Vītols — 200 LATV. TAUTAS DZIESMAS	12.00
J. Širmanis — ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI	2.80
Dr. arch. E. R. Laube RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU	6.50
K. Grāmatnieks — DZINTARA KRASTĀ	4.00
E. Birznieks - Upītis — PASTARIŅŠ DZĪVĒ	2.80

DV GRĀMATNICA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

JAUNAIS CENRĀDIS

PĀRTIKAS STANDARTSAIŅI

C—9	20 mārc. smalkā vai graudu cukura, mannas vai balto kviešu miltu (pēc norādījumiem, cik no katra)	$13.50
C—18	Iepriekšējais dubultoti	$21.50
T—9	20 mārciņas augstākā labuma kausētu cūkas tauku	$22.50
Z—9	20 mārciņas žāvēta cūkas speķa, bekona vai sviesta (pēc norād., cik no katra)	$27.90
6—A	0,5 kg sviesta, 1 kg cūkas tauku, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr rozīņu, 300 gr. šokolādes un 80 cigaretes	$18.50
6—B	2 kg sviesta, 2 kg īstas dūmdesas, 2 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr. rozīņu, 400 gr. šokolādes, 454 gr. žāvētu plūmju un 40 cigaretes	$31.90
8—A	1 kg cukura, 1 kg sviesta, 1 kg šķiņķa, 0,5 kg pupiņu kafijas, 100 gr. šokolādes, 100 gr. tējas un 550 karameļu	$16.20
8—B	2 kg cukura, 2 kg sviesta, 2 kg šķiņķa, 1 kg pupiņu kafijas, 400 gr. šokolādes, 200 gr. tējas, 610 gr. kakao un 40 cigaretes	$33.90

Šo saiņu cenās ir ieskaitīti visi blakus izdevumi.

KUNGU UZVALKU DRĀNAS

Le —	brūna, brūna ar retām svītrām vai pelēka musturota drāna vīriešu ikdienas uzvalkam, $4.60 metrā. Komplekts: 3,25 m drānas un visi drēbnieka piederumi (kopīgais svars 3,5 kg)	$23.25
Pa —	tumši zila, tumši brūna vai pelēka vilnas drāna, $5,60 metrā. Komplekts (3,5 kg)	$25.80
V/I —	tumša ar smalkām svītriņām vai dažādu nokrāsu smalki rūtaina angļu vai dāņu ķemdzijas drāna, $7.30 m. Komplekts (3,30 kg)	$32.00
La —	tumši pelēka (t.s. koksa krāsa) vai baložpelēka, ļoti labas kvalitātes drāna, $8.20 m. Komplekts (3,3 kg)	$34.80
Hf —	tumši pelēka, tumši zila, zaļgana vai brūngana angļu ķemdziju drāna, viegli svītrota, $8.60 m. Komplekts (3,3 kg)	$36.50
Hl —	visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas audums, dažādās nokrāsās, $11.90 m. Komplekts (3,3 kg)	$46.80

KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS

Ks —	dažādu nokrāsu pelēks vai brūngans audums, $5.90 metrā. Komplekts: 2,75 m un visi drēbnieka piederumi (kop. svars 3,4 kg.)	$27.50
Kf —	izcilas kvalitātes un ļoti izturīgs vilnas audums dažādās krāsās, $7.30 m. Komplekts: $2.75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,4 kg)	$31.50
Kl —	izcilas kvalitātes melns vai citas krāsas angļu mēteļu audums, $9.70 m. Komplekts: $2.75 m ar piederumiem (3,6 kg)	$38.50
FFk —	visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg) sākot ar	$46.50

DĀMU KOSTĪMIEM

Df —	angļu vai dāņu ķemdzijas audums dāmu kostīmiem, izcilas kvalitātes, $8.60 metrā. Komplekts: 2,50 m drānas ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 2,8 kg)	$26.00
Ffd —	visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas drānas dāmu kostīmiem, sākot ar $11.90 metrā. Komplekts: 2,5 m ar visiem piederumiem (svars 2,8 kg), sākot ar	$34.50

DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS

Dm —	biezs pelēks, bēša, zaļgans vai ķieģeļu sarkans audums ar retām svītrām. Ļoti izturīgs audums, $4.95 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,2 kg)	$33.80
D2 —	angļu drāna dāmu mēteļiem — pelēka; zilgana vai zaļgana, vienkrāsaina, ļoti labas kvalitātes, $7.70 metrā. Komplekts 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,2 kg)	$31.50
Dl —	izcilas kvalitātes melna vai citas krāsas angļu mēteļu drāna, $9.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3.4 kg)	$37.50
FFd —	visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu dāmu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m drānas ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg), sākot ar	$45.50

Šo saiņu cenām jāpieskaita klāt licence, porto un apdrošināšana.

5 kg sainim	$6.95	10 kg sainim	$8.95
15 kg sainim	$10.75	20 kg sainim	$11.95

Augšminētos komplektus var apvienot pēc izvēles līdz vēlamai svara robežai.

Lūdz uzdot pareizu pilnu vārdu un uzvārdu. Pretējā gadījumā adresāts saini var arī nesaņemt.

PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET,

PIEVIENOJOT ČEKU vai MO,

DV SAINĪŠU DIENESTS

123 HURON ST.. Toronto, Ont., Canada

Trešdien, 1960. g. 14. septembrī, 74. n-rs.

UZ LATVIJU
NEKAVĒJOTIES NOSŪTĀM PĒC
VISU KO
ARĪ JŪSU PAŠU SAGAT
Uz pieprasījumu pi
LAMPERT &
47 HARRINGTON RD.,

DAŽĀDAS KRĀSU
ATTĪSTĪŠANA
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 1
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās

Ceļojošais teātr
latviešu biedrību atbalstā
VIESIZRĀDES
ar ANŠLAVA EGLI
PĒC KAUT KĀ CĒL
NEZINĀMA...
Stāsts par mīlestību,
luga 2 cēlienos ar prologu.
Tēlotāji: Alma MACA, Ksenija BRANT
KAKTIŅŠ, Jānis ŠABERTS.
Režisors: Jānis ŠABERTS.
Dekorātors: Jānis GAILIS, sadarbībā
mākslinieku grupu.
Ar šo turneju Tēvzemes balvas lau
Adolfs KAKTIŅŠ atskatās arī uz 75 mū
LONDONA, ONT.
Trešdien, 21. septembrī, 1960. g, pl. 8
Poļu baznīcas zālē, 417 Hill St.
HAMILTONA
Sestdien, 24. septembrī, plkst. 7-os vakar
Dalewood skolas zālē, Main St. West u
Ave. stūrī. Ieejas maksa: $2.50, Sko
bērniem $1.-. Biļešu iepriekšpārdo
E. Gulbis j-dzes, 136 Emerson St., tel.
MONTREĀLĀ
Piektdien, 30. septembrī, plkst. 8-os va
VICTORIA HALL, 4626 Sherbrooke S
Biļešu cenas: $3.-, $2.50, $2.-. Skolēni
dentiem puscenas. Biļešu iepriekšpā
K. Ozols, tel. CL 5-4726 un Em. Mazutis
TORONTO
Sestdien, 1. oktobrī, plkst. 8-os vakarā,
EATON AUDITORIJĀ, EATON'S CO
Biļetes: $3.-, $2.50, 2.- iepriekšpārdoš
puķu veikalā, 802 Bathurst St. Iz
Eaton auditorijas kasē. Puscenu biļeto
dabūjamas tikai Lotus puķu ve

TIKAI PAR 1 DOLARU
darba algas technikuma audzēk
nis izlabo radioaparātus. Liet
pratīgs darbs. Zvanit vakaros,
HI 4-8536.

Latvijas
pārstāv
JĀNIS
12 GREEN
Hamilton, Ont

LATVIJAS
AMERIKĀ
MOD
SPIES
TOR
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪTI
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJA
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPI
● GRĀMATAS un ŽURNĀL
● VESTUĻU VEIDLAPAS.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ,
ONT., CANADA. TEL.:
Pasūtinājumus lūdzam nodot la

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA.

...2-B, ONT.
... 9—1 DIENĀ.

...UNAIS CENRĀDIS

STANDARTSAIŅI

...rc. smalkā vai graudu cukura, mannas ...alto kviešu miltu ...	$13.50
...norādījumiem, cik no katra)	
...kšējais dubultoti	$21.50
...rcipas augstākā labuma kausētu cūkas	$22.50
...rcipas žāvēta cūkas speķa, bekona vai ...a (pēc norād., cik no katra)	$27.90
...sviesta, 1 kg cūkas tauku, 1 kg žāvēta ...1 kg pupiņu kafijas, 425 gr rozīņu, 300 ...kolādes un 80 cigaretes	$18.50
...sviesta, 2 kg istas dūmdesas, 2 kg žāvēta ...1 kg pupiņu kafijas, 425 gr. rozīņu, 400 ...kolādes, 454 gr. žāvētu plūmju un 40 ci...	$31.90
...cukura, 1 kg sviesta, 1 kg šķiņķa, 0,5 kg ...kafijas, 100 gr. šokolādes, 100 gr. tējas ...karameļu	$16.20
...cukura, 2 kg sviesta, 2 kg šķiņķa, 1 kg pu... ...kafijas, 400 gr. šokolādes, 200 gr. tējas, ...kakao un 40 cigaretes	$33.90

...cenās ir ieskaitīti visi blakus izdevumi.

...VALKU DRĀNAS

...brūna ar retām svītrām vai pelēka ...rota drāna vīriešu ikdienas uzvalkam, ...ā. Komplekts: 3,25 m drānas un visi ...ka piederumi (kopējais svars 3,5 kg)	$23.25
...ila, tumši brūna vai pelēka vilnas drā... ...0 metrā. Komplekts (3,5 kg)	$25.80
...ar smalkām svītriņām vai dažādu no... ...malki rūtaina angļu vai dāņu ķemdzi... ...na, $7.30 m. Komplekts (3,30 kg)	$32.00
...pelēka (t.s. koksa krāsa) vai baložpelēka, ...bas kvalitātes drāna, $8.20 m. Kom... ...(3,3 kg)	$34.80
...pelēka, tumši zila, zaļgana vai brūngana ...ķemdzīju drāna, viegli svītrota, $8.60 m. ...lekts (3,3 kg)	$36.50
...tākās kvalitātes angļu ķemdzijas au... ...dažādās nokrāsās, $11.90 m. Komplekts	$46.80

...ĒLU DRĀNAS

...nokrāsu pelēks vai brūngans audums, ...etrā. Komplekts: 2,75 m un visi drēb... ...ederumi (kop. svars 3,4 kg)	$27.50
...un ļoti izturīgs vilnas audums ...krāsās, $7.30 m. Komplekts: $2.75 m ...m drēbnieka piederumiem (svars 3,4 kg)	$31.50
...kvalitātes melns vai citās krāsās angļu ...audums, $9.70 m. Komplekts: $2.75 m ...derumiem (3,6 kg)	$38.50
...kās kvalitātes dažādu krāsu mēteļu ...sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: ...ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg)	$46.80

...IMIEM

...ai dāņu ķemdzijas audums dāmu kos... ...izcilas kvalitātes, $8.60 metrā. Kom... ...2,50 m drānas ar visiem drēbnieka pie... ...m (svars 2,8 kg)	$26.00
...ākās kvalitātes angļu ķemdzijas drāna ...kostīmiem, sākot ar $11.90 metrā. ...ts: 2,5 m ar visiem piederumiem ...2,8 kg), sākot ar	$34.50

...LU DRĀNAS

...kbis, bēša, zaļgans vai klējeļu sar... ...dums ar retām svītrām. Ļoti izturīgs ...$4.95 metrā. Komplekts: 2,75 m ar ...drēbnieka piederumiem (svars 3,2 kg)	$33.80
...zilgana vai pelēka — pārbaude; zilga... ...zalgana, vienkrāsaina, ļoti labas kvali... ...70 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem ...(svars 3,2 kg)	$31.50
...kvalitātes melna vai citās krāsas angļu ...drāna, $9.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ...piederumiem (svars 3,4 kg)	$37.50
...kvalitātes dažādu krāsu angļu ...drānas, sākot ar $12.90 metrā. Kom... ...2,75 m drānas ar visiem piederumiem ...(6 kg), sākot ar	$46.50

...cenām jāpieskaita klāt licence, porto un apdrošināšana.

...	$6.95	10 kg sainim	$8.95
...	$10.75	20 kg sainim	$11.95

...s komplektus var apvienot pēc izvēles līdz ...vēlamai svara robežai.

...relzu pilnu vārdu un uzvārdu. Pretējā gadī... ...adresāts saini var ari nesaņemt.

...MU ADRESĒJIET,

PIEVIENOJOT ČEKU vai MO,

...SAINĪŠU DIENESTS

...RON ST., Toronto, Ont., Canada

UZ LATVIJU VAI CITĀM ZEMĒM

NEKAVĒJOTIES NOSŪTĀM PĒC JŪSU NORĀDĪJUMIEM

VISU, KO VĒLATIES,

ARĪ JŪSU PAŠU SAGATAVOTUS SAIŅUS.

Uz pieprasījumu piesūtām bezmaksas katalogus.

LAMPERT & POLIMEX & CO.

47 HARRINGTON RD., LONDON, S.W.7., ENGLAND.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS

721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245

MODERNA KAPLIČA AR ĒRGEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC

F. Cook — vad.

LATVIAN MUSIC

EP 45 SKAŅU PLATES

Maksā $1.60 gabalā.

EP

SONATA IN E MINOR
Part I Largo Allegro
SONATA IN E MINOR
Part II Largo Allegro
Atis Teichmanis, violoncello
Fritz Neumeyer, harpsichord

EP O2

JAUTRAIS PĀRIS
ALSUNGAS POLKA
Kokļu ansamblis
RITENĪTIS, SUDMALIŅAS
Stīgu orķestris
MAZĀ SERENĀDE
Jāzeps Mediņš
E. Bertovskis, čello
V. Cīrule, klavieres
MENUETS, Jānis Ivanovs
I. Dālmanis, vijole
H. Birznieks, vijole
B. Tiltiņš, alts
E. Bertovskis, čello

EP 03

CĪRULĪTI, MAZPUTNIŅI
BITĪT' SĒRSTI AICINĀJA
RIKŠIEM BĒRĪTI ES PALAIDU
SEŠI MAZI BUNDZINIEKI
ar orķestri
KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA
ar A. Ludiņu, soprāns,
Arturs Vanags, tenors

EP 04

ZELTĪTĀS LAPAS
E. Melngailis
SPĀNIEŠU ROMANCE
E. Dārziņš
A. Viļumanis, baritons
MĒNESS STARUS STĪGO
Jāzeps Vītols
2 tautas dziesmas:
LAIVĀ GĀJU ŠŪPOTIES
ES IZGĀJU OŠU BIRZI
E. Volšteine, soprāns

EP 05

PĻĀVĒJA DIENDUSA
A. Kalniņš
3 tautas dziesmas:
ĀVU, ĀVU BALTAS KĀJAS
SIDRABIŅA UPI BRIDU
TAUTIEŠAM ROKU DEVU
E. Pakule, soprāns
PUIŠI JĀJA PIEGUĻĀ
RINDĀM AUGA OZOLIŅI
CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU
A. Ludiņa, soprāns

EP 06

ŠŪPUĻDZIEMAS P. Jurjāns
BĀRENĪTES SLAVINĀŠANA
E. Melngailis
LOKAITIESI, MEŽU GALI
E. Melngailis
LĪGO DZIESMA A. Jurjāns
Jaukts koris
Teodors Kalniņš, dir.

EP 07

VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZĪLE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENĪTE, MELNACĪTE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš

EP 08

KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Vīru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stūresteps
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klaviers
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris

EP 09

SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LĪGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU
TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vācu — HEINRICHS UN LIZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Vīru kvartets

EP 010

SĪKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmbergs
Orķestris
MEITIŅA MIĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris

EP 011

TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis

EP 012

DĀRGAKMEŅI —
GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubīns
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir. L. Vīgners

JAUNĀKĀS PLATES

EP 013

KARAĻMEITA J. Vītols
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
TEODORA REITERA RUNA
viņa 70 gadu jubilejas laikā 1954. gadā.
2 latviešu tautas dziesmas
JŪRIŅ PRASA SMALKU
TĪKLU
DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT
AUGU
Dir. T. Reiters

EP 015

E. Dārziņš
SAPŅU TĀLUMĀ
MĒNESS STARUS STĪGO
Jaukta latviešu koŗa izpildīumā
Dir. J. Dūmiņš
GAISMAS PILS J. Vītols
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners
Latviešu tautas dziesma
KUR TU SKRIESI,
VANADZIŅI
Dir. H. Mednis

EP 017

LATVIJAS LAUKU SERENĀDE
J. Vītols
1. Maršs
2. Dziesma
3. Deja
4. Rotaļa
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners

EP 014

E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZILI
Reiteŗa koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠĀI ZEMĒ
Reiteŗa koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters

EP 016

3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMĀ DAIĻA SĒRDIENĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUŠAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš

EP 018

3 latviešu tautas dziesmas
AČKŪPS
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

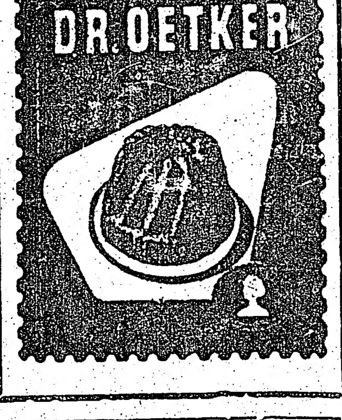

VAJADZĪGA MEITENE
pie mājas darbiem.
Atsevišķa istaba ar vannas istabu, moderna māja.
Zvanīt HU 3-3814, Toronto.

Broadview- Danforth raj.
IZĪRĒJAMAS
1—2 nemēbelētas istabas ar virtuvi. Garāža. TV antena.
Zvanīt HO 5-2126, Toronto.

Celojošais teātris

latviešu biedrību atbalstā

VIESIZRĀDES

ar ANŠLAVA EGLĪŠA

PĒC KAUT KĀ CĒLA, NEZINĀMA...

Stāsts par mīlestību,
luga 2 cēlienos ar prologu.

Tēlotāji: Alma MAČA, Ksenija BRANTE, Ādolfs KAKTIŅŠ, Jānis ŠĀBERTS.

Režisors: Jānis ŠĀBERTS.

Dekorātors: Jānis GAILIS, sadarbībā ar četru mākslinieku grupu.

Ar šo turneju Tēvzemes balvas laureāts Ādolfs KAKTIŅŠ atskatās arī uz 75 mūža gadiem.

LONDONĀ, ONT.
Trešdien, 21. septembrī, 1960. g, pl. 8-os vakarā, Poļu baznīcas zālē, 417 Hill St.

HAMILTONĀ
Sestdien, 24. septembrī, plkst. 7-os vakarā, Dalewood skolas zālē, Main St. West un Haddon Ave. stūrī. Ieejas maksa: $2.50, Skolēniem un bērniem $1.-. Biļešu iepriekšpārdošana pie E. Gulbis j-dzes, 136 Emerson St., tel. JA 7-2414.

MONTREĀLĀ
Piektdien, 30. septembrī, plkst. 8-os vakarā, VICTORIA HALL, 4626 Sherbrooke St., West. Biļešu cenas: $3.-, $2.50, $2.-. Skolēniem un studentiem puscenas. Biļešu iepriekšpārdošana pie K. Ozols, tel. CL 5-4726 un Em. Mazutis RE 3-5511.

TORONTO
Sestdien, 1. oktobrī, plkst. 8-os vakarā, EATON AUDITORIJĀ, EATON'S COLLEGE St.
Biļetes: $3.-, $2.50, 2.- iepriekšpārdošanā LOTUS puķu veikalā, 802 Bathurst St. Izrādes dienā Eaton auditorijas kasē. Puscenu biļetes skolēniem dabūjamas tikai Lotus puķu veikalā.

P & M Construction Ltd.
10 RAVEN RD., TORONTO 15.
Ezermalā, pie pilsētas robežas, piedāvā jaunas 6 istabu 2 stāvu mājas ar 2 vannas istabām un lielu zemes platību. Piemērotas katrai vajadzībai.
Tuvāka informācija tieši no būvētāja.
85 VICTORIA PARK AVE., ik dienas pēcpusdienā.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 25. septembrī, Betlemes baznīcā svinīgs dievkalpojums ar prof. Dr. L. Bērziņa piedalīšanos; pēc tam profesora godināšana — 90 gadu jubilejā; dziedās Longailendas sieviešu ansamblis diriģenta Roberta Baloža vadībā, soliste Ilga Muntere, soprāns, aktrise Austra Šteinberga-Nāruna, ērģelnieks Bruno Skulte; kafijas galds.

DETROITA

Mācītājs Valters Līventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev. - lut. latv. Kristus draudze.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

18. septembrī, pl. 11, dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Pēc dievk. draudzes izbraukums uz Šillera parku — 15. nodalījumu.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi ik svētdienas, pl. 10,30 no rīta Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave, Maywood.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St. tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 1. svētdienā Trīsvienības baznīcā pl. 2 p.p. bērniem pl. 1.15 p.p.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.- lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S ...th Ave.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1.30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1,00 dienā. Jaunatnes stunda pl. 3.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 18. septembrī, pl. 3 p.p. dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 25. septembrī, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510

18. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola Trīsvienības baznīcā.

25. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpijums un Svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. septembrī, plkst. 2.30 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 3.30 draudzes vakars baznīcas zālē.

Bramptonā Latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums: 18. septembrī, plkst. 1.30 p. p. Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē. Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 5, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē 18. septembrī, plkst. 3,30 p.p., dievkalpojums, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagaras latviešu ev. - lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 2. oktobrī, pl. 2 p.p., māc. J. Prauliņš.

EDMONTONA

Māc. Elmārs Caune (10930 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

Norandā. Norandas latviešu draudzē dievkalpojums svētdien, 18. septembrī, pl. 4 p.p., United Church baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

Virdžinijtaunā. Virdžinijtaunas latviešu draudzē dievkalpojums svētdien, 18. septembrī, pl. 12 d., vietējā anglikāņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

VINIPEGA

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 360 Pleasant Park Road, Ottawa - Ontario. Tel - RE 3-3906

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sērers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Māc. Arturs Voitkus,

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pietuvas tuvumā. Svētdienu rītos, pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

TIKAI PAR 1 DOLARU
darba algas technikuma audzēknis izlabo radioaparātus. Lietpratīgs darbs. Zvanīt vakaros, HI 4-8536.

Latvijas Amerikā
pārstāvis Hamiltonā,
JĀNIS GAILĪTIS,
12 GREEN MEADOW RD.,
Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

TAUTIEŠI.

turpmāk naudu ir iespējams nosūtīt uz LATVIJU ar mūsu Sainīšu nodaļas starpniecību.

NAUDU pārsūtām ar gaisa pastu, un to saņem visātrākā laikā.

IZMAKSĀ par vienu dolaru 10 rubļu — pēc tūristu kursa.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

Sākot ar .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Dan Ferriss Romā izraksta čeku

Zviedru „Tre Kronor" komanda un latviešu basketbolisti saņem gandarījumu.

Visiem sporta draugiem vēl labā atmiņā būs zviedru basketbola valsts komandas „Tre Kronor", — kurā spēlē 3 latvieši un arī komandas treneris ir latvietis — viesošanās ASV un Kanadā, kad Amerikas vieglatlētu apvienību (AAU), uzskatot zviedrus par profesionāļiem, aizliedza tiem spēlēt ar amerikāņu kolledžu komandām, tā izjaucot gan drīz visu turneju un sagādājot zviedru komandai prāvus materiālus zaudējumus. Vainīgais visā šai lietā bija apvienības sekretārs Dan Ferriss, kas rīkojies ar neapslēpjamu ļaunprātību.

Tagad pierādījsies zviedru komandas un tās vadītāju pareizā rīcība, un zviedri saņēmuši gandarījumu.

Zviedrijas basketbola savienības un AAU divcīņa beigusies ar pilnīgu Dan Ferrisa kapitulāciju.. Un citādi tas arī nevarēja būt. Tas bija skaidrs jau afēras pašā sākumā tiem, kas informēti starptautisko savienību darbības principos un noteikumu paragrafos.

Dan Ferris sev līdzi uz Romu bija paņēmis vairāuks advokātus, kas sīki jo sīki pārbaudīja AAU parakstāmos papīrus pirms Dan Ferriss uzdrošinājās dot savu parakstu.

Tā kā viss tika nokārtots pirms Pasaules kongresa sākšanās, tad apsūdzība netika tajā ievadīta.

Čeku $7.000,- apmērā Dan Ferriss pasniedza Zviedrijas pārstāvim Okem Nilsonam, uzskatot to it kā par avansu nākošai turnejai, jo viņš nevēlējās šo aktu kvalificēt kā pierādījumu savai un AAU nelikumīgajai darbībai. Nauda saņemta — kā to AAU nostāda, tas Zviedrijas basketbola savienībai ir vienaldzīgi.

Bez tam AAU Dan Ferrisa personā parakstīja līgumu, apņemoties sarīkot TRE KRONOR jaunu turneju 1961. gada decembrī un 1962. gada janvārī. Līgumā teikts, ka AAU jāsarīko 8-10 spēles, jāsedz ceļš turp un atpakaļ, kā arī visi uzturēšanās izdevumi 15 cilvēku lielai trupai.

Tā beidzās AAU avantūra pret Zviedrijas basketbola savienību un FIBU.

Bet rūgtais biķeris vēl nav iztukšots līdz galam.

FIBA's pasaules kongresā tika iesniegts lūgums par ASV pārstāvi FIBĀ uzņemt NCAA (National Collegiate Athletic Association). FIBA šo jautājumu neizšķīra, jo tas neesot tās, bet ASV interna problēma. FIBA nolēma dot ASV viena gada laiku, lai tā vienotos, kas turpmāk pārstāvēs ASV internacionālā savienībā. Ja vienošanos nepanāks, tad FIBA izraudzīs komisiju, kas šo jautājumu izšķirs.

Zinot, ka 99% ASV basketbolu pārstāv NCAA, jautājums faktiski jau izšķirts! . . .

Sekas var būt tādas, ka TRE KRONOR turneja AAU režijā nenotiks, bet to rīkos NCAA, kā tas jau agrāk tika rakstīts.

Par AAU traģēdijas kulmināciju izvērtīsies tās beigu cēliens — Mak Gregora un Ferrisa prāva decembra mēnesī. Uz spēles ir $750.000,- (apm. 4 miljoni zviedru kronas!), un savas lietas labā Mak Gregors paņēmis foto kopijas no Dan Ferrisa parakstītā čeka un AAU turnejas līguma.

Laba mācība visiem intrigantiem! **Juris Reneslācis**

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. oktobrī tenora V. Salnas koncerts UNF (Ukraiņu) zālē.
15. oktobrī, plkst. 7 vakarā — DV 15 gadu jubilejas izrādes „Mālu Ansis" atkārtojums.
... novembrī Jāņa Kļaviņa koncerts, pie klavierēm Marta Tūtere.
5.—13. novembrim — O. Nulīša gleznu izstāde DV namā.
12. novembrī — Ludmillas Sepes koncerts.
3. decembrī DV teātra izrāde Jo pliks, jo traks Sv. Andreja b-cas telpās par labu Sestdienas skolai.
8. decembrī Ingrīdas un Karīnas Gūtbergas koncerts.
2. martā Jāņa Kalēja un Felicitas Maizītes-Kalējas koncerts.

HAMILTONĀ

24. septembrī — Ceļojošā teātra viesizrāde ar Anšlava Eglīša lugu Pēc kaut kā cēla, nezināma . . .
2. oktobrī — Pļaujas svētku sarīkojums baznīcas apakš. telpās.
15. oktobrī — HMMK balle Rainbow zālē.
22. oktobrī — Latviešu ev. - lut. Kristus draudzes dāmu komitejas sarīkojums ar teātra izrādi baznīcas apakš. telpās.
5. novembrī — HLB gada svētki ar jauktā koŗa koncertu un deju Polish Legion zālē, 752 Barton St., E.
12. novembrī — HLB dāmu komitejas Mārtiņu vakars Hamiltonas Latviešu namā.
19. novembrī — Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības Royal Connaught hotelī.
4. decembrī — Tradicionālā Ziemassvētku tirdziņa atklāšana Latviešu namā.
31. decembrī Jaunā gada sagaidīšanas balle — HLB sarīkojums Hillcrest restorāna telpās.
25. februārī — Prof. Dr. P. Ķiķaukas referāts.
25. martā — Gadskārtējais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu.

ST. KATARĪNES

22. oktobrī Mednieku un makšķernieku kluba sarīkojums Atlanta klubā.

JĀNĀK . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

vienu otru jaunu ierosinājumu, bet nācies atdurties uz piesaudzīgu atturēšanos un uzmanību no mūsu kaimiņu puses. Kas zīmējas uz pētniecības plāksni, tad domāju, ka galveno vērību vajadzētu piegriezt tieši aktuālajām problēmām, kas saistītos ar Baltijas telpas neseno vēsturi un pašreizējiem politiskiem notikumiem. Pēdējos gados notikušās pārvērtības gan kultūrālajā, saimnieciskā un politiskā laukā prasa nopietnus pētījumus no mūsu puses un šo pētījumu rezultātu pasniegšanu starptautiskam vērtējumam. Cik varu, tik mēģinu iegādāties grāmatas, kas attiecas uz baltiešu problēmām."

Gribas cerēt, ka BPI līdzšinējais „ērkšķrozītes" miegs patiesi būtu beidzies. Chronistam bijusi izdevība daudzās sarunās ar mūsu jaunākās paaudzes zinātniekiem Eiropā dzirdēt, ka trimdā esošais zinātnieks nedrīkst atrauties no problēmām, kas pieskaras mūsu tautas pašreizējai traģiskai situācijai. Ar lielu nopietnību un enerģiju jāstājas pretim sarkano profesoru pseidopatiesībām, kas labprāt vēlētos iegūt monopolu mūsu jautājumu tulkošanā un izskaidrošanā noteicēju vārdu arī starptautiskā forumā.

„Lai iesāktās reformas BPI dotu panākumus un virzītos uz priekšu, tad vēl lielāks atbalsts jāsagaida no visas baltiešu sabiedrības, institūta labvēļiem, bet īpaši no studentiem un jaunās paaudzes zinātniekiem. Ja izrādīsim paši aktivitāti, tad arī atbalstītāji no vācu valdības puses palīdzīgu roku neliegs. Vieglāk ir noārdīt, kā to uzcelt, un BPI ir visi priekšnoteikumi, lai tas turpinātu augt vēl plašumā, gan darbojoties tīri zinātniskā laukā, gan arī runājot līdzi kādu vārdu mūsu politiskā cīņā."

Šiem Dr. Ozola vārdiem gribās ticēt, jo doktors ir ciets darba darītājs. Tāds viņš bijis vienmēr, gan staigājot kaŗavīra gaitās, no kuŗām piemiņā līdzi paņemtas piecas šķembas, gan arī grūtajā studiju laikā.

Ja kādreiz braucat cauri Bonnai, tad noziedojiet pus dienu un neatstājiet neapmeklētu BPI, tas būs apliecinājums, ka arī jums par to ir interese. **P. A. S.**

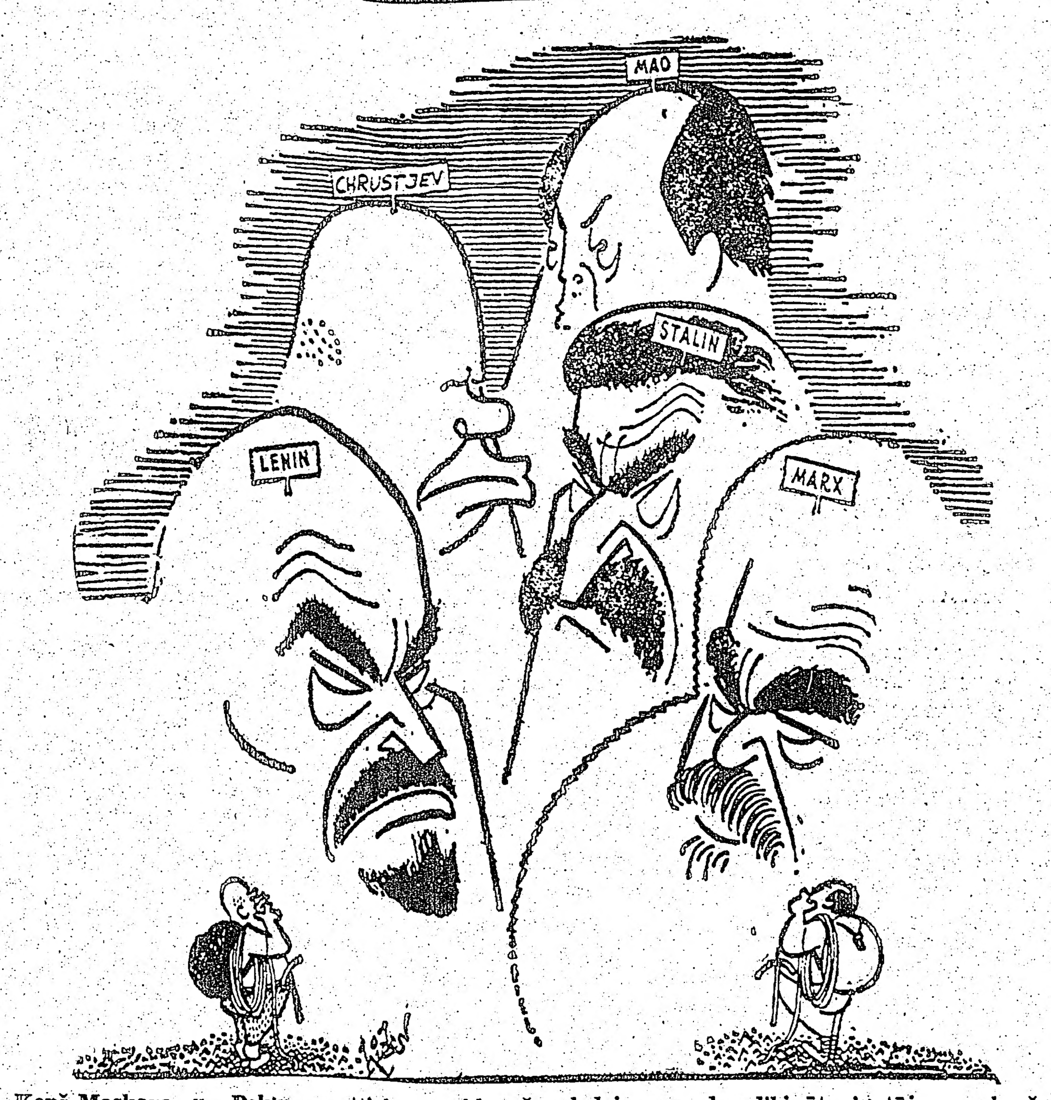

Kopš Maskavas un Pekingas attiecsmes kļuvušas ledainas, rodas dibināts jautājums, kurš no abiem „alpīnistiem" sasniegs augstāko galotni?

PALDIES PAR SKAISTAJĀM BALVĀM

Kanadas latviešu 10. jubilejas meistarsacīkstes to labākajiem deva ļoti bagātīgu balvu klāstu, par ko bija rūpējušies vietējie saimnieciskie uzņēmumi, sabiedriskās organizācijas un daži pirmie meistari.

Visiem balvu dāvātājiem: J. Benjamiņa filmu laboratorijai, Mayfair Offset Platemaking — A. Liepiņam, A. Kristapsonam, Sidrabenes pārvaldei, Toronto DV sporta klubam, TLSK, latviešu YMCA'i, Latvijai Amerikā, Sporta Apskatam, L. Ploriņam, R. Kadiķim, puķu veikaliem Calla un Lotus, A. Flaumam, P. Bernātam, V. Teterim, R. Miķelsonam un V. Martinaitim — sacensību rīkotāja Latviešu sporta apvienība Kanadā izsaka vissirsnīgāko pateicību.

Balvas saņēma labākie no labākajiem un tās viņiem būs vērtīga piemiņa no šīm lielajām sacensībām.

Paldies arī korporācijai Selonijai par dāvāto Viļa Rozenberga piemiņas balvu vīriešu sacensībām, Toronto latviešu biedrībai, Saimniecisko darbinieku apvienībai un visiem, kuri ar saviem ziedojumiem piedalījās LSAK dibinātās V. Rozenberga piemiņas balvas iegādē sieviešu sacensībām.

Latviešu Sporta Apvienība Kanadā.

NO VECĀS EIROPAS ATVADOTIES

(Pārnesums no 6. lpp.)

Bet gaužam nelāgi, ja plaušu slimajiem paredzēto saulaino dzīvokli iekārojis ciemata pārvaldē nodarbinātais valsts ierēdnis, plikadīda vācietis. Tad neeksistē ne morāle, ne goda vārds, ne likuma panti, ne arī garā gaidītāju rinda lielākam dzīvoklim no bijušo plaušinieku vidus. Tādā reizē ārzemnieku ģimenes tiek apietas, stāstot dumjas pasakas, tiek apgriezti teiktie vārdi, un pašās beigās dipītis izsists par meli. Valsts ierēdņa goda prāts tad tiek pārvilkts ar iekārīga cilvēka sīko domāšanu un ļaunumu, un paslīd vārdi, kas gan nedrīkstētu būt saskarē ar bēgļiem nodarbināto ierēdņu mutēs: „Principā man pret ārzemniekiem nekas nav . . . "

Principā, varbūt, nē, bet būtībā tomēr jā, un tā ir vecā ļaunuma neiznīkušā sakne, kas lēnām tiecas atkal uz augšu un laiž kuplus dzinumus, un, kādā dienā pārņemdama valsti, radīs lielāku vēl par iepriekšējo nelaimi. Un trešās šķiras valsts iedzīvotājs tad atkal lēkās pātagas galā kā kādreiz mans vectēvs un tēvs. Tajās dienās, vērojot ierēdņa Ludviga naidā un iekārē savilkto seju, man atmiņā atsaucās tēva stāsti par lielo pēršanu Piektajā gadā . . .

Bet lielajā steigā arī šādi notikumi pārvēršas sīkumos, un sēžamais pārsteigumu virknē pat sāpēt vairs nesāp.

Ilgus gadus vienā vietā dzīvodams, neiespēji apjauzt, cik daudz dzīvei nepieciešamu lietu savācies vienkopus. Katrai šai lietai ir sava vēsture un saistās ar vairāk vai mazāk mīļūm atmiņām. Kaut vai tās pašas lielās malkas šķilas no saticībā dzīvojošās Mildorfas nometnes . . .

Bet īsais laika sprīdis neļauj kļūt sentimentālam, jo noteiktajā kārtībā jāiespiež visas nepieciešamās lietas. Šādā reizē neder skolā kaltās formulas, bet tikai kaŗakalpa gaitās iegūtā pieredze: viss liekais pār bortu.

Un tā nebija mazums. Kastes un maisi pārceļoja pāri lielajam spēļu laukumam un pazuda svešos pagrabos, lai kādreiz uzņemtu tālāku ceļu uz citu, līdzīgi mums pašiem — no vienas vietas uz otru pārceļoties, līdz pienāk laiks atlaizt kājas septiņu pēdu saimniecībā.

Kad mazās istabas no dvēseli apgrūtinošā ļaunuma — mantas — atbrīvotas, tad tā vien šķita, ka esi sevi kā teļu no valga no vecās vietas atsējis. Žēl vienīgi jauko cilvēku, kas gaŗajā gadu skrējumā kļuvuši par daļu no paša dzīves, un žēl jaunās audzes, kuŗa diendienā mīna teku jaunatnes mītnē. Žēl arī vecā runča Icika, kurš siltajās pavasaŗa naktīs pie loga vairs nedziedās savas mīlas dziesmas, un, rīta agrumā, zobus viegli rokā laizdams, neprasīs vairs obligāto gaļas devu. Cilvēki saprot, kādēļ dzīves gaitas savijas un izritinās, bet dzīvnieka prātam tā ir neizprotama problēma, kādēļ atstāt iedzīvotu vietu, drošu darbu un doties pasaulē, ja vecajā vietā maizes pa pilnam? Ilgi viņš klīda māju ejās, svešu cilvēku barību nepieņemdams, līdz beidzot atzina, ka veco saimnieku dzīves rats aizgriezies svešā pusē un tādēļ jāpieņem jaunā maizes tēva mīlestība kā vienīgais glābiņš dzīvības saglabāšanai.

Atvadas ir sāpīgi svinēt, tādēļ labi, ka laika trūkuma dēļ tik vien sanāca, ka kājās stāvot, glāzi tukšot un pāris ardievu vārdus sacīt. Varbūt labi arī tā, jo, kas zina, vai sēžamais nebija jātaupa jauniem pārsteigumiem iecerētajā zemē.

Kad mašīna izvizināja no lielā ciemata, tad likās, ka šeit palikusi paša dzīves labākā daļa. Maza latviešu saujiņa tur darīja lielus darbus, un jaunā audze lika sīkus, bet drošus soļus lielo dzītajā vagā.

Bet nebija laika sērot, jo stacijā gaidīja vilciens gaŗajam ceļam. Lēnām tas aizvijās no spožās gaismas, lai ienirtu naktis tumsā. Varbūt reiz tas atvedīs mūs atpakaļ priecīgam atkalredzēšanās brīdim . . .

Māris Olainietis

DV DIENU ŠAUŠANAS SACENSĪBAS KLĪVLENDĀ

DV dienas Klīvlendā iesāka ar šaušanas sacensībām 3. septembrī, apvienības biedra V. Apiņa farmā, 19 jūdzes no pilsētas. Jau agri no rīta vīri „izmēģināja roku". Iepriekš izsūtītās instrukcijas un šaušanas sacensību vietas atrašanās plāns atviegloja šāvēju ierašanos laikā.

Šaušanas sacensībās piedalījās 32 šāvēji no Detroitas, Filadelfijas, Indianapoles, Kalamazū, Milvoku, Grand Rapidu un Kanadas apvienībām un nodaļām.

Šaujamais ierocis bija mazkalibra (22.) šautene; šaušanas stāvokļi: stāvus, no ceļa un guļus no rokas; šaušanas distance — 50 jardi; mērķu skaits — 5; patronu skaits — 5 katram stāvoklim, bet jauniešiem un sievietēm — 10 (no guļus stāvokļa).

Individuālajās sacensībās 1. v. ieguva Jānis Strēlnieks no Indiānāpoles ar 134 pkt. (no iespējamiem 150); 2. v. — Jānis Kovaļenko no Detroitas ar 133 pkt. un 3. v. — Gunārs Graudiņš no Indiānāpoles ar 131 pkt.

Vienību vērtējumā 1. v. ieguva Indiānāpoles DV vienība ar 395 pkt. (no iesp. 450 pkt.); 2. v. — Filadelfijas vienība ar 358 pkt. un 3. v. — Detroitas vienība ar 351 pkt.

Jauniešu klasē piedalījās tikai viens šāvējs, Vilnis Strēlnieks no Indiānāpoles, iegūstot 95 pkt. no iesp. 100.

Sieviešu klasē piedalījās 2 šāvējas: 1. v. Ausma Ābrama no Filadelfijas ar 75 pkt. (no iesp. 100), bet 2. v. — Velta Līgotne no Detroitas ar 71 pkt.

Balvu iegādei DV apvienības bija saziedojušas $50,- un vienu grāmatu; Klīvlendas latviešu biedrība — 1 grāmatu un J.Ezergaiļa grāmatnīca Klīvlendā — 1 grāmatu. 2. vietu ieguvējiem DV ASV solījās balvas piesūtīt mājās.

Pasniedzot godalgas 1. un 3. vietas ieguvējiem, kā arī grāmatas nākošiem 3 labākiem šāvējiem, tika paskaidrots, ka Indiānāpoles DV vienība ir atvedusi līdzi iepriekšējā šaušanas sacensībā iegūtās ceļojošās balvas individuālā un vienību sacensībā, kuŗas tā, kā labākā šāvēja, patur arī turpmāk.

Iegūto punktu skaits nav iespaidīgs. Labākus rezultātus neveicināja arī samērā vāji apgaismotie mērķi, kas atradās pret paguru un mežu kā aizmugures fonu. Toties visu atsvēra labais noskaņojums, teicama disciplīna un sportiskais gars, kādēļ sacensības noritēja gludi un bez starpgadījumiem.

A. Pīterāns,
Šaušanas sacensību vad.

SENU CELTŅU PAMATI ZEM MILĀNAS

Otra lielākā Italijas pilsēta — Milāna drīzumā dabūs ilgi kāroto un ļoti nepieciešamo pazemi. Līdz šim būvdarbi, par spīti modernākajām mašīnām, virzās uz priekšu samērā lēni. Pazemja tuneļu racējiem nepārtraukti nākas uzdurties ne vien uz līdz šim nevienam nezināmiem (un tomēr lietotiem) ūdens un gāzes vadiem vai citiem nekur pilsētas plānos nereģistrētiem „tēvu tēvu grēkiem" no vismaz trim gadu simteņiem, bet arī ļoti senu celtņu

PIE MIKROFONA VECMEISTARS KĻAVIŅŠ

Šoreiz man iepatikās ieslēgt veco, labo makšķernieku radiostaciju un paklausīties ziņas no tuvām un tālām zemēm.

Vispirms ar patiesu nožēlu jākonstatē, ka atmosfairisku traucējumu un lēnā pasta dēļ mums laikus neizdevās noklausīties St. Katerīnas kluba prezidenta V. Zvejnieka vēstījumu par lielo katerīniešu sarīkojumu, kas pagājušajā sestdienā izdevies lieliski. Es te domāju iepriekšreportāžu par Sv. Katerīnas kluba šaušanas nacensībām un tām sekojošo svinīgo un omulīgo meistaru apbalvošas vakaru. Cerams, ka līdz nākošai trešdienai dabūsim zināt, kā īsti tur gājis. No V. Zvejnieka ziņojuma mums jāatzīmē, ka Erie ezerā patlaban brangi ķeras melnie basi. Ēsmai jālieto mazie vēzīši vai labi uzbarotas sliekas. Jāiebrauc ezerā kādas 4 jūdzes un jāmakšķerē apm. 35 pēdu dziļā udenī. Basi caurmērā esot ap 3 mārc. dzīvsvarā. Kādreiz āķim pieķeroties arī kāds bezkaunīgs parastais asaris.

Jaunās paaudzes pārstāvis katerīnietis Juris Lieģers esot nopietns kandidāts uz zelta medaļu pikreļu klasē. Viņa Otavas upē izvilktā zivs svērusi 10 mārciņu un 7 unces.

Hamiltonas raidītājā pie mikrofona nostājies kluba sekretārs Z. Upīte. Viņa ziņojumā par kluba eksterno šaušanas sacensību rezultātiem viss ir melns uz balta:

„Dūmi izklīduši un troksnis norimies. Te mūsu kluba eksterno šaušanas sacensību rezultāti.

Individuālā mālu baložu šaušanā uzvarēja homiltonietis E. Veldre ar 25 punktiem, atstājot otrā vietā ar tādu pašu rezultātu sava kluba biedru V.. Kraukli. Trešā vietā palika A. Zilgalvis no Toronto. Pēdējais izrādījās labākais dubultbaložu šaušanā, izcīnīja E. Ozola un V. Andersona ceļojošo balvu otro gadu pēc kārtas. Šajās sacensībās otro vietu sev nodrošināja katerīnietis N. Duše, bet trešo — torontietis A. Tropiņš. Mazkalibra šaušanā zelta medaļu ieguva Z. Upīte, pārvedot mājās Dr. E. Grabja ceļojošo balvu. Otro un trešo vietu dalīja torontieši A. Āboliņš un T. Ķeņģis.

Mazkalibra šaušanā jaunatnei pārākais bija St. Katarīnas kluba pārstāvis A. Freimanis, Otrā vietā palika Z. Jakovičs (Hamiltona), bet trešā — katarīnietis V. Freimanis.

Vienību sacensībā māla baložu šaušanā uzvarētājs bija Hamiltonas klubs, iegūstot J. Stange ceļojošo balvu. Arī B vienību sacensībā pārākie bija hamiltonieši.

Mazkalibra vienību šaušanā uzvaras laurus plūca St. Katarīnas klubs, izcīnot V. Tuklera un O. Ieviņa ceļojošo balvu."

Un tad mikrofona priekšā nostājās organizēto un neorganizēto latviešu makšķernieku vecmeistars A. Kļaviņš. Mūsu draugs pastāstīja par piedzīvojumiem izslavētajā Moon River: „Pašās vasaras beigās kopā ar draugu devāmies uz teiksmaino Mēness upi ar ciešu apņemšanos mājās nebraukt bez 50 vai vismaz 40 mārciņu smagiem maskijiem. Pēc piedzīvojušu makšķernieku patiesiem nostāstiem, šajā upē izvilkt maskiju esot tīrā bērnu spēle. Man gan jāatzīstas, ka es un laikam arī citi latviešu makšķernieki citus gadus bijām smuki izvizinājušies pa Mēness upi, bet pārbraucām mājās bez milzu zivīm. Šogad jau pirms saules lēkta lēni laivā slīdējām pa spoguļdzidro upes līmeni, centīgi svaidīdami milzu vizuļus uz visām debess pusēm. Saule jau bija gabalā, kad, iebraucot kādā līcī, izmēģinājām ēsmai šiverīgu mailiti. Metot krasta virzienā, likās, ka aukla aizķērusies kaut kur zemūdens zaros. Šajā brīdī mans draugs iesaucās: „Bet tev tak staigā!" Un patiešām — aukla lēnām slīdēja iepretim laivai, virzienā uz līcīša viduci — dziļumu. Elpa aizrāvās. Vai patiešām būs jāsāk cīniņš ar izslavēto maskiju? Brītiņu nogaidījis, trīs reizes aši piecirtu. Atbilde ilgi nebija jāgaida. Gaisā izšāvās tēvainis malkas šķilas lielumā un tūliņ ar visu auklu devās dziļumā."

Ievilcis dziļi elpu, mūsu vecmeistars stāstu turpina, it kā notikums risinātos tepat mūsu acu priekšā: „Mēģinu pacelt, bet nieku vien var pakustināt. Tomēr tagad nedodu tam vairs mieru, un drīz maskijs sāk staigāt. Gan uz vienu, gan otru pusi, gan zem laivas un atpakaļ. Nu tik nedot mieru, neļaut atpūsties. Gurdināt. Šad tad jau izdodas to pacelt no dziļumiem un uz acumirkli arī redzēt. Bet pamanījis laivu un mūs, apmet kūleni un dodas atpakaļ dziļumā. Neļaujot atpūsties, pamazām velku to atpakaļ. Mans biedrs, ar ķeramo āķi rokā, gatavs ķērienam mīlīgi aicina:

„Tuvāk, tuvāk laivai!"

Izšķirošais brīdis arī klāt — nokausētais maskijs ļaujas pacelties un lēnām to virzu pret laivu. Tad biedra zibenīgs āķa ķēriens maskija galvu uzrauj virs ūdens, un tas ieslīd laivā.

Gabaliņu pabraukuši, laižamies atkal kādā līcītī. Saku, lai nu draugs met uz malu (tagad viņa kārta), es tāpat pamētāšu uz dziļumpusi. Svaidu tā vairāk modes pēc, jo visas izredzes tagad ir draugam. Taču pēc vairākiem metieniem man atkal aizķeras tā asi, cieti, kā jau aiz celma, bet tūliņ ir otrs skarbs rāviens. Saprotu — man atkal klāt! Tam nu nedodu gremot, bet pāris reižu vēl piecērtu, lai maskijs saprot, ka es te viņu augšā gaidu. Labu brīdi nevaram abi tā lāga saprasties. Ne es to spēju pacelt, nedz arī viņš grib kustēties. Vieta te dziļa — ap 20 pēdu, tātad telpas cīņai pietiek. Labu brītiņu to vadāju, un tad piepeši no ūdens izšaujas savas 3-4 pēdas „štencele". Saulītē grūti to saskatīt, jo trakodams tas uzrauj gaisā sakultu putās ūdeni. Un atkal — līdz ko to pievelku laivas tuvumā, mans draugs ķer ar āķi, bet bija pārrēķinājies ar maskija svaru un spēku: nāk negaidīts trieciens pa laivas malu, abi tiekam aplieti ar ūdens šaltīm, mans draugs tikko noturas pie laivas malas. Redzu, ka maskijs, kaut ievainots, lēnām aizslīd dzelmē. Tomēr makšķere man rokā, bet trīszuburu āķis maskija žaunās un ceļamais āķis arī palicis mana drauga rokā. Maskijs gan bija mācējis noāķēties no „gafa" bet ne no mana makšķeres āķa.

Nosveŗot, izrādījās, ka pirmais ir 16 un otrs 22 mārciņas. Skaists loms! Tikai nevajaga aizmirst, ka uz šo Mēness upi es biju braucis reizes piecas un mans draugs trīsreiz, ne reizes maskijus neredzot."

☆

Maskavas radiofons ziņo, ka nupat kāds kolchoznieks notiesāts uz 8 gadiem cietumā par to, ka medījot pīles uzplaucējis virsū zemu lidojošai kaŗa lidmašīnai. Sarkanais ērglis nogāzsts un nopelniem bagātais pilots dabūjis pilnas bikses skrošu.

☆

Geteborgas raidītājs pastāsta, ka kāds zviedru zvejniecīņš dusmās noperis savu sievu ar tikko izvilktu dzīvu zuti. Sievas pērējs sodīts ar $5,- naudas sodu par cietsirdīgu apiešanos ar zivi.

A. Pelēkais.

Pateicība

Sirsnīgi pateicos visiem, kas sekmēja ASV latviešu skautu Jendas 3. novada astoto gadskārtējo nometni „Latgale" labu izdošanos. Skautisks paldies par ziedotām balvām Kalamazū latviešu biedrībai, mednieku - makšķernieku klubam, DV apvienībai, ev. - lut. latviešu draudzei, korim „Dziesmu Vairogs", apgāda „Grāmatu Draugs" īpašn. H. Rudzītim, V. Miķelsona grāmatnīcai, rakstniekam K. Ķezberim, Sv. Pāvila draudzei un Latviešu apvienībai Detroitā, Saginavas latviešu klubam, korporāciju kopai, Jaunatnes pulciņam, ev.-lut. latviešu draudzei, Grand Rapidu gaidu vecāku padomei, skautu vecāku padomei un Kanadas latviešu skautu priekšniekam.

A. Artmanis,
ASV latviešu skautu pr-ks un 3. novada skautu pr-ks.

MŪSU LAIKRAKSTA
GALVENAIS PĀRSTĀVIS
CIKĀGĀ

OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House,
Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6-5399.

ERNAS OŠIŅAS-BĒRZIŅAS
KLASISKĀ BALETA STUDIJA
atsāk darbību ar 12. septembrī.
AUDZĒKŅU PIETEIKŠANĀS PA TĀLRUNI RO 6-7904, vai
Sv. Andreja baznīcas zālē, 117 Carlton St., TORONTO.